

Issued on 31-8-61

Volume. XI

No. 4

8th December, 1960
(Thursday)

17th Agrahayana 1882 S.E

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	Page
Messages from the Council :	... 173
re: Madras Live Stock Improvement (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	
re: Madras Rinderpest (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	
re: Madras Cattle Disease (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	... 174
re: Glanders and Parcy (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	
re: The Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Bill 1960	
re: Indian Fisheries (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	... 175
re: Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960	
Adjournment Motion :	
re: Law and Order Situation in the State (Postponed)	... 175
Calling Attention to matters of urgent Public Importance :	... 175-179
re: Famine conditions in Palnad Taluk	
Papers laid on the Table :	... 179-180
Amendment to the Hyderabad District Municipalities Profession Tax Rules, 1959	
Rules governing levy of Octroi duty in the Town and City Municipalities in Telangana area.	
Notifications issued under Sec. 11 (f) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931	
Notifications issued under Sections 11 (f) and 19 (f) of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931, and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952 respectively.	
Government Resolution :	... 180-249
re: Draft Third Five Year Plan of the State (Adopted)	
Supplementary Statement of Expenditure for the year 1960-61 :	
Vote of Demands for Grants (Passed)	... 249-266

Note: The the pronunciation of the speech denotes inflection not
 as given in the text of the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

Part II—Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Tenth day of the Eleventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 8th December, 1960

The House met at Nine of the Clock

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

MESSAGES FROM THE COUNCIL

Mr. Speaker : I have to announce to the House that I have received the following messages from the Chairman of the Legislative Council :

*Madras Live Stock Improvement (Andhra Pradesh
Extension and Amendment) Bill, 1960.*

“In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Madras Live Stock Improvement (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No 15 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 5th December, 1960 without any amendment and signed by me.”

*Madras Rinderpest (Andhra Pradesh Extension and
Amendment) Bill, 1960*

“In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Madras Rinderpest (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No 18 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 5th December, 1960 without any amendment and signed by me.”

*Madras Cattle Disease (Andhra Pradesh Extension
and Amendment) Bill, 1960.*

"In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Madras Cattle Disease (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No. 17 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 5th December, 1960 without any amendment and signed by me."

*Glanders and Farcy (Andhra Pradesh Extension and
Amendment) Bill, 1960.*

"In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Glanders and Farcy (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No. 16 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 5th December, 1960 without any amendment and signed by me."

*The Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply
and Purchase) Bill, 1960*

"I transmit a copy of the following motion passed by the Andhra Pradesh Legislative Council on the 6th December 1960, concurring with the Assembly in setting up a Joint Select Committee to consider the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Bill, 1960 (L. A. Bill No. 19 of 1960).

Motion

"That this House concurs with the Assembly in setting up a Joint Select Committee of the two Houses consisting of 20 members (15 members from the Assembly and 5 members from the Council) to consider the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Bill, 1960 (L. A. Bill No. 19 of 1960) and that the following members of this House be nominated to the said Joint Select Committee :

1. Sri Bikkini Venkataratnam
2. Sri E. Laxma Reddy
3. Srimati K. Ramasubbamma
4. Sri C. Parasuram Naidu
5. Sri B. Gangaram'."

*Indian Fisheries (Andhra Pradesh Extension and
 Amendment) Bill, 1960.*

“In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Indian Fisheries (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No. 14 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 6th December, 1960 without any amendment and signed by me.”

*Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension
 and Amendment) Bill, 1960.*

“In accordance with rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 (L. A. Bill No 23 of 1960) as passed and agreed to by the Legislative Council on the 6th December, 1960 without any amendment and signed by me”.

ADJOURNMENT MOTION

re : Law and Order situation in the State

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ సుందరయ్యగారు, శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారు ఒక important adjournment motion ఇచ్చారు ఏవో కొన్ని హత్యలు కూడ జరిగినవని అందులో సుదహరించారు Law and Order శాఖ ముఖ్య మంత్రిగారి చేతులలో ఉన్నది. వారు ఈదినము ఏవో అనివార్యమైన కారణ ములవల్ల రాలేకపోయినారు. ఈ motion ను గురించిన చర్చ 10 వ తేదీకి వాయిదా వేస్తున్నాను. Leader of the Opposition అయిన సుందరయ్య గారు, నారాయణరెడ్డిగారు, ఇతర సభ్యులు, అందరు కూడ ఆరోజున తప్ప కుండా హాజరు కావాలని కోరుతున్నాను.

**CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT
 PUBLIC IMPORTANCE**

re : Famine conditions in Palnad Taluk

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డిగారు 74 వ రూలు క్రింద ఒక motion ఇచ్చారు. శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు ఈ motion ను గురించి చెప్పదలచు కున్నది చెప్పమంటున్నాను.

†

*శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల). అధ్యక్షా, పల్నాడు తాలూకాలో కాటకపరిస్థితులను గురించి చర్చించటానికి ఈ motion ఇచ్చాను—ఈ పరిస్థితులను గురించి మరల చర్చచేయవలసి ఉన్నది గనుక, అందులో కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములు మాత్రము ప్రస్తుతము మీదృష్టికి తెస్తున్నాను ఆ దినమున వివరములతోసహా మరల చెబుతాను. పల్నాడు తాలూకాకు 40 వేల రూపాయలవరకు తక్కువ ఋణముల క్రింద ప్రభుత్వము మంజూరుచేసింది ఆ తాలూకాలో సుమారు 120 గ్రామాలు ఉన్నప్పుడు ఈ సొమ్ము పంచాలంటే ఒక్కొక్క గ్రామానికి 300 రూపాయలైనా యివ్వటానికి వీలుకావడము లేదు ఒక్కొక్క గ్రామానికి 300 రూపాయలు ఎట్లా సరిపోతుందో అర్థముకాలేదు. ఇది ఇంకా ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది ఈ సొమ్ము పంచడములో కూడా రెవిన్యూ అధికార్లు రైతులను చాలా ఇబ్బంది పెట్టుతున్నారు. కారణము ఏమిటంటే గ్రామ సీమలలో ఇంకను జాయింటు పట్టాదార్లు ఎంతోమంది ఉంటున్నారు. పట్టాదార్ల పేర్లు తాత ముత్తాతల పేర్లతో ఉంటున్నవి. పట్టాలు విడిగా లేనివారు అనుభవము వేరుగా ఉన్నప్పటికీనీ, పట్టాలు పూర్వీకుల పేర్లతోనే నడుస్తున్నవి అలాంటి జాయింటుపట్టాలు కలవారు కొద్ది కొద్ది భూమి అనగా 2, 3, 4, 5 ఎకరాలు కలవారు Loan కు apply చేస్తే, మీపేర పట్టాలేదు, అసలు పట్టాదారు బాధ్యుడుగా ఉంటే loan ఇస్తాము, లేకపోతే లేదు అని తహశీలుదారు అంటున్నాడు. Loans కు apply చేసిన ఆసామికి భూమి ఉన్నది మేము అంగీకరిస్తున్నామని పట్టాదారు చెప్పి నప్పటికీనీ, అప్పు ఇవ్వము అని అంటున్నారు అలాంటి వారికి అప్పు ఇవ్వకపోతే ఇక వారి పరిస్థితి ఏమి కావాలి అని అంటున్నాను. ఇదిగాక Encumbrance Certificates తెచ్చుకోమని అంటున్నారు Encumbrance Certificates కోసం Registration Department కు apply చేసేవారు వందల కొలది, వేలకొలది ఉన్నారు. సర్టిఫికేటు త్వరగా కావాలని కోరితే మాకు staff తక్కువగ ఉన్నది, మా వీలునుబట్టి ఇస్తామని నెలల వర్యంతము ఆలస్యము చేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితి ఉన్నమాట నిజమేకాని, Encumbrance Certificate లేకపోతే అప్పు ఇవ్వమంటున్నారు గనుక ఈ Certificate త్వరగా ఇచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది Certificatesతో అవసరము లేకుండా జామీనుదారుని పెట్టుకుని అప్పు ఇవ్వమంటే అదికూడ వీలుకాదు అని అంటున్నారు. తక్కువ ఋణములు అన్నప్పుడు, రైతుయొక్క అవసరము తీర్చుకోటానికి కాకపోతే, అవి సమయమునకు ఇవ్వకపోతే, ఈ ఋణములు తీసుకున్న ప్రయోజనము ఏమిటో

అర్థము కాలేదు. ఇంతేకాకుండా మరొక విధముగ కూడ ఇబ్బంది పడుతున్నారు ఏమిటంటే Loan applications కొన్ని forms లో తయారుచేయవలసి ఉన్నది గ్రామాధికార్లు భూములకు Demarcations Numbers, Survey Numbers, B Patta Numbers వేసి fill up చేయవలసియున్నది. గ్రామాధికార్లు 4, 5, 10, 20 రూపాయల దాకా వారి చేతుల్లో పెడితేగాని వాళ్ళు ఆఫార్మ్స్ fill up చేసి ఇవ్వరు Fill up చేసి పంపినను, వై అధికార్లు recommend చేయాలి వారి చేతులలో కొంత పెట్టితేనే కాని, ఆ దరఖాస్తులు మంజూరు కావు గ్రామాధికార్లు దగ్గరనుంచి, తాలూకా ఆఫీసులో గుమాస్తాలదాకా, అధికార్ల దాకా లంచములు పెట్టితేనే కాని ఈ అప్పులు చేతికివచ్చే పరిస్థితికాదు అడిగేఅప్పు నూలునూపాయలు ఐతే, లంచములక్రింద 25 రూపాయలదాకా పోతే, ఈ అప్పులకోసం ఆశించిన ప్రయోజనము కనిపించదు ఇదిగాక దరఖాస్తులు recommond చేయడము లోను, మంజూరు చేయడములోను ఎంతో ఆలస్యము జరుగుతున్నది. ఒక్క తాలూకా కేంద్రంలోనే ఈ Loan applications పరిశీలించి మంజూరు చేసే బదులు, దీనివల్ల ఆలస్యం జరుగుతున్నది గనుక, firka కేంద్రములలోనో, లేక పోతే నాలుగు ఐదుగ్రామాలు చేర్చి ఒక కేంద్రంగా పెట్టుకుని ఈదరఖాస్తులు మంజూరుచేస్తే, ఈ అప్పులు త్వరలో చేతికివచ్చే అవకాశము ఉండగలదు. Encumbrance certificates రావారా అయిదు లక్షలదాకా అయినాసరే అప్పులు ఇవ్వటానికి మంజూరు చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది. Joint pattas ఉన్నప్పటికీ loans grant చేసేటట్లుగా ఏర్పాటుచేయాలి. ఈ అప్పులుకూడ ఒంటి పట్టాలు ఉన్న పెద్దపెద్ద భూఖండములుకల వారికే ఎక్కువగ దొరికిపోతున్నవి. చిన్నచిన్న పట్టాదార్లు, జాయింట్లు పట్టాలలో ఉన్నవారు, అధిక సంఖ్యాకులుగ ఉన్నారు. వీరిమొగ ఆలకించేవారేలేదు. ఎక్కువగ భూమిఉన్న వారికంటే చిన్నచిన్న ఖండములు గలవారికి first priority ఇచ్చే ఏర్పాటుచేస్తే తప్ప, ప్రయోజనము లేదు ఈ ఇబ్బందులు అన్నీ తొలగించటానికి రెవిన్యూమంత్రి గారు తగు శ్రద్ధ వహించి తక్షణచర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

*ఉపముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి) 1961 వ సంవత్సరపు బడ్జెటులో తక్కువి ఋణములక్రింద మంజూరు చేయబడిన సొమ్ము మొత్తము రు.50 లక్షలు ఇందులోనుంచి గుంటూరుజిల్లాకు ఇచ్చినది 31 లక్షల 70 వేల రూపాయలు. ఇదిగాక రాష్ట్రములో అనావృష్టివల్ల నష్టపడిన ప్రాంతాలలో తక్కువి ఋణములక్రింద పంపిణీచేయు నిమిత్తము 30 లక్షలు అదనంగా మంజూరు

చేయబడినది ఈ అదనపు గ్రాంటునుంచి గుంటూరుజిల్లాకు ఒకలక్షా యాభై వేలు కేటాయించబడినవి. పల్నాడు తాలూకాకు తక్కువి ఋణముల క్రింద మొత్తం 55 వేల రూపాయలు కేటాయించబడిన వనియు, అందులోనుంచి 15 వేల 9 వందల రూపాయలు ఖర్చుచేయబడినవనియు గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరు రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి పంపించారు. కేటాయించబడిన మొత్తము పూర్తిగా వినియోగింపబడు ననియు, పల్నాడు తాలూకాకు మాత్రము తక్కువి ఋణముల క్రింద అదనపు గ్రాంటు మంజూరు చేయవలసిన అవసరము ఏమీలేదనియు కూడ తెలియజేశారు ఏమైనప్పటికినీ, పల్నాడు తాలూకాకు ఇంతవరకు తక్కువి ఋణములక్రింద కేటాయించబడిన సొమ్ము ఆ తాలూకాకు అవసరములకు చాలకపోతే, ఆ జిల్లాలో అవశ్యకత లేనటువంటి తాలూకాల సొమ్ము తగ్గించి ఈ తాలూకాకు అదనముగ కేటాయించవలసిందిగా కలెక్టరుకు ఉత్తరువులు ఇవ్వబడును. ఉమ్మడి పట్టాదార్లకు ఋణములు మంజూరు చేయడమునకు నిబంధనలు ఈ క్రిందివిధముగ ఉన్నవి :

(1) రిజిష్టరుకాబడిన పట్టాదారు ఒక్కొక్కనికి ఫలసాయములో కొంత భాగము మాత్రమే హక్కు ఉన్నప్పుడు ఉమ్మడి పట్టాదార్లు అందరుకలిసి ఋణమునకు అర్హిపెట్టవలసి యున్నది. ఆ విధముగ చేయకపోతే, అర్హి నిరాకరించబడును.

(2) రిజిష్టరు కాబడిన పట్టాదారు ఒక్కొక్కనికి ఉన్న భూమిలో కొంత నిర్ణీత భాగముపైన మాత్రమే హక్కు ఉన్న ఎడల, తన భూభాగమును విడగొట్టించుకుని, ప్రత్యేకంగా రిజిష్టరు చేయించుకుని, తరువాత అర్హిని తిరిగి పెట్టుకోవలసిందిగా అర్హిదారుని కోరుతూ, అదివరకు ఋణముకొరకు పెట్టుకున్న అర్హిని త్రోసివేయవలెను.

(3) త్వరలో మంజూరుచేసే అవకాశము కల్పించటానికి తాలూకా అధికారులకూడ త్వరితగతినీ ప్రత్యేకపట్టాలు ఇచ్చుటకు చర్యలు తీసుకోవలెను.

(4) వరద మొదలగు దుస్సంఘటనల కారణముగా వరదబాధ్యుతులకు తక్షణసహాయము అందజేయవలసిన పరిస్థితులలో Sub-division Records తయారుచేయడము ఒకేసమయమున అతిజరూరుగా జరపవలెను.

ఈ విషయములో ప్రత్యేకసూచనలు ఇవ్వవలసిన అవసరము లేదు.

(5) ప్రస్తుతము అమలులో ఉన్న నియమావళి ప్రకారము వారము రోజులలోగా రిజిస్ట్రేషన్ కాఫీచారు Encumbrance Certificates ను ఇవ్వవలసియున్నది. రైతులకు ఇబ్బంది కలగకుండా, త్వరగా సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చే

పర్యాటక చేయటానికి క్రింది అధికార్లకు ఉత్తరువులు జారీ చేయవలసిందిగా Registration కాఫీ Inspector-General కోరబడుతున్నారు. ప్రస్తుత నియమావళి ప్రకారము 1884వ సంవత్సరపు వ్యవసాయదారుల ఋణచట్టము క్రింద అర్జీదారుకు వ్యక్తిగత జామీనుపైన గాని, లేకపోతే అర్జీదారుని యొక్కయు ఒక్కరు అంతకంటే ఎక్కువమందిగాని, ఇతరవ్యక్తుల యొక్కయు ఉమ్మడి వ్యక్తిగత జామీనుపైన నూరురూపాయలకు మించకుండా, ఒకే సంవత్సరములో రెండువాయిదాలలో ఋణములు తీర్చుకొనున మంజూరు చేయవచ్చును.

(6) ఎరువు మేలురకపు విత్తనములు కొనుగోలు నిమిత్తము 120 రూపాయలకు మించకుండా వ్యక్తిగత జామీనుపైన ఋణము ఇచ్చుటకై జిల్లా అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్లకు అధికారము కలదు. కాబట్టి ఈ విషయములో ప్రత్యేకసూచనలు ఇచ్చే అవసరము లేదు.

ప్రస్తుత నియమావళి ప్రకారము పెట్టుకున్న అర్జీలపైన ఉత్తరువులు ఇచ్చుటలో క్రింది అధికార్లయొక్క చర్యలు నెలకు ఒకసారి పరిశీలించుచు, వారి పర్యటనలలో కూడ ఈ పని పరిధిముగ జరుగుతున్నచో చూడవలసియున్నది గ్రామాధికార్లు రైతులతో సహకరించుటలేదని నిశ్చిత దృష్టాంతరములు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనిరాబడలేదు ఏమైనప్పటికినీ, జిల్లా కలెక్టర్లకు ఈ విషయముపైన తగు సూచనలు ఇవ్వబడును

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendment to the Hyderabad District Municipalities Profession Tax Rules, 1959.

**The Minister for Planning (Sri P. Ranga Reddy) (Deputizing for the Chief Minister) :* I lay on the table a copy of G O Ms No.1497, H & M.A. dated 8-11-1960 containing an amendment to the Hyderabad District Municipalities Profession Tax Rules, 1959 under section 308(1) of the Hyderabad District Municipalities Act, 1956.

Rules governing levy of Octroi duty in the Town and City Municipalities in Telangana area

I lay on the table a copy of the G O.Ps. No. 871, M.A. dated 22-6-1960 containing the Rules governing the levy of Octroi duty in the Town and City Municipalities in the Telangana area under Section 308(1) of the Hyderabad District Municipalities Act, 1956.

Mr. Speaker : The papers are laid on the Table.

*Notification issued under section 11(1) of the
Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931*

*Sri P Ranga Reddy (Deputizing for the Minister for Education & Transport). I lay on the Table under sub section (2) of Section 11 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931), a copy of the Notification issued under section 11(1) of the said Act published at page 2228 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated the 4th September 1958

*Notifications issued under sections 11(1) and 19(1)
of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931
and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers
and Goods) Act, 1952 respectively*

I lay on the Table under sub-section (2) of Sections 11 and 19 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931) and the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952 (Madras Act XVI of 1952) respectively copies of the notifications issued under sections 11(1) and 19(1) of the said Acts respectively published at page 3400 in Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated the 13th October, 1960.

Mr. Speaker : The papers are laid on the Table.

GOVERNMENT RESOLUTION

re : Draft Third Five year Plan of the State

*Sri K. Koti Reddy (Lakkireddipalli): Mr. Speaker Sir, Yesterday I was referring to the need for increasing water resources in order to produce more agricultural commodities, but within the limited time that is available to me I can only make a few suggestions without being able to elaborate them, and I shall give them for whatever they are worth.

For increasing the production of foodstuffs, one thing that has to be done is that the High Level Channel must be taken up this year. Though provision was made for the first stage of this project, no provision

has been made for the second stage. Secondly, there is the need for the creation of what is known as over-head irrigation. However, some provision has been made and Government should be able to take this up. Then again, with regard to silt clearance I find no steps have been taken. This is also essential.

I am also glad that provision has been made for the first time for helping the destitute people. With regard to tackling the beggar problem, which has been agitating the people for sometime, I am glad that some provision has been made. In respect of a number of other schemes provision has been made either by exerting pressure on the Planning Commission or by the proposed creation of more financial resources. Here are some of the suggestions which I wish to make for raising resources.

First of all, let me suggest to the Government that it ought to be possible to create enough resources for the plan through a number of measures. For instance, we are spending more than Rs. 7 crores and odd for elementary education. If only the double-shift system is adopted, it could be done with half the amount. Besides, it would also help the poor people, the poor parents, who are not in a position to allow their children to spend fulltime in the schools as it would deprive them of the services of these children at home. Not only that—probably some of my friends may object to this—by the provision of a double shift system, the need for giving mid-day meals is also not there. Apart from financial considerations, the mid-day meal scheme, I believe, cannot be properly carried out. Then there is the administration. A lot can be done in affecting savings in administration expenditure and something should be done in that direction. Then, there is the question of loans. I believe we will be in a position to raise more loans provided a little more interest is taken in the matter. Finally, the question of taxation comes in. This should be resorted to if it is absolutely necessary and we have to cut down the expenditure in the administration of taxes. I know, Sir, some of my suggestions may seem impossible but I personally feel that they are cap-

able of implementation We know, Sir, that during the revolution of October 1917 Russia refused to repay the amounts due to some of the foreign countries on account of loans and these countries then refused to give any credit to Russia for the machinery that was needed by it. The Russian people then starved and found enough money thereby to get the machinery they needed with the result that today Russia is one of the most advanced nations There is, for example, the question of provision of buildings. We have, if necessary, to cut down the expenditure on this item. Consolidation of holdings, for instance, can be put off. With regard to the milk supply scheme, an amount of about Rs. 3 crores is proposed to be spent. Though this scheme is neccessary, I think it could be done in the private sector and not by the Government itself There are a number of other things like this.

The Minister has appealed to us to create sufficient enthusiasm in the people for implementing the schemes. I believe, Sir, it is a three-tier business. There is a heavy responsibility on the Cabinet. They must first create enthusiasm in us. If by their word, thought and deed, they could create sufficient enthusiasm in us, we could in turn create enthusiasm in the people in the implementation of the schemes.

I appeal to the Government once again to take up the second stage of the High Level Channel. If the Government cannot make a provision of about Rs. 7 or 8 crores for the execution of this project and is not in a position to induce the Planning Commission to make provision or find enough resources themselves, they can as well ask us, just as they are asking the refugees from East Bengal, to go to Dandakaranya and settle there.

Thank you, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ . శ్రీ కోటిరెడ్డిగారికి నేనొక విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. వారు తెలుగు బాగా తెలిసినవారు. తెలుగు బాగా చదువుకొన్నవారు. కనుక వారు ఇక మీదట తెలుగులో మాట్లాడవలెనని కోరుతున్నాను. తెలుగు రానివాళ్ళు ఉర్దూలో మాట్లాడవచ్చు. తెలుగు, ఉర్దూ రెండూ రాని

వాళ్ళ ఇంగ్లీషు వాడవచ్చు అది ఒక convention గా ఈ సభలో పెట్టు
కొన్నాము కాబట్టి ఇకముందైన శ్రీ కోటి రెడ్డిగారు తెలుగులో మాట్లాడవలెనని
కోరుతున్నాను వారు పెద్దలు నేను వారికి చెప్పదగినవాణ్ణికాను అయినా
వారికి ఈ విషయం గురించి మనవి చేసుకొంటున్నాను

Smt. Roda Mistry will now make her maiden speech.

**Smt. Roda Mistry (Jubilee Hills)* Mr. Speaker Sir, Having been honoured by the Jubilee Hills Constituency which has returned me as a member of this august Assembly, I would like to assure you, Sir, of my faithful compliance with all rules, regulations and traditions of this Assembly.

Being particularly interested in Social Welfare Projects, I may be permitted to submit a few points for the consideration of this House on the Third Five Year Plan.

Emphasis has been laid on the need for the provision of social welfare activities in the Constitution itself. No progress is possible unless those of us who are more deserving of external assistance receive such assistance adequately and in time. It is, however, ironical that in our endeavours to marshal the natural resources of the country, whether for the creation of power, or increased agricultural production, or for industrial goods, provisions for social welfare services, both in the State and in the Centre are grossly inadequate. This inadequacy prevents the fulfilment of many essential plans and a lot of useful work is necessarily left half finished. No doubt, many non-Government agencies do undertake social service and some of them have done meritorious work in this field. This supplementary effort goes a long way in ameliorating the living conditions of the needy. But the combined effort of the State and Private Organisations falls far short of the minimum targets. While financial limitations might stand in the way of increasing the scope of social welfare activities, it is necessary that the outlay available should be properly channelised and utilised to the maximum.

'Social services' termed as one of the major heads of development has Rs. 55 51 crores for its budget, though actually Social Welfare activities under their sub-heads total a little over Rs. 6 crores, and the largest outlay is for the Scheduled Tribes. They undoubtedly deserve special care and treatment, but let us not treat the Scheduled Tribes as if they are outside our Community. Let us try to bring them nearer the more favoured people and let there be a real infusion of goodwill and friendliness. The schemes proposed are laudable and I have no doubt that they will be efficiently carried out by the Government. But these schemes could tend to segregate the Scheduled Tribes and such an eventuality, you will agree, Sir, would be most unfortunate. Let emphasis, therefore, be placed on bringing the Scheduled Tribes nearer other communities instead of segregating them. Let them be encouraged to mix more freely with the residents of the border villages and let them also take advantage of the agricultural and educational facilities that are available in these villages. It is my earnest hope, Sir, that one day we may not have a need to make special arrangements and provisions for Scheduled Tribes and it will be a fortunate occurrence when this happens.

The next highest provision is for the Scheduled Castes, Backward Classes and Denotified Tribes. Great strides have been made by these honoured classes and a living example is to be found in the Leader of this House. Even more progress will be made, I am sure, if they stand as equals with the rest of us in their privileges instead of that constant feeling of having their rights reserved. The time is fast approaching, Sir, when these brethren and sisters will not have the need for special care. According to the famous saying, men are all equal in the eyes of God.

Social Welfare, which forms a part of the general concept of the Social Services is in itself a fairly comprehensive term. The problem of social welfare in India is, however, one of no particular area or region, nor a problem concerning any particular tribe, nor one arising out of any particular event; it is a problem, Sir, that touches the hearts and homes of

millions who dwell in the far-flung corners of our country. It is, therefore, most disappointing that on Social Welfare a negligible outlay has been allotted, considering the enormity of the problems. These problems can broadly be classified as these relating to: (1) the physically and mentally handicapped, (2) the aged and infirm, (3) beggar problem, (4) child and youth welfare, (5) women's welfare, (6) social defence and (7) slum improvement.

In dealing with the different types of the handicapped, it is necessary that the projects should aim at their rehabilitation so as to enable them to become full members in society. There is no real service in just providing relief measures which have only a temporary effect. There should be no pity or charity approach. On the other hand, work should be taught by short term courses, the handicapped paid for their labour, and as soon as possible, allowed to live their normal lives. Equipment and tools should be given to them not as gifts but on hire purchase basis and marketing arrangements should be made for their products.

In regard to the blind, the deaf and the dumb, educational facilities have to be and are being provided. There should, however be arrangements especially for the blind children to go to normal schools and classes, as they have an equal right on society and their handicap should not be allowed to come in their way of progress. This is being done in many countries and has resulted in removing complexes which otherwise haunt these afflicted people. A very welcome move is the provision of pensions to the aged for which I would like to congratulate the Government.

Child and Youth Welfare Schemes deserve very high priority, for they go to build up good citizens of tomorrow. It is necessary to create proper conditions and environment which enable the child to grow into a normal, healthy and useful citizen.

Sir, in our country, women have come to occupy a secondary position in society. Women's Welfare Schemes should therefore receive top priority to remove this discrimination. These should include special edu-

cational courses for married women and employment schemes for women who cannot undertake a whole day's job, due to their domestic and other set-backs. In the matter of the Women's Employment Schemes, it is also necessary that Government should adopt a sympathetic attitude about marketing of the products made by women, because they are not able to compete with established brands

Social Defence becomes very necessary for women who are otherwise greatly handicapped. Moral and social hygiene programmes should be encouraged. Greater emphasis should be laid on prevention and treatment should be corrective and not vindictive.

All of us who love our country are ashamed at the wide-spread beggary that is practised. There are beggar laws in every State which provide that begging is a crime but it is not possible for most of the States to enforce these laws. A great deal of high level planning is being done to solve unemployment of the able-bodied. Now is the time for the Government to include the disabled in its planning, as no nation can afford to waste its man-power; man-power is brain-power and brain-power can translate itself into money-power. Being as they are an integral part of the economy of the nation, they should have an equal claim to be included in its planning. It is a pity, Sir, that only Rs. 2.50 lakhs are allotted in the whole of Andhra Pradesh for combating this ignoble profession. The beggar problem in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad, as in many other cities, has acquired a dangerous and nuisance value and deserves immediate combat jointly by the citizens, the Social Welfare and Police Departments. I trust they will bear in mind the gravity of this problem and move about on the correct lines in trying to eradicate the same.

Then there is the complicated problem of slum improvement. Slum clearance is a complex issue for which money, space elsewhere and other conditions have to be commandeered. But it should be possible to improve the residences of the slum areas. It is most pathetic to see thousands of our people residing in the

most unclean, dirty, tiny dwellings huddled together like so many mushrooms. The suffering is reflected more acutely when compared to the other residents in the area nearby, who are better placed in this world, living decent lives, or at least in far better residences. These slums are the breeding grounds of several diseases. Small two-room tenements can be constructed at a cost of about Rs. 1,500 to Rs. 2,000 and these families can be housed in them. We need not attempt big schemes costing over Rs. 10,000 per house as our economic condition would not allow it. In all the big cities of our country, this slum problem has loomed large. I have sent a plan to the Government and the Corporation for improving the slums and have great hopes that the concerned authorities will bestow the necessary attention on the issue.

For a successful implementation of the various Social Welfare Projects, envisaged in the Third Five Year Plan, training of personnel and wide publicity are two inherent factors which cannot be over-emphasised. The masses cannot be reached and their full co-operation cannot be secured unless the problems are explained to them fully through publicity and they are handled by interested, tactful and sincere persons.

The most important aspect relates to the co-ordination of activities between State and Private Organisations. No attention is paid so far to attain this end. Voluntary organisations should not be burdened by red-tapism. All matters should be made simple for them by Government, if progress is to be made, keeping in mind the fact that they are manned by non-technical persons. However, a strict check should be kept on the money given to them, and politics should not be allowed to impair the working of good schemes. I am sure that under the guidance of my respected friend, the Minister for Social Welfare, these difficulties would not be allowed to operate against the cherished fulfilment of our Social Welfare plans in a Welfare State.

*శ్రీ పి. యన్. అప్పారావు (పాలకొండ) : అధ్యక్ష మహాశయ, మన మంత్రిగారు మూడవ ప్రణాళిక ముసాయిదాను ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టారు.

దానిపై స నేను కొన్ని సూచనలు వారికి మనవి చేస్తున్నాను మనము మొదటి ప్లానును పూర్తిచేసుకొన్నాము రెండవ ప్లానును పూర్తిచేసుకోబోతున్నాము మూడవ ప్లానును యీనాడు చర్చించుకుంటున్నాము దేశంలో రామరాజ్యం స్థాపించి, అందరికీ శ్రేయోభివృద్ధి కలిగించి, అందరినీ సమానం చేయాలనేది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే యీ ప్లానులను తయారు చేసుకోవటము జరుగుతున్నది. “అభివృద్ధి అనేది సర్వత్ర సమంగా జరగాలి. ఒక్క రాష్ట్రాల మధ్యనేకాదు ఒకే రాష్ట్రంలోని వివిధ జిల్లాల మధ్యకూడ అభివృద్ధి సమంగా వుండాలి. అందుకనే ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలు రెండు కూడ సమంగా అభివృద్ధి చెందాలని దృష్టిలో పెట్టుకున్నాం. ఈ రెండు ప్రాంతాల మధ్య, వ్యత్యాసాలు ఏమైనావుంటే, వాటిని చేతనైనంతగా తగ్గించి వేయాలి అంతేకాదు రాయలసీమలాంటి, కోస్తా జిల్లాలైన శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాల్లాంటి తక్కువగా అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల అవసరాలనుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకున్నాం—” అని మంత్రిగారు అన్నారు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక అయినది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అయిపోతున్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను అమలు జరుపబోతున్నాము గడచిన రెండు ప్రణాళికల క్రింద విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఏమి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు అని యీ ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఈ రెండు ప్రణాళికల కాలంలో ఆ జిల్లాలలో ఏ ప్రాజెక్టులు నిర్మించారు అని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రమంతా సమదృష్టితో చూస్తామని అంటున్నారు కాని, విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఏమి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టారు? ఇదివరకు మనమంతా మద్రాసు స్టేటులో ఉన్నప్పుడు, సర్కారు జిల్లాలకు ఖర్చు చెడతామని కొంత డబ్బు బడ్జెటులో చూపించటము, ఆ డబ్బు తమిళనాడులో ఖర్చు పెట్టటము జరుగుతూ ఉండేది. ఇప్పటికీ మన ప్రభుత్వం అదే దృష్టితో వ్యవహరిస్తూ, విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాపై పు చూడకుండా ఉన్నదని నేను భావిస్తున్నాను. ఇప్పటికే నా ప్రభుత్వం అన్ని ప్రాంతాలను సమాన దృష్టితో చూసి, విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేయటానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. మా జిల్లాలలో చాలా నదులు ఉన్నవి మా ప్రాంతంలోని నదులపేర్లు చాల అందంగా ఉంటాయని అంటారు అందమైన పేర్లుగల నదులు మాకు ఉన్నవి. కాని ఆ నదులపై ప్రాజెక్టులు నిర్మించే విషయం మన ప్రభుత్వ దృష్టిలో లేదు. నాగావళి, వంశధార, స్వర్ణముఖ, వేదవతి మొదలైన నదులు అనేకం ఉన్నవి. కాని ప్రభుత్వం ఒక్క దమ్మిడికూడ మా జిల్లాలో ఖర్చు పెట్టటంలేదు. వంశ

ధారపై ప్రాజెక్టు నిర్మించే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఎంతో కాలం నుండి ఉంది. అది ఇంతవరకు నిర్మించబడలేదు. పనసనందివాడ ప్రాజెక్టు ఎప్పటినుండి ప్రస్తుత ఆలోచనలో ఉంది. ప్రభుత్వం నీరు ఉన్నచోట్ల ప్రాజెక్టులు కట్టటంలేదు. నీరు లేనిచోట్ల ప్రాజెక్టులు కట్టి ఏమి ప్రయోజనము? కొట్ల, పాయలు, ఖర్చుపెట్టి ఒక ప్రాంతంలో పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. అడబ్బును నాలుగు ప్రాంతాలలో ఖర్చుపెట్టండి. నాలుగు ప్రాజెక్టులు కట్టండి. మునుపవత్సరాలలో అయ్యే పనులు ఒక సంవత్సరంలోనే చేయవచ్చును. దానివల్ల రాష్ట్రం ఎంత అభివృద్ధి అవుతుందో ఆలోచించండి. ప్రభుత్వం రైతులను వ్యవసాయ అభివృద్ధి చేయమంటున్నారు. ఆహారాన్ని పెంచుగా పండించమంటున్నారు. కాని నీరులేనిచోట్ల ప్రాజెక్టులు కడితే పంటలు ఎలా అభివృద్ధి చేయగలరు? ఎప్పుడు మాత్రాకాకుళం జిల్లాలోని నదులలో రెండుమూడు అడుగుల నీరు సముద్రంలోకి పోతుంది. ఆ నదులపై ఇంతవరకు ఆనకట్టలు కట్టలేదు. త్రివేదిగారి ట్రైమ్ లో చారాయణ పురం ఆనకట్ట ఆపేసి, పనసనందివాడ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలెనని చెప్పటం జరిగింది. కాని పనసనందివాడ ప్రాజెక్టు ఇంతవరకు నిర్మించబడలేదు. వంశధార నదిలో ఎంతో నీరు వృధాగా సముద్రంలోకి పోతోంది. మాజిల్లాలలోని ప్రాజెక్టుల విషయం వచ్చినపుడు ప్రభుత్వం మాకు కూన్య హస్తాలు మాత్రమే చూపటం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం అన్ని జిల్లాలను సమ దృష్టితో చూడాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు రైతు అన్ని విధాల ముఖ్యమైనవాడు. ఎక్కువ పంట పండించి ఆహారకొరత తీర్చేవాడు. రైతు ప్రభుత్వం విధించిన పన్నులు చెల్లించి, ప్రభుత్వానికి ఆదాయం సమకూర్చిపెట్టేవాడు. రైతు ప్రభుత్వం నిర్వహించే పొదుపు ఉద్యమాలకు డబ్బు ఇచ్చేవాడు. రైతు, కాని ఆ రైతుకు యీ ప్రభుత్వం చేస్తున్న సహాయం ఏమిటి? మెన్యూయర్స్ విషయంలో రైతులు చాల ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఎకరానికి 27 పౌనులు ఎరువులు మాత్రమే ఇస్తామని ప్రభుత్వం వారు అంటున్నారు. ఆ ఎరువులకొరకు రైతులు ఎంతో డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని, 30, 40 మైళ్ళు దూరంకంటే తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ కు ఎన్నోసార్లు వచ్చిపోవలసివస్తున్నది. దానివల్ల రైతుకు ఎంతో డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. వారి ఇబ్బందులు గురించి యీ ప్రభుత్వం యోచించిటంలేదు. పరిషత్ ప్రసిడెంట్ మెన్యూయర్ ఇన్స్ పెక్షన్ అని ఒక రోజున 130 ప్రోగ్రామ్స్ వేసినారు. ఆవిధంగా ఉన్న డబ్బు అంతా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. 120 సెంటర్స్ లో ఎరువులు ఏమి పంచుతారు? వారు ఇవ్వటానికి అక్కడ ఏమి ఉన్నది? ఈ ప్రభుత్వం చాల దుజారాఖర్చులు చేస్తున్నది. దుజారాఖర్చులు తగ్గించుకొనేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి.

జిల్లాపరిషత్ మీటింగులు నెలకు నాలుగైదు పెడుతున్నారు. ఆ జిల్లా ఆఫీసర్స్ అందరూ శ్రీకాకుళం వస్తున్నారు. వారి టి.ఎ., డి.ఎ.ల క్రింద ఎంతో డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతుంది. ఆ డబ్బును గ్రామాలలో ఒక కాల్యపై ఖర్చుపెడితే, రైతులకు ఎంత ప్రయోజనకరంగా ఉంటుందో చూడండి ఒక్కో జిల్లాపరిషత్ కు వందలకొలది జీపులు వున్నవి. వందలకొలదివున్న జీపులు చాలవని, మరికొన్ని వేన్స్ కూడ తెప్పించారు అవన్నీ దేనికోసమో నాకు అర్థం కావటం లేదు ప్రజల డబ్బు దుర్వినియోగం చేయబడుతున్నది పూర్వం జిల్లాబోర్డులను జస్టిస్ పార్టీ వారు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ వారమైనవనము ఏమి చెప్పాము. వారు చేసింది బాగాలేదు, వారు చేసింది అన్యాయము—అని మనం విమర్శించాము. ఇప్పుడు ఇతరులు మనలను విమర్శిస్తున్నారు. మనం ఇతరులచేత విమర్శించుకొనే పరిస్థితులు కల్పించుకోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. మన మంత్రిగారే (శ్రీ పశ్చింరాజుగారు) కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు కాబట్టి, యీ విషయం వారు ప్రత్యేకంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి సమితిలో టాయిలెట్ సామానులకు 12 వేల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తున్నారు. పంచాయతీ సమితులలో టాయిలెట్ సామానులు ఎందుకండి? రైతుల మెన్బర్స్ కు డబ్బు ఖర్చుపెట్టకుండా టాయిలెట్ సామానుల కొరకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టినందువల్ల ఏమి ప్రయోజనం ఉన్నది అని అడుగుతున్నాను సోప్లు, ఫేస్ పౌడర్లు దేనికండి? వారిని అడిగే దిక్కు ఉన్నదా? ఆ డబ్బు గ్రామాలలో కాలవలకొరకు ఖర్చు పెట్టండి. కాలవల మరమ్మత్తుల కొరకు ఖర్చు పెట్టండి. అక్కడ ఒంగారంలాంటి భూమి ఉన్నది. ఆ భూమి అంతా సాగుచేసి, అధికవంటలు పండించే అవకాశం ఉన్నది టాయిలెట్స్, జీపుల క్రింద డబ్బు వృధాగా ఖర్చుపెడుతున్నారు ఏ ఊళ్ళోను పనులు జరగటం లేదు. ప్రతిరైతు గోల పెడుతున్నాడు రైతుల శ్రేయస్సు చూసేవారు లేరు. మంత్రిగారు యీ విషయం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను ఇప్పుడు వారికి జీతాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఎం. ఎల్. ఏలకు జీతాలు ఇవ్వటం ఎందుకు? 800 రు. జీతం ఏర్పాటు చేశారు. అదిగాక 150 రు లు ఎక్స్ట్రా పుచ్చుకోమంటున్నారు. జీతాలకొరకు ప్రజల డబ్బు ఖర్చుపెట్టేబదులు, ఆ డబ్బును గ్రామాలలోని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకొరకు ఖర్చుపెడితే ప్రజలకు ప్రయోజనంగా ఉంటుంది. మనపైన విమర్శరాకుండా చూసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. గవర్నమెంట్ ను పోషించేది రైతు. గాంధీగారు చెప్పారు సిటీలు, పట్టణాలు చెట్లు, గ్రామాలు ఆ చెట్లయొక్క రూట్స్ అని చెప్పారు. ఆ గ్రామాలలోని ప్రజల స్థితిగతులు చూడండి. వారికి ప్రయాణసౌకర్యాలు లేవు రహ

దార్లు లేవు సరైన దారులులేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు గ్రామాలలో సరైన దారులు వేయటము చాల అవసరము

అనవసరంగా లక్షలు కోట్లు రూపాయలు వ్యయం అవుతున్నవి అట్లా వృధాకాకుండా చూడవలసిందని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను మా ప్రకాశం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలను మరచిపోకండి. పనసనందివాడ ప్రాజెక్టును Third Five Year Plan లో ప్రారంభించండి దానివల్ల సుమారు 50 వేల ఎకరాలు సాగుకావడానికి వీలు ఉన్నది కావాలంటే రైతులు డిబ్బు యిచ్చు కుంటామనికూడ చెపుతున్నారు. అటువంటివి చేయరు. నాగార్జునసాగర్ వందలకోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. అదిబ్బు అంతాపెడితే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో యిటు వంటి ప్రాజెక్టులు ఎన్నో తయారుఅవుతాయి దీనివల్ల రెండుజిల్లాలే benefit పొందుతాయి మిగతా జిల్లాలు ఎన్నో పడుస్తున్నాయి అందుచేత వెనకబడ్డ జిల్లాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటికి పూర్తిసహకారం యిచ్చి మాజిల్లాలో works జరిపించాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను బ్రిటిష్ వాళ్ళ time లో ఎక్కడెక్కడ చర్చలు ఉన్నా వాటిని బాగా improve చేశారు మన time లో దేవాలయాలు బూజు ఎక్కిపోతున్నాయి ప్రతి పల్లెటూరిలో బూజు ఎక్కిపోతున్నాయి. దేవాలయాలను పరిషత్తులకు అప్పజెప్పి పునరుద్ధరించమనండి. ఈ జీవ్ లకు యిచ్చే డబ్బును దేవాలయాలకు యిచ్చి వాటిని బాగుచేయించండి. అవి బాగా ఉన్నవాడే మన గవర్నమెంటు బాగు, మన దేశం బాగు దేవుణ్ణి మనం చూడాలి. బ్రిటిష్ వాళ్ళు, అమెరికావాళ్ళు కూడ తమ చర్చిలు ముందు బాగుచేస్తున్నారు వాటిని పరిషత్తులకు అప్పజెప్పి బాగు చేయించాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను Poor people ఉన్నారు, beggars ఉన్నారు, వాళ్ళకొరకు Orphanages పెట్టించండి ప్రతిజిల్లాలో ఒక poor home పెట్టించండి. అనాధపిల్ల లందరికీ భోజనం పెట్టండి, వాళ్ళందరిని చదివించండి దానిక్రింద కొంతఖర్చు పెట్టండి అటువంటిది ఓమిలేకుండా 24 గంటలు face powder లు కొనడం, జీపులలో తిరగడం యివన్నీ తప్పించే ఆలోచన చేయవలెనని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ ఆధ్యమలవారికి నమస్కారం చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీనికి రెండు సవరణలు వచ్చినాయి. ఒకటి శ్రీ రాజగోపాల నాయుడుగారు యిచ్చారు.

“This Assembly having considered the Andhra Pradesh Draft Third Five Year Plan—as laid on the Table of the House on 5th December, 1960, disapproves of it because—

(a) It is unrealistic and misleading by reason of over-estimate in the targets of production and of savings and other resources; it under-estimates the required out-lay mainly by ignoring the rising costs due to inflation inherent in the Plan and is, in the result, improvident;

(b) the large uncovered gap between the outlay and resources, the continued resort to deficit finance the threat of additional taxes will lead to acceleration of the inflation and a continuing erosion in the real income and savings of the people which will cumulatively encourage anti-social forces;

(c) the insistence on fostering Co-operative Joint Farming to the neglect of Family Farming (i.e., individual farming) will be a disincentive to agricultural production and will retard the progress of the genuine Multi-purpose Co-operative Societies (i.e., Service Co-operatives) which in the way they are planned will be stepping stones for collectivisation;

(d) the provision of hundreds of crores of public money by way of distribution of grants and otherwise by State Government through Zilla Parishads, Panchayat Samithis and Co-operatives will lead, in the absence of a non-partisan approach and suitable checks, to a continuance of waste and corruption through political influence being brought to bear on the administrative apparatus; and it will also result in centralisation of power in the Ruling Party-men at all levels from village to State;

(e) the emphasis laid on that is called 'State-manned Corporations' and 'Public Sector' result in the creation of monopolies distributed among the favoured individuals at the cost of the real public, free and competitive enterprise. There is an attempt based on doctrinal prejudice to tilt the scales against the development of people's enterprise and the economy of self-employed people in the interest of State monopolies, savings in people's sector are sought to be drained away to State Sector;

(f) The arrangements for the implementation of the Plan are inadequate and ill-planned".

అనేది వారి సవరణ "disapproves" అని ఎప్పుడైతే అన్నారో అప్పుడు అది సవరణ కాదు కాబట్టి దానిని నిరాకరిస్తున్నాను తరువాత శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి సవరణ లున్నాయి వాటిలో ఒకటి మనకు సంబంధించినది దానిని శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు move చేయవచ్చు

**Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli)*
Sir, I beg to move.

Add the following at the end of the Government motion given notice of by the Planning Minister :

And the Assembly further requests the Government of India and the Planning Commission to instal (a) one Iron and Steel Manufacturing Unit, (b) a Low Temperature Carbonisation Plant, (c) A News Print Plant (d) a Machine Tools Factory and (e) Heavy Electrical Plant in Andhra Pradesh area by the Government of India

Mr. Speaker : Amendment moved.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (రవనంపల్లి) : Disapproves అన్నప్పుడు దీనిని approve చేయడంలేదు. modify చేయాలనే అర్థంలో వచ్చినది.

డిప్యూటీ స్పీకర్ అర్థం ఎట్లావస్తుంది మీరు దానికి వ్యతిరేకంగా చెప్పారు చాలు

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య అధ్యక్షా, మూడవ ప్లాన్ రావడము మన ప్లానింగ్ విధానమునకు మరొక ఋజువు అందుకు అందరముకూడ సంతోషించాల్సినటువంటి అవసరం ఉన్నది కేంద్రప్రభుత్వ ధోరణిబట్టి ఈ ప్లాన్ ను చాల విషాదంగా ఆంధ్రులు స్వీకరించాల్సిన అవసరం అవువదునున్నది. మనకు రావలసినదానికంటే చాల తక్కువ వచ్చింది. ఈ ప్లానింగ్ ను చూస్తూ ఉంటే పాత పద్ధతి ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తున్నది.

"పనాటి అగ్రహారము

మానాటి కండ్రిక ఆయె మాపవి దీరెన్

మీనాటికి మాన్యమాయె

నానాటికి తీసికట్టు నాగంభొట్లు"

అనేకీరుగా వ్యవహారం చేసినది మొదట ప్రారంభం అయినది 700 కోట్లు, తరువాత 587, తరువాత 472, తరువాత 305 కోట్లు అయినది ఇందులో కేంద్రప్రభుత్వం “మేము 200 కోట్లు మాత్రమే యిస్తాము తక్కినది మీరు చేసుకోండి” అని చెబుతున్నారు. మన దురదృష్టం ఏమిటి? రాష్ట్రప్రభుత్వం తాను యిచ్చేటటువంటి targets తక్కువ చేసినదా? క్రిందటితడవ యిచ్చినటువంటి targets లో వాళ్ళు కోరినప్రకారంగానే ఎక్కువ చేశాము 11 కోట్లు వన్ను ఎక్కువ చేయమంటే 22 కోట్లరూపాయలు ఎక్కువ చేశాము అందులో మనం వెనక్కు తగ్గలేదు అట్లాంటప్పుడు మనం ఏవిధంగా తగ్గుతాము ఇంతవరకు ఉన్నటువంటి పన్నులు తెక్కవేసేటట్లుైతే 85 కోట్లరూపాయల వన్ను ఎక్కువ చేశాం అనేది జ్ఞాపకం చేసుకోవలసిన అవసరంఉన్నది కాబట్టి అందులో తక్కువ అయినదని అనడానికి వీలులేదు అవకాశాలు కూడ చాల ఉన్నాయి. మద్రాసు ప్రభుత్వంచారు చాల సంతృప్తి పొందాము అని చెప్పారు వాళ్ళది తక్కువ మొత్తం అయినప్పటికీ ఎందువల్ల సంతృప్తి పొందారు అంటే వాళ్ళకు చాల ప్రాజెక్టులు యిచ్చారు. దానికి మనం దిగులు పడనక్కరలేదు. వాళ్ళకు యిష్టా లనే కోరుతున్నాము దక్షిణాదిని చాల వెనక్కు చూస్తున్నారనడానికి చాల నిదర్శనం అవువదుతున్నది

“Mr. C. Subramaniam, Finance Minister of Madras said that Planning Commission's allocation would not cover the expenditure on Central projects like Neiveli, Tuticorn and Madras harbour development; the proposed iron and steel projects at Salem; the teleprinter factory, and the raw film factory.”

అంతే కాకుండా వాళ్ళకు అల్యూమినం ఫ్యాక్టరీ కూడ యిచ్చారు. మనం iron కోపం కనీసం చిన్న తరగతి ఫ్యాక్టరీ అయినా పెట్టమని కోరితే దానిని యివ్వలేదు. Fertilizers factory కొరకు 10 కోట్ల రూపాయలో, 3 కోట్లరూపాయలో యిస్తాం అన్నారు గాని యిప్పుడు దానిని కూడ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మేము యివ్వడం లేదని చెప్పారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అభి ప్రాయంలో ఆంధ్రులకు అభివృద్ధి ఏమీ అక్కరలేదు. నీళ్ళ సమస్య వచ్చినప్పుడు “అగ్రికల్చర్ లో మీరు చాల develop అయినారు. కనుక మీకు నీళ్ళు అక్కర లేదు. ఇతరరాష్ట్రాలు తీసుకోడానికి అభ్యంతరంలేదు. యివ్వండి” అని చెబు తున్నారు. నిన్ను సంజీవరెడ్డిగారు ఒక statement యిచ్చారు. మనకు యిదివరకు ఒడంబడిక ఉన్నది. ఆ ఒడంబడికను అమలు జరపమని చెబుతున్నాం. ఏ state కూడ ఒడంబడిక లేదు అని మాత్రం చెప్పలేదు. కాని దురదృష్టవశాత్తు సంజీవరెడ్డి

గారి Statement లో ఒడంబడిక అవుతో కాదో విచారించేందుకు Supreme Court కో మరెవరికో refer చేయాలి అన్నారు. ఇది చాల విషాదకరం. బహుశః సంపదరెడ్డిగారు ఆ మాట అని ఉండరు అనుకుంటాను. అని ఉన్నట్లయితే మార్పుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలి మార్పుకోక పోయినట్లయితే ఆ ధులు మార్పించే ప్రయత్నం మాత్రం తప్పకుండా చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా నీళ్ళకు మొదటికి వచ్చేటట్లయితే agriculture లో అభివృద్ధి కూడ పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత agriculture కు అన్యాయం జరగ కుండా చూచుకోవాలి కేంద్ర ప్రభుత్వం యిష్టం వచ్చిన అవకాశాలు పెట్టుకొని తక్కిన రాష్ట్రాల అభివృద్ధి కూడ బొంబాయికే తీసుకు పోతు న్నారు. దానిని మేము వద్దనడం లేదు కాని మాకు కూడ యివ్వమని అడుగు తున్నాము ఈ మధ్య బొంబాయి స్టేటు ఖచ్చితంగా చెప్పింది 400 కోట్ల రూపాయలు మేము తెచ్చుకోగలమని చావన్ గారు చెప్పారు. Bengal State లో B. C. Roy గారు 400 కోట్లు కూడ Central Government నుంచి మేము వసూలుచేసుకుంటాము చూసుకోమని చెప్పారు. మనగతి ఏమివట్టింది అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రులు ఐక్యతగా లేకపోవడమా, ఆంధ్రులకు కోరిక లేకపోవడమా, ఆంధ్రులు advance లో ఉండడమా, ఆంధ్రులకు బలంలేకపోవడమా, ఆంధ్రులు అధోగతికి పోవడానికి తయారు కావడమా? ఏమిటి కారణము? ఆంధ్రులయొక్క స్థితిని ప్రభుత్వం సరిగా చెప్పడంలేదా? అని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ వాళ్ళు ఏదో total ను fix up చేశారు. అందులో మన ఆంధ్ర ప్రదేశానికి తగినంతభాగం యిచ్చారా? యివ్వలేదా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇవ్వలేదు. అందువల్లనే మనవిచేస్తున్నాను. జనాభా లెక్కప్రకారం చూసినప్పటికీ మనకు రావలసినంత రాలేదని ఖచ్చితంగా తేలిపోతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Total plan ఎంత ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : 10,500 కోట్లు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మనకు ఎంతరావాలి ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : 320 కోట్లు కనీసం రావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు 500 కోట్లు అడుగుతున్నారే ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య అంతమేర అడగకపోతే 300 కోట్లకే తక్కువ వస్తుంది

అస్సర్ స్పీకర్ అట్లా అయితే మీ amendment కూడ out of order అవుతుంది

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య అది ఎట్లాగో మనవిచేస్తాను. ఆంధ్రకు 65% యిస్తే మధ్యప్రదేశ్ కు 69% యిచ్చారు. ఒరిస్సాకు 85% యిస్తాము అంటున్నారు ఉత్తరప్రదేశ్ కు 70% యిస్తాము అన్నారు. ఎక్కువయిచ్చిన రాష్ట్రాలు ఉదాహరణకు మైసూరుకు 207 కోట్లు రావాలి లెక్కప్రకారం. 240 కోట్లు యిచ్చారు కేరళకు 147 రావాలి ఉంటే 170 కోట్లు యిచ్చారు అట్లాగే మనంకూడ ఎక్కువ అడగడానికి అవకాశం ఉన్నది Out of order కాదు.

ఇక్కడ మనం ఆలోచించవలసిన మరొక ముఖ్యమైన విషయమున్నది. ఆంధ్రులు అభివృద్ధిలో వెనుకబడ్డారా? అయితే ఎందువలన? ఆదాయంలో అంటారా—ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వం వసూలుచేస్తున్న ఇన్ కంటాక్సు 150 కోట్లకన్నా ఎక్కువలేదు సంవత్సరానికి కాని వారికి రావలసిన ఎరియర్స్ లెక్క తీస్తే సంవత్సరానికి 270 కోట్లు మిగిలిపోతున్నదనే విషయాన్ని త్యాగి కమిటీ తమ అక్కౌంట్స్ లో చెప్పింది. అందువలన అది ఆలోచించవలసి వుంది. అలోకేషన్సుకు సంబంధించి సంతానం కమిషన్ కొంత యిచ్చిందనుకున్నాం కాని సంతానం కమిషన్ ఒకచేత్తో యిచ్చి, మరొకచేత్తో అన్యాయం చేసిందనే విషయం మరచరాదు. అది ఏమంటే—ఐటమ్స్ ఆరుకు, సెంట్రల్ ఎక్సయిజ్ మొదలగువాటికి సంబంధించి, అంతకుముందు వున్న 40 శాతమును 25 శాతముకు చేశారు. ఇంకా రావలసిన 35 ఐటమ్స్ వరకు వున్నాయి. 35 ఐటమ్స్ లో 40 శాతము ప్రకారం కంటిన్యూచేస్తే మనము ఎవరిపై ఆధారపడవలసిన అవసరం వుండదు. రాష్ట్రంలో ఇప్పటికే వన్నుల భారం పెరిగిపోయింది గోపాలరెడ్డి గారు 'ఇంక మేం వన్నులు వేయబోవడం లేదు' అని చెప్పారు. సంజీవరెడ్డిగారు కూడ అట్లాగే చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం యింకా వన్నులను ఎలా పెంచాలా అని ఆలోచిస్తూనే వుంది. కేంద్రప్రభుత్వం వత్తిడిచేస్తున్నది, వారికోసమైనా వేయక తప్పదనే విధముగా అనుకుంటున్నారు. తరువాత ప్లాన్ ఎక్స్ పెండిచర్ కు సంబంధించి మనకు రావలసిన డబ్బు సరియైన సమయములో రావడం లేదు. ఏ సమయంలో వస్తుందో...

మిస్టర్ స్పీకర్ 'కనుక పన్నులు వేయవద్దు, వారి దగ్గరనుండి హా 500 కోట్లు తీసుకోండి' అంటారా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య తీసుకోవడానికి అవకాశముంది కావా అంటే ఫిగర్లుతో సహా నేను వివరాలు యివ్వగలను అంటే — 200 కోట్ల రూపాయలు వారు యిస్తాము అంటున్నారు ఇంకా 300 కోట్లు వుంది వారు గనుక 500 కోట్ల రూపాయలకు ప్లానును ఒప్పుకొంటే, మనదగ్గరనుండి యింకా 50, 60 కోట్లు తెచ్చుకోవడానికి వీలుఉంది. మనకు ఫినాన్సు కమిషన్ నుండి రావలసిన భాగం రాలేదు పన్నులన్నీ కేంద్రప్రభుత్వము తానే తీసుకున్నది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్లానింగ్ లో అభివృద్ధికరంగా వుందని మాత్రం చెబుతున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పింది, ప్రతిశాఖకూడ చెబుతున్నది ఉత్తప్పడు ఈ విధంగా అభివృద్ధిస్తుంటారు కాని వడ్డించేప్పడు మాత్రం ఖాళీ విస్తరి మనకు చూపిస్తున్నారు చివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ మాత్రం భారతదేశంలో వెనుకబడిన రాష్ట్రంగా అగుపరుస్తున్నారు మనం ప్రాజెక్టు అడుగుతాము 'మీరు చెసుకొలేదు' అంటారు రామపాదసాగర్ కు అప్పుడు అడిగితే డబ్బు ఇవ్వలేదు ఇప్పుడు నందికొండకు 'మేము త్వరగా పూర్తిచేస్తాం' అంటే డబ్బు యివ్వడానికి వెనక్కి పోతున్నారు ఇంక అభివృద్ధి ఎట్లా సాధించడం? ఇంక అది మూడవ ప్రణాళిక చివరిభాగం వరకు కూడ కాదేమోననే భయం కూడ వుంది శ్రీకైలంకు పూర్తిగా డబ్బు ఇవ్వడని అడిగాము జలాల సమస్యను అలా వదిలి పెట్టండి. శ్రీకైలంకు యివ్వవలసిన డబ్బు ఈవాళ నాయంత్రం యిస్తే ఈ ప్రణాళికా కాలంలో మనం పూర్తిచేయగలం వంశధారకు యిస్తాం, యిస్తాం అనడంతప్ప యివ్వడంలేదు తుంగభద్ర వైలెవెల్ ఛానెల్ కు వచ్చేప్పటికి ప్రారంభమైందిగాని పూర్తిచేయడానికి డబ్బు యివ్వడంలేదు ప్లానింగ్ కమిషన్ కావాలని మనం ఒప్పు కున్నాం. ప్లానింగ్ కమిషన్ ను ప్లాన్ ను తయారు చేయమన్నాం కాని వారు ప్లాన్ ను అన్నీ కత్తిరించే విధంగా వ్యవహరించడం మాత్రం జాగుగా లేదు. అందు వలన రాష్ట్రప్రభుత్వం తమ కాయశక్తులూ పోరాడి, కావాలంటే శాసనసభతో కూడ సంప్రదించి ఈ విషయాలను సాధించుకోవలసి వుంది. నేను వారికి ఈ విషయంన్నే చెప్పాను. 'మీరు అక్కడకు వెళ్ళేముందు శాసనసభతోకూడ చర్చం చండి' అని. అదేవిధంగ యిక్కడ యిప్పుడు చర్చచేస్తున్నాం. మరొక అలోకేషన్ వుంది, ఆ అలోకేషన్ లోనయినా ఎక్కువ తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించ వలయునని కోరుతూ నేను ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ రాజా సాగినూర్యనారాయణరాజు (నరసింహబ్దుంజనరెడ్డి) : అధ్యక్షా, తృతీయ వంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి రెండుమూడు రోజులుగా చర్చ జరుగు

మన్నది ఈ రోజున మాత్రం నేను చర్చలో పాల్గొనే అవకాశం కలిగినది మంత్రిగారి ప్రారంభోపన్యాసం నాకు సరిగా తెలియదు. అయినప్పటికీ యిప్పుడు మన శ్రీకాకుళం నియోజకవర్గం సభ్యులు తెలియజేసిన విషయాలను బట్టి చూస్తే మంత్రిగారు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాల అభివృద్ధికి చాల కృషిచేస్తామని తెలియజేసినట్లుగా గ్రహించుకున్నాను. రామపాదసాగర్ వద్ద ఒక బారేజీ నిర్మించి అక్కడనుండి మా విశాఖపట్నం వరకు నీరు తీసుకు వస్తారని మేమెంతో ఆశించినాము. ఈ మధ్య నీటి పంపకమునకు సంబంధించి వచ్చిన తగాదా దృష్ట్యా మన శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా 1951 ఒడంబడిక అమలునం దుండవలయునని ఒక తీర్మానముచేసి పంపినందుకు నేను శాసనసభను అభినం దిస్తున్నాను

రెండవ ప్రణాళిక ముగియమన్నది మూడవ ప్రణాళిక వస్తున్నది మరి, వంశధార గతి ఏమిటి? అనే విధంగా శ్రీకాకుళం సభ్యులు అడిగారు అయితే ఆ తెలివి తక్కువ ఎవరిలో వుంది? మనలో వుందా, మన మంత్రి వర్గంలో వుందా, మన ప్రభుత్వంలో ఉందా? అనేది అలోచిస్తే అది మనలోనే వుందని అనుకోక తప్పదు ఒక యం. ఎల్. ఎ. ఇక్కడ కట్టాలి అంటే మరొక యం. ఎల్. ఎ అక్కడ కట్టాలి అంటూ వుంటే ఏ ప్రాజెక్టు తయారవుతుంది? తరువాత పజిలేషన్ చేసినందువలన ప్రయోజనం ఏమి వుంటుంది? మూడవ ప్రణాళిక వచ్చేంతవరకు మనం ఆ ప్రాజెక్టును ఎక్కడ కట్టవలయుననేదే నిర్ణయించుకొనలేక పోయామే. ఇంక ఒకరిని అనడంవలన ప్రయోజన మేముంది? ఇంకొకరిని అనడం సబబుకాదని నేను అనుకొంటున్నాను. అందువలన వంశ ధార ప్రాజెక్టును సాంకేతిక నిపుణుల సలహాననుసరించి ప్రారంభించి, రామ పాదసాగర్ నీరు విశాఖపట్నం వరకు ప్రవహించేట్లు చేసినట్లయితే బాగుంటుందని ఆ విధంగా గాకుండా యింకేవిధంగా ప్రయత్నించినా ప్రయోజనం వుండదని మనవి జేస్తున్నాను. విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఒక కోటి యిరువది లక్షల వ్యయంతో నిర్మించదలచి సంవత్సరమున్నర క్రితం ఫౌండేషన్ వేసి, తాండవ ప్రాజెక్టుకు యింతవరకు అక్కడ డివిజన్ నిర్మించలేదు. డివిజన్ గనుక అక్కడ వెంటనే ఫారమ్ అయినట్లయితే దానిని ద్వితీయ ప్రణాళికలోనే ముగించడానికి అవకాశ ముంటుంది. కనుక అందుకు ప్రయత్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అలాగే కళ్యాణపురం ప్రాజెక్టుకూడ ద్వితీయ ప్రణాళిక మూడవ సంవత్సరంలో దానిని లేకప్ చేస్తామన్నది. యీ సంవత్సరమే ప్రారంభించి

కొంతవరకు చేశారు దానిని ఈ సంవత్సరం పూర్తి చేయడానికి శ్రద్ధ వహించ
వలసిందిగా కోరుతున్నాను

జిల్లా పరిషత్తులగురించి చాల మాట్లాడారు మా పి యన్. అప్పా
రావుగారు బహుళ వారుకూడా చైర్మన్ అయివుంటే అందులో కష్టసుఖా
లేమిటో వారికికూడ తెలిసివుండేవి వారేకాక యిది నిన్ననే ప్రశ్నల సమ
యంలో కూడ కొంతమంది సభ్యులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు పేపర్ లో
చదివాను మూడువందల రూపాయల శీతం యిచ్చేశారు, ఏమిటి సాంప్ర
దాయం? అని. అయితే యం ఎల్ ఎ లకు టి ఎ. ల సాంప్రదాయం కూడ
ఎందుకు? ఈ 150 రూపాయలు, యీ ఆనరోరియం మాత్రం ఎందుకు అని
అడుగుతున్నాను పాపం, ఆయన యీమధ్య తిరుపతి దేవస్థానం బోర్డు ప్రెసి
డెంటు అయినదగ్గరనుండి జిల్లాలలో ఏమి జరుగుతున్నదో తెలియడం లేదను
కుంటాను తిరుపతి వెళ్ళినప్పుడల్లా మీరు టి ఎలు పుచ్చుకొనడంలేదా? లేక
యిటువైన ప్యాస్ చేసుకుంటే ఆనరోరియం మాత్రం పుచ్చుకోరా? డి ఎ
పుచ్చుకొనడంలేదా? రేపు ఒక బీదవాడు చైర్మన్ అవుతాడు, లేక ఎం ఎల్.ఎ
అవుతాడు వారు బ్రతకాలా, లేదా? ఆకక్కుర్తి ప్రితిలోనున్నా పడమేమో
ననే ఉద్దేశంతోనే ప్రభుత్వం యీనాడు యీ ఏర్పాటు చేసింది. ఏకొద్దిమందికో
వస్తున్నదనే బాధ అనలు వారెందుకు పడుతున్నారో నాకు అర్థం కావడం
లేదు వారు చైర్మన్ గా పుండేప్పుడు ఇది కాన్సిల్ చేసుకుంటే చాల సంతో
షము అలాగే వారు ఇక్కడ సభ్యులుగా వున్నారగునుక టి ఎ.లు డి. ఎ.లు
కూడా కాన్సిల్ చేసుకుంటే చాలా సంతోషం వస్తుందిన్నర చాలదని పద
హారున్నర కావాలని మనమే ప్యాస్ చేసుకున్నాం గదా. అలాగే అందరికీ
యీ కష్టసుఖాలుంటాయనే విషయం గుర్తించాలి. నిజంగా పనిచేసే జిల్లా
పరిషత్తు చైర్మన్ కు వెయ్యి రూపాయలు యిచ్చినా చాలదనినేను మనవి జేస్తు
న్నాను. అందువలన ఎక్కువ చేయమని మాత్రం నేను కోరను ఇది
ఏర్పాటుచేసి చైర్మన్ యొక్క కొన్ని ఇబ్బందులను తొలగించినందుకుమాత్రం
నేను చాల సంతోషిస్తున్నాను

Social welfare గురించి శ్రీ లింగంగారు, శ్రీ కూర్మయ్యగారు మున్నగు
వారంతా ప్రశ్నలు చేశారు; ఉపన్యాసాలు చేశారు. హరిజనులకు, backward
classes వారికి యిచ్చే grants ను యితర వర్గాలవారికి ఖర్చుచేయడానికి వీలు
లేదుకదా! జిల్లాపరిషత్తులు వచ్చిన తరువాత ఏ జిల్లాపరిషత్తు చైర్మను అయివా
హరిజనులకు యిళ్ళు కోసంగాని, యింకొక పనికోసం కాని యిచ్చిన గ్రాంటు

అను ఏ రాజులకో, బ్రాహ్మణలకో, కోమట్లకో, పెద్దజాతులవారి కెవరికైనా సరే అన్యాయంగా యిచ్చినట్లు వారెవరైనా ఋజువు చేస్తారా? హరిజన హాస్టల్స్ ఉన్నాయి వాటిలో హరిజన విద్యార్థులకు, వెనుకబట్టి తరగతులవారికి ఏ రి విభజన ప్రకారం హాస్టల్స్ లో సౌకర్యాలు కలిగించాలని ఉన్నది ఆ యిద్దరికీ తప్ప మరే యితర వర్గానికైనా ఏ జిల్లాపరిషత్తు చైర్మను అయినా యిచ్చినట్లు ఎవరైనా ఋజువు చేస్తారా? ఒక వేళ, ఏదైనా తప్పచేస్తే ఫలానతప్ప చేశారని చెప్పడం ధర్మం కాని, general గా అన్యాయం జరిగిపోతోంది అని చెప్పడం న్యాయం కాదు బహుశః ఇదివరకువలె డైరెక్టరు దగ్గరకో మంత్రి దగ్గరకో వెళ్ళి యిష్టానుసారం హాస్టల్స్ శాంక్షను చేయించుకొనే అవకాశం లేకపోవడం చేత యీ విధంగా ఉపన్యాసా లిస్తున్నారేమోనని నాకు భయంగా ఉంది. ప్రభుత్వంవారు ఏ కమిటీని వేసినా కాని, హరిజనుల కోసం కేటాయించిన డబ్బు వారి కోసమే ఖర్చుచేయాలి కాని యితర విధాలుగా ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం లేదని వారికి తెలియచేయాలి ఇంకా ఎక్కువ కమిటీలను వేసినా నాకు అభ్యంతరంలేదు. కాని, ఇదివరకువలె కాకుండా, హరిజన పాపులేషను ఎక్కువగా వున్నచోట, హరిజన సభ్యులను సలహాచేసి, సరిగానే చేస్తున్నాము కాని అన్యాయంగా ఏమీ చేయడంలేదని యీ మధ్య ప్రశ్నలు వేసిన వారందరికీ కూడ మనవి చేస్తున్నాను

ఇక, హైవేస్ డిపార్టుమెంటు ఉన్నది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో పూర్తికావలసిన బ్రిడ్జిలలో ౪౫౦ కూడ తయారు కాలేదు. Provisions వున్నవి తీసుకోకపోతే పోనీ కొంత ఆలోచించవచ్చు. కాని, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పూర్తికావలసినవి యిప్పటికి కూడా ప్రారంభించకుండా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేస్తామంటున్నారు ముందుగా స్కీములు తయారు చేయించుకోవడం అవసరమే. వాటి కెంతెంత ఖర్చు అవుతుందో కూడ నిర్ణయించుకోడం అవసరమే. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో, రెండు సంచక్కరాల క్రితం మంత్రిగారు వచ్చి, 7/2 నరీపట్టణం-తాళ్లపాలెం రోడ్డులో ఒక బ్రిడ్జి foundation వేశారు. ఇప్పటికి tenders పిలవడం కాని, plans ను అంగీకరించడం కాని జరగలేదు Highways Department లోని డిపార్టుమెంటు అధికారులు ఏమిచేస్తున్నారో నేను చెప్పలేకుండా ఉన్నాను. 17/2 కో-త్తకోట రోడ్డులో వడ్డాదిబ్రిడ్జి ఉన్నది. ఈ బ్రిడ్జిని 4 సంవత్సరాలక్రింద తీసుకున్నారు. ఎప్పుడూకూడ "పని ప్రారంభించాము; డబ్బు allot చేశాము, మూవర్లైజర్ ను వేశాము" అని చెప్పడమేగాని actual గా పని జరగలేదు.

కొత్తకోట బ్రిడ్జికికూడ పీఠీ పనిజరగలేదు విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఎలమంచిలి నుంచి వెళ్ళే రోడ్డులో కొత్తూరుగడ్డ ఒకటి ఉన్నది ఆ గడ్డకు బ్రిడ్జి కట్టవలసి యున్నది మంత్రులనుకూడ తీసుకువెళ్ళి చూపించాము మూడవప్లాను మొదటి సంవత్సరంలో తీసుకుంటామన్నారు. రెండవప్లానులో 3, 4, 5 సంవత్సరాలలో చేయవలసినవి అసలు ప్రారంభించబడనప్పుడు యిదిమాత్రం ఎలా తీసుకుంటారో నాకు అర్థంకావడంలేదు మంత్రిగారు దయచేసి యీ బ్రిడ్జిగురించి ఆలోచించాలి అనకాపల్లి - తగరపువలస రోడ్డు ఉన్నది నంబరు రిజి, 2 (లేక 3) బ్రిడ్జి పడిపోయి 3 సంవత్సరాలయింది ఒక పెళ్ళివారు కారులో వెడుతుండగా ఆ కారు పటిలో పడిపోయింది పెండ్లికొడుకు నడుము విరిగింది, పెండ్లికుమార్తెకు కాలువిరిగింది, ఆమె తల్లో, తండ్రో చనిపోయారు. ఆ పడిపోయిన కారు rust పట్టి ఇప్పటికీ ఒకచిహ్నంగా అలాపడివుంది శ్రీ జె వి నరసింగరావుగారు మా జిల్లాలో కాన్ ఫరెన్సు పెట్టినప్పుడు వారు పని ప్రారంభించమని గట్టిగా చెప్పితే ఆమర్నాడు నాలుగు రాళ్ళు తెచ్చి అక్కడ పడేశారు రెండు రోజులు పునాదులు వేశారు 3 రోజులు నీళ్ళు తోడారు. మళ్ళా అట్లాగే వుండిపోయింది పీఠీ పనిచేయలేదు కంది వలస బ్రిడ్జికూడ అదే stage లో ఉన్నది శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణంజిల్లాలలో రెండవ ప్రణాళికలో పూర్తికావలసినవి త్వరలో complete చేయవలసి యున్నది. ఇప్పుడు Compulsory elementary education ప్రవేశపెట్టాలంటున్నారు ట్రయనింగు పొందిన teachers లేరు. జిల్లా పరిషత్తులలో యిష్టంపచ్చిన వారిని వేసేస్తున్నామనే అభిప్రాయం (దురభిప్రాయమో, సదభిప్రాయమో నేను చెప్పలేనుకాని) ఉన్నది ఒక కమిటీని వేశారు School final పాస్ అయిన వారిని temporary గా అయినా నేర్దామని పరీక్షలు పెట్టడం, ఆ పరీక్షలలో నూటికి 20 మార్కులు వచ్చినవారిని నా తీసుకొందామంటే, అవికూడ రానివారు చాలమంది ఉంటున్నారు. అందువల్ల training schools ను జిల్లాపరిషత్తు సొంతగా ఏర్పాటుచేసుకోవడానికి అవకాశం యివ్వాలి. అట్లాచేస్తేనే యీ స్కీము మూడవప్రణాళిక పూర్తయేలోపల జయప్రదం అవుతుంది. ఈ విషయమై మంత్రిగారు దూరం ఆలోచించాలని కోరుతూ, మీకు వందనాలర్పిస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ పి. నరసింహస్వామి (పాంకొండ): అధ్యక్షా, వారు personal గా ఏదో అన్నారు. నేను వారి జీతాలు పుచ్చుకుని తిరువతి దేవస్థానంలో పీఠీ చేయడం లేదు. నాకిచ్చేదికూడ దేవుడికే యిస్తున్నాను. చేతనైతే వారుకూడ

అట్లాచేయాలి. కాని, మేము జిల్లాపరిషత్తును దోచుకొనేవారం మాత్రం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ మీ రదేమీ చెప్పక్కరలేదు అవి irregular.

శ్రీ రాజాసాగి సూర్యనారాయణరాజు వారి జిల్లాపరిషత్తులో అట్లా దోచుకుంటున్నారేమో!....

శ్రీ పి నరసింహప్పారావు అధ్యక్షా,.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : Challenges చేసుకోకూడదు. అది మంచిదికాదు. ప్రభుత్వం ఒక పాలిసీమీద నడుస్తుంది అందువల్ల మీరు గడబిడ చేయకుండా కూర్చోండి

*శ్రీ ఎన్ కె. లింగం (నందికొట్కూర్-రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, మొదటి ప్రణాళిక అయిపోయింది. రెండవ ప్రణాళిక అంతం కావచ్చింది మూడవ ప్రణాళికను గురించి యిప్పుడు చర్చిస్తున్నాము. ఈనాడు యీ ప్లానును ఎవరు తయారు చేశారు; ఎవరికొరకు తయారు చేశారు అని నేనేకాదు, బైటనున్న పేదప్రజానీకంలో నూటికి 90 మంది స్రస్తిస్తున్నారు. ఇది ఎవరో కొంతమంది ధనవంతులు, నిరంకుశపరులు కూడి తయారుచేసిన ప్లాను. ఈ ప్లానులవల్ల గ్రామాలలోకి నీరు, దీపాలు, రోడ్లులు, ఎరువులు, ఫ్యాక్టరీలు వస్తున్నాయి కాని అవిమాత్రం మాలవల్లి దగ్గరకు వచ్చేసరికి ఆగిపోతున్నాయి. నూటికి 70 మందిగా వున్న పేదప్రజలకు యివి అందడము లేదు ఈనాడు కోటిశ్వరులు యింకొక పదికోట్లు చేర్చుకుందామనే సిద్ధాంతంతప్ప యీ ప్లానులో యింకేమీ లేదని మీద్యారా మనవిచేస్తున్నాను.

వికేంద్రీకరణ అంటున్నారు. జిల్లాపరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు, పంచాయితీలు ఏర్పడినాయి. మూడవ ప్లానులోని జనాభా లెక్కలప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 70 లక్షలమంది హరిజనులున్నారని తేలింది. వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతంప్రకారం 70 లక్షలలో 7 మంది అయినా యీ సంస్థలలో అధికారాన్ని అనుభవిస్తున్నారా? కర్నూలు జిల్లాలో సుమారు 27 సమితులు వుంటే ఒక్క హరిజనుడు గాని, గిరిజనుడు గాని, ఎరుకల, పనాదికులాలకు చెందినవారు గాని పంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంటు కావడానికి అవకాశం ఉందా అని అడుగు తున్నాను. 50, 80 వేలు వున్నచేసే ధనికుడే పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు కాని, సమితి ప్రెసిడెంటు కాని. జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మను గాని కావడానికి అవకాశము ఉన్నది. ఈ ప్రణాళిక ఏ కొద్దిమందికో, కలిగిన ఏ 15% మందికో, నిరంకుశ

పరులకు అభివృద్ధి నిరోధకులకు ధనికవర్గానికి సంబంధించినదేతప్ప మరొకటి కాదు నేను నందికొట్కూరు నియోజకవర్గానికి చెందిన శాసన సభ్యుణ్ణి, నందికొట్కూరు సమితిలో శాసన సభ్యుణ్ణి అయిన నాకు ఒక అరపడి ఎరువు కూడా దొరకలేదంటే సర్వసాధారణంగా మాలవానికి మాదిగవానికి ఏమైనా దొరుకుతుందా? జీవుల విషయం చెప్పారు, ఒక శాసన సభ్యుడు, జిల్లాపరిషత్తు సభ్యుడు జీవులో కూర్చోడానికిలేదు అనేకమందికి బంధువులతోను, స్నేహితులతోను జీవులలో తిరగడానికి అవకాశాలు వచ్చాయి మనం చరిత్రలో చదువుకున్నాము ఒకానొకప్పుడు చిన్నచిన్న కోటలు కట్టుకుని పల్లెటూళ్ళను పాలించే వారని ఇప్పుడు పంచాయితీ సమితులను జిల్లాపరిషత్తులను ఏర్పాటుచేయడం ద్వారా పాలెగాండ్ల రాజ్యం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసినది ప్రతి పల్లెలోను ప్రతిబీదవాడు ఇదే అంటున్నాడు. ఈ పాలెగాళ్ళ రాజ్యం పోవాలంటే వోటర్లద్వారా నేరుగా సమితి ప్రసిడెంట్ల ఎన్నిక పెట్టినప్పుడే సాధ్యం అవుతుంది అప్పుడే నిజమైన వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతాన్ని అమలు చేయగలుగుతారు ఈమధ్య జిల్లాపరిషత్తులలో candidates selection committee ఒక దానిని అయిదుమంది సభ్యులతో వేసారు. ఇరవై జిల్లాలలోని జిల్లాపరిషత్తులలోను ఒక సభ్యుడయినా హరిజనుడుకాని గిరిజనుడుకాని ఉన్నాడా? 70% ప్రజల సంతేమం విచారించడానికి, అసలు చెప్పడానికే అవకాశం లేకుండాపోతున్నది. ఇది నిరంకుశ ప్రభుత్వం అంటారా, కాదా, అధ్యక్షా మీరు! మాలవాడు, మాదిగవాడు ఎమ్. ఏ. చదివితే నా కుమారునికి నష్టం వస్తుందని అనుకునే అభివృద్ధి నిరోధకులు పెత్తనంలో వుంటే 70% ప్రజలకు ఏవిధంగా న్యాయం కలుగుతుంది? మొదటి ప్రణాళిక అయిపోయింది. రెండవ ప్రణాళిక కాన స్తోంది మూడవ ప్రణాళిక వస్తోంది. చాలామంది పెద్దవారు చెప్పారు— ఏ రాష్ట్రంలో ఎంత జనాభా ఉంది, ఎంత వైశాల్యం ఉంది, ఎంతడబ్బు ప్లాన్ లో రావాల్సి; ఎంత తక్కువ వచ్చింది—వీటన్నింటిపై మాట్లాడారు. మన రాష్ట్రంలో నూటికి 70 మందిగా వున్న బీదవాళ్ళకు చెందవలసిన డబ్బును, ఖర్చుచేయడానికి వికేంద్రీకరణ అధికారాన్ని ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. మూడవ ప్రణాళికలో మన రాష్ట్రంలో 305 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయబోతున్నారు. అందులో 70% దామాషాన బీదవారికి అడబ్బు చెందబోతున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను. హరిజనులకేవో స్థానాలు కావాలనే విషయమై ఉపప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ప్రణాళికా మంత్రిగారు అన్నారు— ముఖ్య మంత్రిగానే హరిజనుడున్నాడు, ఇంకేమీ కావాలి. దానికిఒక నిదర్శనం చెబుతాను, అధ్యక్షా, బ్రహ్మాండమయిన భారత యుద్ధము జరిగినప్పుడు

అభిమన్యుడు పద్మపూహంలో చిక్కుకుపోయాడు ఎంత అవస్థపడ్డాడో, తమకు తెలుసు. అధ్యక్షా, అదేప్రకారంగా రాజకీయతంత్రముతో నిర్మింపబడ్డ 13 మంది మంత్రులు తియారుచేసిన పద్మపూహంలోనికి హరిజనుడు ముఖ్యమంత్రి అయి ఇరుక్కున్నాడు. ఏమీ చేయలేకపోతున్నాడు ఈ పద్మపూహంలోనుంచి తప్పించడానికి లేకుండా ఉంది అందులో ఇనుడలేక, బయటకు రాలేకపోతున్నాడు. అటువంటి ముఖ్యమంత్రిని మాకు ప్రతినీధి అంటున్నారు. అది పరిష్కార వాదన కాదని తమద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను

*శ్రీ ఓ గోపాలరెడ్డి (తిరుత్తని-జనరల్) అధ్యక్షా, మూడవ ప్రణాళికకు సంబంధించిన అంచనాలను మన ప్రభుత్వం తయారుచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపి వారి ఆమోదం కొరకు నిరీక్షిస్తూ ఉంది. ఈ విషయమై రెండురోజులుగా విశేషమైన ప్రసంగాలు జరిగాయి. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏమైనా వ్యతిరేకంగా చెబితే కొంత న్యాయం ఉండేమో అని అనుకోవచ్చు కాని ప్రభుత్వ పక్షములే అనేకనుంది ప్రణాళిక సరిగా లేదని, చక్కగా జరగడం లేదని వాదనలు చెయడం తృప్తికరంగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మొదటి ప్రణాళికను రెండవ ప్రణాళికను మనం తయారు చేసుకుని జయప్రదంగా అమలు జరుపుకో గలిగాము అందులో మన ఇబ్బందులు, అవసరాలు అన్నీ గుర్తించుకో గలిగాము వాటి గుర్తింపు ఫలితంగా తయారుచేయబడ్డ మూడవ ప్రణాళిక సక్రమంగా ఉందని నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను మిత్రులు రాజగోపాల నాయుడుగారు చేసిన వాదనలలో ఏమీ అర్థం ఉందో, అవి ఎవరికి లాభ దాయకంగా ఉంటవో అర్థం కావటంలేదు ప్రణాళికలో అవసరమైన మార్పులు చేయుటకు సలహాలిచ్చే పద్ధతిలో కాక ఏదో తమ పార్టీ దృక్పథంతో కాంగ్రెసు చేస్తూండే కార్యక్రమాన్ని ఏదో ఒక విధంగా విమర్శించాలనే ఉద్దేశంతో అయన వాదించినట్లున్నది. అందులో నాకు విశేషాలు ఏమీ గోచరించలేదు. వారి పార్టీ క్రొత్తగా తయారైనది. వారందరు కాంగ్రెసులో ఉండి వెళ్ళినవారే. వేరొక పార్టీని ఏర్పాటుచేసి కాంగ్రెసు పరిపాలనను అంతరింప చేయాలని వారు బైటకు వెళ్ళారు సంతోషం. ప్రజలు వారి ఆశయాలను ఉద్దేశాలను బలపరచి రాజీయే ఎన్నికల్లో వారినే అధిక సంఖ్యాకులుగా ఎన్నుకున్నట్లయితే, వారికే తప్పనిసరిగా అధికారం ఇచ్చి పరిపాలన వారిచేతికిచ్చి తప్పకొనడానికి కాంగ్రెసు వారు సిద్ధంగా ఉన్నారు. అప్పుడు వారు అనుకునే రామరాజ్యాన్ని స్థాపించే అవకాశం కలుగుతుంది. వారు గొప్ప ఉద్దేశంతో జయలు దేరినపుడు వారి కోరిక నెరవేరేదేమో కాని జరుగుతున్న కార్యక్రమంలో తప్పులు చేప్పడమే వారు

పనిగా పెట్టుకున్నందున వారి పార్టీ రూపుమాసి పోతుందేమో అని నేను అనుమానిస్తున్నాను. వారిపార్టీ వారి కార్యక్రమం ఏమిటో పరిధంగా ఇండియాను ముందుకు తేవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారో వారెప్పుడూ చెప్పలేదు. కానన సభలోకాని బయటకాని ఏ విధానం అనుసరిస్తే ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుందో వారు చెప్పరు కాంగ్రెసుచేసేది తప్పు అనిమాత్రం అంటారు మన ప్రణాళికల్లో కొంత దుబారా ఉండవచ్చును. లేదని అనలేము తప్పులుంటే సవరించుకోడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్లానులో నిర్ణయాలు సక్రమంగాలేవని చెప్పడంలో న్యాయం ఉంది. సరియైన సలహాలు ఇచ్చి ఫలానా కార్యక్రమాలు చేయాలని చెబితే బాగుంటుంది మన రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కావడానికి అనేక అవకాశాలున్నప్పటికీ ఉపయోగించుకోలేక పోతున్నాము. ఈ విషయం అనేకమంది చెప్పారు. కేంద్రం ప్రభుత్వం అందుకు తగిన దోహదం చేయడంలేదని చాలామంది చెప్పారు వ్యవసాయకంగా మన రాష్ట్రం ముందుకుపోయింది. ఖనిజసంపద కూడా మనకు బాగా ఉంది పైరు చేయడానికి కావలసిన వసతుల్లో నీటివసతి ముఖ్యం కృష్ణా-పెన్నారు ప్రాజెక్టు అన్నారు, గోదావరిపై పోలవరంవద్ద ప్రాజెక్టు అన్నారు నాగార్జున సాగర్ కడుతున్నాము

అటువంటి సందర్భంలో ఒక ప్రణాళికలో ఏ 125 కోట్ల రూపాయలలో 130 కోట్ల రూపాయలలో అందుకు కేటాయించి కేంద్ర ప్రభుత్వం యివ్వలేదని వారిని నిందించడంలో అర్థంలేదు దానికి తగిన సన్నాహం, పని చేయగలిగిన సిబ్బంది వగైరాలు అన్నీ కావలసివుంటుంది అట్టి సందర్భంలో అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధిమార్గాలను అన్వేషించినప్పుడు అన్నీ ఒకేతూరిగా కట్టుకోడానికి వీలుపడని పరిస్థితులలో పదేళ్లప్రోగ్రాం ప్రకారంగా చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది నందికొండ ప్రాజెక్టు తప్పనిసరిగా యీనాడు కాకపోయినా అయిదారు సంవత్సరాలకు పూర్తిచేసుకోగలమని అందరమూ విశ్వసించవలసి ఉంటుంది. పైరుకు కావలసినది నీటి ఆధారం ఎరువుల సంగతి చూద్దాం. నవనాగరికతను మించిపోయి పూర్వం వాడుకొన్న పసుపు, తిలకం పోయి ఫేస్ పౌడర్ రెండురూపాయలు కాకపోతే అయిదురూపాయలైనా యిచ్చి ఒక డబ్బీ కొని వాడుకునే పరిస్థితిలో మనజీవితం ముందుకుపోతూ ఉంది. అటువంటి పరిస్థితిలో ఆకు అలము పైరు చేసుకోవడం దానిమీద దృష్టి పాగించడం, green manure కోసం చెట్లను ఉత్పత్తి చేయడం అవన్నీ చాలవరకు నిలుపుకొని కేవలం ఏకృత్రిమ ఎరువుమీదవో ఆధారపడవలసినపరిస్థితిలో మనం ఆటంకపరచలేం. అడ్డు రాలేము. అటువంటిమార్పు రావలసినదే. ఐతే ఫెర్టిలైజరు

ఫ్యాక్టరీ ఆంధ్రదేశంలో తప్పనిసరిగా ఒకటి ఉండవలసినవిధి ఉన్నది ఈవిషయం కేంద్రప్రభుత్వం గ్రహించి యిప్పటికీ యివ్వనందుకు విచారం తెలుపవలసి ఉంటుంది ఐతే అది కేవలం 80 కోట్ల రూపాయలతో నిర్మించుకోగలిగిన సంస్థ. అటువంటి దానిని ఏర్పాటు చేయడంలో మన ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వం సహాయము చేయనప్పటికిని పూనుకుని చేయడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేస్తూ స్థల నిర్ణయం చేసుకొని మెషినరీ తెప్పించడానికి ఏర్పాటు చేసినామని మంత్రులు చెబుతున్నారు తప్పనిసరిగా కొద్దిరోజులలో ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం కాగలుగుతుంది తద్వారా మన ఎరువుల కొరత తీరుతుంది. మనకు కావలసిన ఎరువులు లభ్యం అవుతాయని ఆశిస్తున్నాను చేతి ప్రశ్నలుమిట్టా మనకు అధికంగా లేవని కేంద్రప్రభుత్వం మన ప్రదేశంలో ఏ సంస్థలు నెలకొల్పి లేదని చాల వరకు మిత్రులు చెప్పారు అది వాస్తవమే ప్రక్కనున్న మదరాసు రాష్ట్రము పారిశ్రామికంగా బాగా అభివృద్ధి చెందినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక steel plant అయినా లేదు పెద్ద పరిశ్రమలను పెట్టి కొంతమందికి జీవనోపాధి కలిగించడానికి అవకాశం కలుగజేయలేదు అటువంటి సందర్భంలో మన మంత్రులు కేంద్రప్రభుత్వంతో తీవ్రమైన కృషి చేస్తూనే ఉన్నారని నే భావిస్తున్నాను. వారు అందులో యేమాత్రము వెనుకంజ వేయలేదని నేను భావిస్తున్నాను ముడి పదార్థాలు దొరకడం బట్టి పెద్ద పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేస్తారనుకుంటాను కొన్ని రోజులు తాళిన తరువాత మనకు యివ్వడానికి అలోచిస్తున్నారేమో. దీని విషయంలో మన ప్రభుత్వం గట్టిగా పట్టుబట్టి ఏ విధముగానైనా సరే కొన్ని పరిశ్రమలు మన ప్రదేశంలో ఏర్పాటు చేయవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ సత్యవీడు గురించి చెప్పి ముగించండి. వ్యవధి ఎక్కువ లేదు.

శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి : సత్యవీడు తాలూకాను ఏర్పరిచినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను వెనుకబడిన ప్రాంతమని గుర్తించి ఆ ప్రాంతమును ఒక తాలూకాగా ఏర్పాటుచేసి అక్కడనే ప్రజలందరికీ అందుబాటులో ఉండే విధముగా కేంద్రమును ఏర్పాటు చేసినారు. అధ్యక్షులవారు, శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు, డిప్యూటీ చీఫ్ మినిస్టరు శ్రీ రంగారెడ్డిగారు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు వదిలే అట్టి యిచ్చుకున్నారంటే అది ఎంత వెనుకబడి ఉన్నదో తెలుస్తుంది. మదరాసు ప్రభుత్వంక్రింద ఎంత వెనుకబడి ఆ ప్రాంతం ఉన్నదో అర్థము అవుతుంది. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం అంచనాలు వేసుకొని మొన్న మొన్న ముమారు 10 లక్షల రూపాయలు ఆ ప్రాంతంలో ఖర్చుపెట్టడానికి కలెక్టరుకి

అధికారం యిచ్చినారు అయితే అక్కడ చేయవలసిన పనులు యింకా కొన్ని ఉన్నాయి పది లక్షలు చాలదు. అక్కడ రెండు మూడు చిన్న (ప్రాజెక్టులు) స్కీములున్నాయి ప్రత్యేక సిబ్బందిని వేసి అంచనాలు శాంక్షను చేసి యిరిగేపను వసతులు కలిగించవలసినదిగా కోరుతున్నాను ఎలక్ట్రిసిటీకి సుమారు 10 లక్షల స్కీము యిప్పటికి శాంక్షను చేసినారు కాని పని ప్రారంభించలేదు. పని ప్రారంభించడానికి కావలసిన staff లేదంటారు అందుచేత పరిశీలించి వెంటనే staff వేసి electricity వసతులను కలుగజేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను Blocks గురించి మొన్ననే ఒక Bill pass చేశాము. సమితి రేపు జనవరి 28 వ తారీఖునాటికి inaugurate చేద్దామని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్న దనుకుంటాను ఆ విధముగా చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మరొక 6 లక్షల రూపాయలు ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతానికి యివ్వవలసినదిగా మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్ కె. వి కృష్ణావతారం (తాడేపల్లిగూడెం-జనరల్) అధ్యక్షా, మొత్తం దేశంలోనే ప్రణాళికా లక్ష్యాన్ని మించి కృషిచేసిన రాష్ట్రాలు రెండున్నాయి అందులో మన రాష్ట్రం ఒకటని మంత్రిగారి ఉపన్యాసంలో చెప్పినప్పుడు చాలా సంతోషించాను. ప్రభుత్వ శాఖలయొక్క అధినేతలను సిబ్బందినికూడా లక్ష్యాలకు మించి కృషిచేసినందులకు వారు చేసిన సేవకు వారందరినీ నేను అభినందిస్తున్నాను మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో వ్యవసాయానికి యెక్కువ ప్రాముఖ్యత యిచ్చాము భారతదేశమే వ్యవసాయ దేశం అందులో ప్రత్యేకంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎక్కువమంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి ఉన్నారు ఆ కారణంచేత వ్యవసాయానికి ప్రాధాన్యం యివ్వడం అనేది సహజమే ఈ ప్రణాళికలోకూడా వ్యవసాయానికి 78 కోట్లు, ఇరిగేషనుకు 78 కోట్లు, విద్యుచ్ఛక్తికి 68 కోట్లు పైచిలుకు కేటాయించడం అనేది జరిగింది. వ్యవసాయరంగంలో రెండు ప్రణాళికలలోకూడా చాలా అభివృద్ధిని సాధించామని చెప్పారు. వ్యవసాయం క్రింద ఉన్న భూమియొక్క విస్తీర్ణం చాలా పెంచడమే కాకుండా పంటలయొక్క దిగుబడినికూడా చాలా పెంచడం జరిగింది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అభివృద్ధిచే తగిన విషయమే. మూడవ ప్రణాళికలోకూడా వ్యవసాయానికి ప్రభుత్వం ఎక్కువ కృషిచేసేటట్లు యీ ధనం కేటాయింపు జరిగింది. కాని పరిశ్రమల విషయం వచ్చినప్పుడు చూస్తే మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో గాని మూడవ ప్రణాళిక యొక్క ముసాయిదాలోగాని చూస్తే పరిశ్రమల విషయంలో మనం యెట్టి

అభివృద్ధినికూడా గత రెండు ప్రణాళికలలో సాధించలేదని మూడవ ప్రణాళికలో సాధించేటటువంటి ఆవకాశంకూడా లేదనేది తెలుస్తున్నది

Industries నిమిత్తము 19 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. ప్రణాళికనమితి మన రాష్ట్ర ప్రణాళికకు అదనముగా కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి 12 కోట్లు, సింగరేణి కాలరీస్ కు 12 కోట్లు, తరువాత minor ports, canal navigation కు కొన్ని లక్షలు ఇవ్వవచ్చునని అంటున్నారు అది దృఢముగా చెప్పడంలేదు. మన దేశములో ఎక్కువ మంది వ్యవసాయము మీద ఆధారపడి వున్నారు. వ్యవసాయమువల్ల జాతీయసంపద వృద్ధిచెందడం కష్టము కాబట్టి భూమిమీద వత్తిడిని తగ్గించి పారిశ్రామిక రంగములో ఎక్కువ పని చేయవలసిన అవసరమువుంది. పాశ్చాత్య దేశాలను చూసినట్లయితే వారు ఎలా పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందారో తెలుస్తుంది. Industries విషయంలో మనము ఎక్కువగా కృషి చేయవలసిన అవసరం ఎంత అయినా వుంది ఇతర heads క్రింద వున్న మొత్తాలను తగ్గించి industries కు ఎక్కువ మొత్తాలను కేటాయించడం బాగుంటుందని సలహాఇస్తున్నాను. ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు నుంచి రోజుకు 50 టన్నుల పేపరును సాధించడానికి కృషి చేస్తోందని చెప్పడం సంతోషించ దగిన విషయము. అలాగే తాజ్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీని తీసుకొంటున్నామని చెప్పారు. ఆంధ్ర ప్రాంతములో గాని, తెలంగాణా ప్రాంతములో గాని లోగడ start చేసిన నడవలేక విడిచిపెట్టబడిన industries వున్నట్లయితే వాటి విషయములో కూడ ప్రభుత్వము ఎక్కువ కృషి చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దీనితోపాటు fertiliser factory ఒకటి కేంద్రప్రభుత్వము సహాయముచేసినా, చేయకపోయినా పెట్టి తీరుతాము అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇటీవలనే చెప్పారు. వెంటనే ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వుంది. కొత్తగూడెంలో ఒకటి, విశాఖ వట్టణములో ఒకటి పెడతామని చెపుతున్నారు. ఏదో ఒకటి ముందుగా ప్రజల సహకారాన్ని తీసుకొనో, ప్రజలను దానిలో share holders గా చేర్చి ప్రభుత్వమువారికి సహాయపడో వెంటనే ఒక fertiliser factory ని పెట్టవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. Fertiliser factory లేకుండా వ్యవసాయదారులను “మీరు ఎక్కువ అభివృద్ధిని సాధించి హెచ్చుచంటు సాధించాలి”ని చెప్పడము కష్టమైన విషయము. Private రంగానికి ఎక్కువ ఆవకాశాలు ఇస్తామని చెపుతున్నారు. జాతీయ పారిశ్రామిక విధానానికి లోబడి పిలువ్నంతవరకు ఆవకాశమిస్తామని చెపుతున్నారు. కాని private రంగములో వర్తకులకు మాత్రం ప్రభుత్వం అంటే మునుపుటంత సమ్మతము పోయింది. Public sector లో అన్ని పరిశ్రమలు open చేసిన

పెంపొందించడం సాధ్యమయిన విషయము కాదు. Private రంగములో పరిశ్రమలను స్థాపించాలంటే private రంగానికి కొంత ఉత్సాహం ఇవ్వాలని వారిని హింసించి వారికి ఎక్కువ జాధలు కలుగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వ విధానములో కొన్ని లై సెన్సులిచ్చే విధానములో అవనివ్వండి, ప్రాంతీయముగా పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులకోసము చేసే పెట్టుబడుల సందర్భములో గాని ఆంధ్రకు చాల అన్యాయం జరుగుతోంది. మనకు 4 శాతం వరకే అలాంటి పెట్టుబడులు వున్నవని చెప్పినపుడు చాల విచారకరముగావుంది. మన రాష్ట్రం కేంద్రముతో fight చేసి ఈ లై సెన్సుల విధానములో గాని, పెట్టుబడుల విధానములో గాని జరిగే అన్యాయాలను అరికట్టవలసిన జాధ్యత ఎంతయినా వున్నది నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు సేవనల్ ప్రాజెక్టుక్రింద తీసుకోవలసినది కాని తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వమువారు 76 కోట్లవరకు ఇరిగేషన్ క్రింద కేటాయించినప్పటికి 45 కోట్లు నాగార్జునసాగర్ కు పోతుంది. 7 కోట్లపై చిల్లర తుంగభద్ర ఎగువ కాల్య నిమిత్తం పోతుంది. మిగిలినది ఇరిగేషన్ పథకాలకు చాలదు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 1, 2 ప్రణాళికలలో ఏదో బండ్ల కట్టు ఛానల్ అని, నందనాల చెరువుయొక్క improvement అని చాల minor projects తీసుకొన్నారు కాని ఒక్క medium project కూడ తీసుకొనకపోవడం చాల విచారకరము. తమ్మిలేరు ప్రాజెక్టు అలాగే వుండి పోయింది తమ్మిలేరు ఎర్రకాలవ Irrigation-cum-flood-control క్రింద వస్తాయి కొవ్వొడ కాల్య అనేది పోలవరం తాలూకాలో చాల ఖిఫత్సం కలుగచేస్తోంది Schedule (III)లో ఏదో ప్రాజెక్టులు మూడవ ప్రణాళికలో తీసుకొనేది ఇచ్చారు. వీటినిగురించి ప్రసక్తే లేకపోవడం చాల విచారకరము. Medical side చూడండి, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని ఏలూరు పట్టణమునందలి head-quarters hospital కు 70, 80 అడులవరకు ఖర్చు పెట్టి బిల్డింగ్సు కట్టారు. వేరే బిల్డింగ్సు ఖర్చు లేకుండానే కాలేజీ చేయడానికి అవకాశము వుంది. దీన్ని గురించి ప్రభుత్వానికి ఎన్నోసార్లు విజ్ఞప్తి చెస్తున్నాను తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో వున్న hospitals కు సరియైన బిల్డింగ్సు లేవు. Bed strength ను 50 కు పెంచే ఉద్దేశము మూడవ ప్రణాళికలో వుందా? తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్ కు బిల్డింగ్సు లేవు పాత తాలూకా బోర్డు ఆఫీసులో వుంది. దానికి ప్రత్యేకముగా site acquire చేయవలసిన అవసరం వుంది. తొందరలో బిల్డింగ్సుకట్టే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. Industrial Financial Corporation ఒకటి స్థాపిస్తామని అది కాకుండా Regional Development కోసము ఏర్పాటు చేస్తామని ఇందులో వుంది.

ఇది చాల సంతోషించవలసిన విషయము Industrial estates జిల్లాకు ఒకటి కాకుండా ఎక్కువ వ్యాపారం, వాణిజ్యాలు సాగేచోట్లకూడా తాదేవల్ల గూడెం లాంటి పెద్ద industrial centresలో కూడా industrial estates ను స్థాపించ వలసినదిగా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. శాసనసభ్యులు, బయటవున్న ప్రజలు ఈ స్థానింగు కార్యక్రమాలలో పూర్తి సహకారము ఇవ్వాలని కోరారు ప్రణాళిక అవసరమా కాదా, అని ఇంకా శంకించేవారు కొంతమంది వున్నారని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసములో చెప్పారు, శంకించేవారు వున్నారు దానిలో ఎట్టి అర్థము లేదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను వెనుకబడినదేశాలన్నింటికీ ప్రణాళికలు అవసరం 1, 2 ప్రణాళికల్లో చెప్పకోదగిన మంచిచే సాధించాము ఈ ప్రణాళికను సక్రమముగా అమలుజరుపుకునే దానిమీద భారతదేశము భవిష్యత్తు ఆధారపడి వుంటుంది. ప్రతి వైసాకూడ సమస్యగా ఖర్చు అయ్యేటట్లు చూడాలి ఈ డబ్బును జాగ్రత్తగా ఖర్చుచేసి దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి ఎక్కడయినా దుర్వినియోగము అయిందని తెలిస్తే వెంటనే చర్యలు తీసుకోవా లని చెప్పతూ ఈ ప్రణాళికను అందరు బలపర్చాలని చెప్పతూ సెలవు తీసుకొం టున్నాను

*శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఖమ్మం - జనరల్) అధ్యక్షా మూడు రోజులనుండి మన ప్రణాళికపై చర్చజరుపుతున్నాము ప్రణాళిక ముఖ్యోద్దేశ్యము మన జాతీయ ఆదాయాన్ని పెంచి ఎక్కువమంది ప్రజలకు పని కల్పించటం, ఆ పెంచే ఆదాయం పేదప్రజలకు, బాక్ వర్డ్ కమ్యూనిటీస్ కు పోవాలని నా అభిప్రాయం. పరిశ్రమల గురించి సుందరయ్యగారు విపులంగా చెప్పారు వారు చెప్పిన దానిలో ఒక విషయం నాకు ఎక్కువగా నచ్చింది బిల్లాలవంటి ఇతర రాష్ట్రాలనుండి వచ్చినవారికి ఇక్కడ అన్నిరకాల సౌకర్యాలు కల్పించ కుండా మన రాష్ట్రంలో వున్నవారినే ప్రోత్సహించాలి. మన రాష్ట్రంలో ధనికులు వున్నారు. పెట్టుబడి పెట్టగల శక్తిగలవారు వున్నారు. కోట్లకొలది డబ్బును పెట్టేశక్తి లేకపోవచ్చు. కాని కనీసం లక్షలనైనా పెట్టేశక్తి వారికి వుంది. మన రాష్ట్రంలోనే వున్న 50, 60 లక్షలను పెట్టుబడి పెట్టగల పావుకార్లను ప్రోత్సహించి అలాంటివారికి మెటీరియల్ ను సప్లయిచేయించి పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజానీకానికి కావలసిన వాటిలో ముఖ్యమయినవి ఫుడ్, క్లోదింగ్, ఎడ్యుకేషన్, మెల్లిర్, ఎంప్లాయ్మెంట్ ఏ ప్రణాళిక వేసినా మనం వాటిని ప్రజలకు సక్రమంగా ఇవ్వగలమా అని చూసుకోవలసిన అవసరంవుంది. ప్రజల యొక్క ఇబ్బందులు, ముఖ్యంగా నిరుద్యోగ సమస్యను దృష్టిలో వుంచుకొనాలి నిరుద్యోగ సమస్యను ఏవిధంగా

పరిష్కరించాలనుకొంటే దానికి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించిన ఆర్థిక శాస్త్ర పేర్లకు కొన్ని అభిప్రాయాలను తెలియచేశారు.

అధ్యక్షా, మీరు నాకు అయిదు నిమిషాలే టైమ్ ఇచ్చారు. కాని నేను ఇంగ్లీషులో వ్రాసుకువచ్చాను. మీరిచ్చిన టైమ్ చెప్పటానికి చాలా కనుక చదువమంటే చదువుతాను

మిస్టర్ స్పీకరు చదవండి

Srimati T. Lakshmikanthamma "Unless we have monetary resources, we cannot give employment. There should be resources to meet the needs of the people. For the British, it was easy to say 'lack of resources', but a popular Government cannot say like that. We must make maximum effort to meet their needs in the shortest possible time. The graph line of our effort - intellectual, physical, moral and monetary - must go up. We cannot also depend always on other countries because there is the danger of our being subservient to them. With increase in production, a section of people should receive benefits directly. We should not leave backward sections at the mercy of markets."

నాగపూర్ లో చేసుకొన్న తీర్మానంలోని ముఖ్యవిషయం కోఆపరేటివ్ సైడ్ ఎక్కువ డెవలప్ చేయాలని, దానిని జయప్రదంగా నడపటం మన శ్రద్ధా సక్తులమీద ఆధారపడి వుంది గ్రామములోని ప్రజలకు అన్ని విధములైన సౌకర్యములను కలుగజేయాలి వారు కేవలం మార్కెటులో వుండే ధరల పైననే ఆధారపడకుండా ఆ ధరలను కూడ కంట్రోలు చేయవలసిన అవసరం వుంది పబ్లిక్ సెక్టార్ లో వుండే కీ ఇండస్ట్రీస్ ను కంట్రోలు చేయాలి. "Our approach to plan is not only to increase production, but to meet certain obligations. What does the term 'backwardness' mean - (a) region (b) individuals (c) sections etc? Backwardness is backwardness in means of production. Bhilai was a jungle. Now, it is a city with modern equipment and electricity because a model plant was established there. Part of backwardness is due to lack of position. Means of production are also backward in rural areas. Improving means of production and land techniques is our primary duty. Capital has got to be utilised more efficiently and economically."

We must utilise land that can produce more. There should be increased economic activity in villages. The villages should work not only with hand but with power. There should be supplementary means of production in rural areas. An effort should be made to canalise the nation's surplus energy so as to achieve increased production by improving the means of production. Our pattern of investment in urban and rural areas must give employment to people. If we have to give jobs to maximum number of people, priority should be given to agricultural production. Our agricultural plan should be so prepared that it gives scope for maximum employment and maximum production. If production is the only objective, two Bakra dams and fertilizers may suffice, but we want to give employment to the maximum number of people. Our emphasis should be on medium-sized projects. Water is the primary need. Manure is also essential. However, to import manure from outside, we have only limited foreign exchange. Therefore, domestic manure has to be developed. It will also give work to people. Every village should open its Sindri. Rajaji never bothered about employment. Ours is a human approach. Bunding prevents soil erosion and also gives employment. We must distribute seeds for green manure. Bullock-power and man-power should be used to the maximum extent. In olden days, the four branches of rural economy were: (a) re-organisation of rural economy (b) cultivation (c) animal husbandry and (d) trade and cottage industries. If we have to do all these things, the question may arise where to find money for them. One advantage of rural economy is that it gives immediate result. If we take up minor irrigation and tank irrigation, the next year we get results. The increase in production will finance all the investment. You get money back and also additional income. The problem of financing rural industries is easier than larger industries. Instead of workers taken to industry, it is like the industry taken to the workers. Another process will set in and disparities between the urban and rural areas will decrease. Backward means of production also have to be developed. The standard of living will develop if we develop the backward

areas. Turn this into an agro-industrial economy. To develop industry, we require technical personnel in the villages. It is also another responsibility. We must encourage people to think of villages by ourselves thinking of villages. We must assist the people in raising resources locally. We have to explain to the people where their benefit lies i.e., manure, seed farm, co-operative ambar charka where it is a cotton growing area. We can also make them start oil pressing in groundnut areas. Agricultural surpluses have to feed industry. Consumer goods industry will immediately require raw materials. We must start industries which will not shift the population and which will at the same time reduce the cost. To achieve the purpose of industrialisation, we must start medium industries. The slum problem and other problems will simultaneously be solved if we concentrate on medium and small scale industries and then there will be minimum of transport burden. We must develop technical ability. This is also a very important thing. Heavy industry is the mother of machine-making industry and machine-making industry is the mother of consumer goods industry. During the Third Five year plan, we need more and more technicians. There is also need for change in the educational system, if we want more technicians. If we want the Third plan to be a success - and for the success of any plan - we must cease thinking in terms of party advantages. Plan is a design to fulfil a national objective and there should be a national plan front. We have to forget sectional, religious, political and communal quarrels; otherwise, we cannot fulfil this national objective. We have panchayat elections, and when we have introduced the elections into the panchayat, the very idea of panchayat has been spoiled. So, the panchayat and co-operative should be free from politics. Administration also has to change the outlook. Today, it is functioning from the centre. They do not speak the same language at the Centre and in the State. Government must speak the language of the people. Administration should be carried on in the language of the people; it brings the administration near the people and the people near the administration.

In the end, Sir, I should like to compliment the Hon. Minister that the decentralisation that is introduced in our State is going right ahead. I wish the Third Plan all success.

* شری مادھو راؤ (حوکل) - جناب صدر - آپریل پلاننگ مسٹر صاحب نے نہرڈ فائیو ایر پلان کے متعلق جو ڈرافٹ ہمارے سامنے پیش فرمایا ہے اس کی تائید کرتا ہوں۔ میں تلنگانہ کے بارے میں صرف ایک دو پائنٹس ان کے علم میں لانا چاہتا ہوں۔ پہلے یہ ہے کہ پائنٹس میں تاؤتیکہ میں قانونی شکل یہ دی جائے صحیح معنوں میں تلنگانہ میں کوئی پلان کامیاب نہیں ہو سکتے اور یہ ہم واقعی کسی پنچایت راج کروا کر کامیاب کر سکتے ہیں۔ ان میں سے ایک پائنٹ پروہنس سے متعلق ہے اور دوسرا تلنگانہ میں وطن داری سسٹم کو برحالت کرتا ہے۔ اس بارے میں اسی اسمبلی میں تلنگانہ کے کئی ارکان اسمبلی نے خصوصاً بحث میں کے موقع پر اس بارے میں حکومت کو توجہ دلائی ہے کہ ہمارے تلنگانہ میں جو سیدھی شراب پینے کا رواج ہے اس کو بند کر کے لائے قانونی شکل دی جائے اور اسی طرح وطن داری سسٹم کو پرانے نظام کی بنیاد ہے اسکو بھی برحالت کر دیا جائے۔ لیکن یہ ہمارے تلنگانہ کے لوگوں کی ذمہ داری ہے اور یہیں معلوم کیا وجہ ہے کہ حکومت اس طرف توجہ نہیں دے رہی ہے۔ اور یہیں معلوم کیوں ہمارے تلنگانہ کے مسٹرمیں اس بارے میں خاموش ہیں۔ پہلی میری سمجھ میں نہیں آ رہا ہے۔ میں حکومت آدھرا پردیش سے اور خاص طور پر پلاننگ مسٹر صاحب سے یہ کہوں گا کہ تاؤتیکہ ان دونوں چیزوں کو تلنگانہ سے بیست و بانودہ کیا جائے تلنگانہ کے عوام صحیح معنوں میں ترقی نہیں کر سکتے۔ اور یہ وہ پنچایت راج ہی کو صحیح طور پر چلا سکتے ہیں۔

جناب صدر - ہم کو آزادی حاصل کرنے میں ۱۳ سال ہو چکے ہیں۔ نظام کے زمانے میں سیدھی شراب پینے کو روکے کے لئے کم سے کم ٹریکسکرات کے جلسے منائے جاتے تھے۔ اور ان کے ذریعہ لوگوں کو اہم و تقبیم کی حاکم تھی۔ لیکن آزادی ملنے کے بعد تو ایسا معلوم ہوتا ہے کہ ہمارے تلنگانہ میں سیدھی شراب پینے کو مکمل طور پر آزادی دیدی گئی ہے۔ اس کی وجہ سے یہاں کے لوگوں کی کس قدر جسمانی، دماغی اور روحانی حالت خراب ہو رہی ہے اس کا بخوبی اندازہ کیا جاسکتا ہے۔ ایسی صورت میں جب سب پلاس اسکیمات اور حکومت کے تمام کاروبار کا کاجاب ہو سکتے ہیں۔ کیونکہ اس سے شہری ہی خراب ہو رہی ہے۔

اسی صرح بہ وطن داری سہ ہے۔ پرانے عام کے تحت ایک وطن دار
چھے وہ دیشک کہ ہو نا دیشیانڈے ہو یا جاگردار ہو نا مقطہ دار ہو نا رسوم دار
ہو یا نومہ دار ہو ایک ایک اصندار ۳۰ ۳۰ - ۲۰-۲۰ گڈوں پر جو ایک ایک
الاک کے برابر ہے شکل اصندار پٹواری یا شکل اصندار مالی پٹل یا شکل
اصندار پوس پٹل ایسی حکومت چلا نا ہا۔ وہی اب بھی جاری ہے۔ اور
عوام میں اتنی جاگرتی ہیں ہے کہ وہ اسکے خلاف جا کر احتجاجات میں ووٹ
دیں۔ یہ امانت لایا گیا ہے کہ کوئی اصندار احتجاجات کے لئے کھڑا نہیں
ہو سکتا۔ لکن میں آپ کو بلانا چاہا ہوں کہ یہ اصندار اب بھی ایسے
اجتہاد کے ذریعہ سے ایسی حکومت کو برقرار رکھتے ہیں۔ میں یہ کہہ رہا
ہوں کہ جب تک تلنگانہ میں اس نظام کو ختم نہیں کریں گے تلنگانہ میں کوئی اسکیمات
کامیاب نہیں ہو سکتے۔ میں آپ کو یہ بلانا چاہا ہوں یہ وطن دار لوگ
عرب دھانا سیدھی شراب کی عادی ہونے کی وجہ سے گمہ داروں سے گتہ
کر کے ان عربوں کو کھانے طور پر سیدھی شراب بلا کر اپنے اعراس و مقاصد
بذرا کر رہے ہیں۔ آپ ضرور سی۔ آئی۔ ڈی۔ اس کی حاجت کروائیں تو آپ
پر یہ حقیقت آشکار ہو جائیگی۔

میں آخر میں یہ عرض کروں گا کہ اس کو کس طرح سے قانونی شکل دی
جاسکتی ہے۔ تلنگانہ کے ریادہ ایم۔ ایل۔ ایر۔ ہر بحث سیشن میں اس پر اپنے
جہالات کا اظہار کرتے رہے ہیں۔ لیکن اس پر توجہ نہیں دہاتی۔ اس موقع
پر بھی میرا یہ عرض کرنا میں نہیں کہہ سکتا کہ پلاس کے تحت آتا ہے یا نہیں
ہو سکتا ہے کہ یہ مسئلہ سوشل سروس یا ریفارمز کے تحت آتا ہو۔ لیکن
میں مسٹر صاحب سے اپیل کروں گا کہ وہ کم سے کم تھرو فائیو ایر پلاس میں
اس کو قانونی شکل دیکر تلنگانہ کی اس پرانی بیماری کو ختم کریں۔
مسٹر صاحب عانا یہ فرمائیں گے کہ یہ مسئلہ تلنگانہ ریجنل کمیٹی سے متعلق ہے۔
لکن میں ان سے اپیل کروں گا کہ وہ کم سے کم اس مسئلہ کو اپنی کمیٹی میں
پیش فرمائیں اور وہاں سے ایک ڈرافٹ کی شکل میں اسکو تلنگانہ ریجنل کمیٹی
کے سامنے بھجوائیں۔ میں یقین کرتا ہوں کہ یہ مسئلہ ریجنل کمیٹی میں
پرانیسمل (unanimously) پاس ہو جائیگا۔ اگر تلنگانہ سے تعلق رکھنے والا
کوئی کمیٹی ممبر اسکی مخالفت کرتا ہے تو میں سمجھوں گا کہ وہ تلنگانہ کی
صحیح نمائندگی نہیں کر رہا ہے بلکہ وہ تلنگانہ سے دورہ کر رہا ہے۔ میں
زیادہ عرض کرنا نہیں چاہتا۔ میں صرف یہی اپیل کروں گا کہ جلد سے جلد
تلنگانہ سے ان بیماریوں کو نیست و نابود کرنے کا معقول انتظام کیا جائے۔
جئے ہند۔

*శ్రీ యం వాగారెడ్డి అధ్యక్షా, పంచవర్ష ప్రణాళికలను అమలు జరుపు కొనుటలో మొత్తము భారతదేశమున కంతిటిలోను మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రముముందంజ వేస్తున్నదని ప్రకటించినసంగతి అందరికీ తెలిసినవిషయమే రాజస్థాన్ కూడ ఆంధ్రప్రదేశ్ మాదిరిగానే పంచాయతీరాజ్ స్థాపించుటలో ముందంజవేస్తున్నదన్నమాట నిజమే ఇటీవల మసూరీలో panchayat raj యొక్క practical working లో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ను గురించి, రాజస్థాన్ గురించి చర్చలు జరిపారు వారు చేసిన తీర్మానాలదృష్ట్యా రాజస్థాన్ వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అమలు జరిగే procedure నే చాలామటుకు adopt చేయాలని నిర్ణయించడానికి అక్కడ ఉన్న ఆఫీసర్లు ఒప్పుకున్నారు మనము ఈ పంచ వర్ష ప్రణాళికలక్రింద ఖర్చుచేసే సొమ్ము చాలా మటుకు విదేశీద్రవ్యము దీనిని మనము అప్పుగా తెచ్చుకుంటున్నాము ఈ అప్పు తీర్చడానికి వడ్డీతో సహా ఇవ్వటానికి పండ్రెండు శాతం అయితే ఎక్కువగా ఇవ్వవలసి యుంటుంది. మన ప్రభుత్వము ఇచ్చుకోలేని పరిస్థితిలో పడవచ్చు. ఈ పరిస్థితినుంచి తప్పించు కోటానికి మనము మన ప్రణాళికలద్వారా సాధించుకోదలచుకున్న కార్యక్రమముల ఫలితములు ఆలస్యముగ నుండ బోతాయి. మనము ఆ సొమ్మును పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులక్రింద ఖర్చు చేస్తున్నాము అవి ఫలితముల నివ్వటానికి చాలాకాలము పట్టవచ్చు అందులో సందేహములేదు ప్రస్తుతము ఈ plan రెండు sections క్రింద విభజించుకున్నాం అవి "Productive" అని "Non Productive" అని. వ్యవసాయ రంగములో మనము చాలా వెనుక బడియున్నాము. అందుకనే మనము విదేశములనుండి ఆహార ధాన్యములను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. ఇంతకుతప్ప వేరే నిదర్శనమివ్వనక్కర లేదు అందువల్ల ముందు ఈ అప్పును తీర్చివేయటానికి productive schemes క్రింద వెంటనే ఫలితములనిచ్చేవాటికై కృషిచేయడము మంచిది. తదుపరి non-productive schemes ను take-up చేయవచ్చు. Productive schemes క్రింది తక్కువఖర్చుతో, వెంటవెంటనే ఎక్కువ ఫలితములు ఇచ్చేటట్లు చేయాలంటే ముందు minor irrigation పనులు సాగించుకోవటము తప్ప మరొక మార్గము కన్పించదు. అందువల్ల మనము అప్పుగా తెచ్చుకున్న ఈ సొమ్ము, ఈ ప్రణాళికలక్రింద ప్రభుత్వము ఖర్చు చేయదలచుకున్న సొమ్ము ఇది అంతా minor irrigation క్రింద ఖర్చుచేస్తే, వ్యవసాయము అభివృద్ధికి తేవచ్చు. Quick results రాగలవు. మనకు వెంటనే డబ్బురాగల అవకాశములున్నవి. మనకు డబ్బు వచ్చిన తరువాత non-productive schemes ను take up చేయవచ్చు. మనకు ఉన్న limited resources ను pool చేసుకుని ఈ పనులు

చేసుకుంటే, తరువాత Unlimited necessities ను meet చేయవచ్చు Minor Irrigation పనులు వెంటనే అమలు చేసితే, food scarcity తగ్గిపోతుంది. అహోర దాన్యాలను విచేశాలకు కూడ గుమతి చేయవచ్చు విద్యమార్గము సంపాదించుకోవచ్చు. పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులమీది ప్రభుత్వం తీసుకునే స్త్రోవ Minor Irrigation పనులమీద చూపించినట్లయితే మనకు చాలా లాభ దాయకముగ ఉంటుంది తెలంగాణా విషయంలో చూపినట్లయితే 15 Minor Irrigation Schemes మొత్తం ఉంటే వాటిలో ఒకటి మాత్రమే పూర్తయినది మిగతవి ఇంకా సర్వేలో ఉన్నాయి అంతకింటి ఇంకా చిన్న స్కీముల విషయాల్లో చూసుకుంటే— మా మెదక్ జిల్లాలో చూసినట్లయితే పోయిన 10 సంవత్సరములనుంచి ఒక minor irrigation project కూడా లేదు ఒక్కవైసకూడా వాటిమీద ఖర్చు కాలేదు ఇక సర్వే ఏ విధంగా జరుగుతున్నదంటే సకుపూరు minor irrigation project కు సర్వే పడేండ్లనుంచి జరుగుతూనే ఉంది. దానికి రెండు లక్షల రూపాయల ఖర్చు అవగలదని అంచనా వేశారు ఖర్చు అయితే అవుతుంది. దానిని సూపరింటెం డింగ్ ఇంజనీరు, Executive Engineer పదేసే సార్లు ఇంతవరకు చూసినవచ్చి వారు చూచినవచ్చినా కాని disposal చాలా slow గా ఉంది. ఈ తీరుగా disposals పెట్టుకొని plan ను పూర్తిచేయాలంటే ఈ పద్ధతి సరియైనది కాదు. ఇంక తెలంగాణాలోని minor irrigation tanks అన్నిటికీ breaches పడి నవి వాటిని వెంటనే repair చేయాలంటే వాటికి 95 return కావాలని, దానిక్రింద 250 ఒకరాలకు ఎక్కువ ఉంటేనే కాని అది శాంక్షన్ కాదనేటటు వంటి సిద్ధాంతాలేవైతే ఉన్నాయో వాటివలన ఎన్నో tanks sanction రాకుండా repair లేకుండా ఉన్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో వలెనే ఈ తెలంగాణా ప్రాంతాలకు కూడ తొందరగా sanction అయేటట్లు reforms తీసుకు రావాలి. ఈ reforms తీసుకురాకపోతే మాత్రం మన plan successful కాదు, అందుచేత administrative reforms కూడా తీసుకురావాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ plan వలన ఇప్పుడు మనంగ్రామాలవైపు చూస్తున్నాము. ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి మన గ్రామాలు నెనుకబడి ఉన్నాయి. కాని నేను చాలా జాగ్ర వడుతున్నటువంటి విషయమేమిటంటే ఇప్పుడు గ్రామాలకు first stage లో వస్తే $\frac{1}{2}$ contribution, second stage లో వస్తే 50 per cent contribution అని మనం అన్నప్పుడు అదే విషయంలో వట్టణాలలోవల మనం

కావలసిన పన్నులు తీసుకుంటూ ఎన్నో పనులు చేసుకుంటున్నాము, ఎన్నో సౌకర్యాలు చూపిస్తున్నాము పట్టణాలలోని వాళ్ళకు కావలసిన ఎన్నో పన్నులు మనం ఇచ్చునపుడు ఏ principle పైన ఇస్తున్నామో, ఆ principle మీదనే గ్రామాలకు కూడా సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి ఏ గ్రామాలలో ఇప్పుడు పైసలు ఎక్కువ ఉన్నవారు లేరు, దరిద్రులు లున్నారు వెనుకబడినటువంటి వాళ్ళున్నారు గ్రామాలలో డబ్బు గల వారంతా పట్టణాలకు పోయినారు. అటువంటప్పుడు మనము గ్రామాలలోకి పోయి 50 per cent contribution ఇస్తే మీకు ఈ స్కూలు ఇస్తాము, ఈ రోడ్డు ఇస్తాము, లేకపోతే ఇవ్వము అని మనం condition పెట్టి అక్కడ అమలు జరిపినపుడు, పల్లెలలో నున్న డబ్బున్న వారందరూ పెద్ద బస్తీలకు వచ్చినపుడు వారికి మనము contribution లేకుండానే వాళ్ళ పనులు అన్నీ చేసి యిస్తున్నాము అయితే ఇక్కడ taxes ఉన్నవనుకోండి, sales-tax వుండవచ్చు, income-tax ఉండవచ్చు ఇవన్నీ ఉండవచ్చు కాని మనకు వచ్చే ధనం villages నుంచే ఎక్కువ వస్తున్నది. Villages లో కూడ మనం taxes వేస్తున్నాము. పట్టణాలలో వచ్చే taxes కన్న villages లో వారిచ్చే taxes వల్ల ధనం ఎక్కువ వస్తున్నది Sales-tax లోను భుగ్గీ tax లోను ఎక్కువ భాగం villages వారిచ్చేదే. అటువంటపుడు మనం పట్టణములోపల contribution ను తీసుకోకుండా పల్లెలలో మాత్రమే contribution తీసుకోవడం అంత సరియైనది కాదు అందుచేత ఏ principle ప్రకారం పల్లెలలో ఈ contribution వసూలు చేస్తున్నారో అదే principle ప్రకారం పట్టణాలలో కూడా contribution ను ఇక్కడ కూడా ప్రతివారి వద్దనుంచి తీసుకోవాలని నేను మనవి చేస్తాను. ఇంకొక విషయమేమిటంటే ఇంతకుముందు కొందరు సభ్యులు చెప్పినట్లు agricultural sectorలో చాలా డబ్బు ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. అయినా సరిపోదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మనకు తొందరగా development కావాలంటే minor irrigation, electricity for the lift irrigation, electrical motor pump sets ఇవన్నీ ఎంతో అవసరం. ఇలాంటివి చాలా ఉన్నాయి. ఇంకా small scale industries మాత్రమే కాకుండా, revival of the village industries విషయంలో Planning Commission members, experts గ్రామీణ జీవితమంటే ఏమిటో తెలియనివారు. వారికి గ్రామజీవితంలో experience లేదు. వాళ్ళందరి అభిప్రాయం ఎలా ఉన్నా కాని నా personal experience ఏమిటంటే ఈ village industries కొరకు ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు. కాని ఏ results రావాలని

అడబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారో ఆ results రాకుండా ఉన్నాయి 0% వరకు failure అవుతున్నాయి ఉవాహరగాకు క్కడు మనం జాచీబోర్డు గురించి డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నాము కాని దానిలోగల లోపాలను కూడ మనం దాచుకోకుండా పరిశీలించి చూడవలెనని ఎంత successful గా ఉన్నది? కదేవిధంగా అన్ని successful గా అవుతున్నాయో స్పష్టమైన పరిశ్రమలకు, ఎన్నో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు, industries కు విట్టన్నిటికి ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నది వాటికి కొన్నిటికి 1% కూడా returns రానవుడు వాటిలో లోపం ఉన్నదన్న విషయం స్పష్టమవుతుంది వాటిమీద ఇంకా డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని భావించినపుడు వాటిలోని లోపాలను పరిశీలించి తొలిగించాలి, అట్లా చేయకుండా ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టగూడదు నేను ఈ industries కు మాత్రం వ్యతిరేకంగా లేను. కాని ఈ విధంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఊరికే ప్రభుత్వానికి ప్రజలలోపల చెడ్డపేరు రాకుండా చూసుకొన వలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను, అందువల్ల దీనిపై amount తక్కువచేసి ఇంకా irrigation పైన electricity పైన మొదలైన productive schemes పైన ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు పెడితే వచ్చే plan లో కూడా మనకు డబ్బు ఇంకా ఎక్కువగ ఉండేటందుకు అవకాశం ఉన్నది. నేను శ్రీ మాధవరావుగారు చెప్పిన దానిని support చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 90 మంది సభ్యులు లేకపోతే నేను సభను వాయిదా వేస్తాను మళ్ళీ గంట కొట్టేదికూడా లేదు, Chief Whip గారితో చెప్తున్నాను. జాగ్రత్తగా చూసుకోవడం 230 మంది కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులుంటే 90 మందికూడా ఉండేదనికేమి? జాగ్రత్తగా చూసుకోండి మీదే జవాబు దారి.

శ్రీ ఎమ్. బాగరెడ్డి గ్రామాల లోపల ఈ Village officers పతేల్ పట్ట్యూరిలను picture లో నుంచి తీసివేయాలి. Village life బాగా ఉండి మన పంచాయతీ రాజ్యం గ్రామాలలో నిజంగా successful కావాలని కోరినపుడు ఈ Village officers అనే official instituteను తీసివేయాలి మనం యెంతవరకు చారిని తీసివేయమో అంతవరకు ఇది successful కాదని, అందువల్ల ఈ విషయమై తగిన చర్య వెంటనే తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయం. ఒక సమితి area లో నుంచి ఇంకొక సమితి area కు transfer చేయాలంటే చాలా కష్టంగా ఉంది. Transfer చేయాలంటే Zilla Parishad in consultation with President of the Panchayat

Samithi అనే provision ఉంది. దీనివల్ల ఈ పరిస్థితులలో transfer అంటే కష్టంగా ఉన్నది. ఆ పరతు తీసివేసినట్లయితే మంచిగా ఉంటుంది. ఇంకా జీపులు వాడకం విషయంలో చాలా చర్యలు మరీ మరీ వస్తున్నవి అందుకొరకు ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి ఈ జీపులు వాడకం విషయంలో ఏవైన restrictions ను ఉంచినట్లయితే బాగుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను.

*శ్రీ బి. ఆప్పారావు (అనకాపల్లి) అధ్యక్షా, ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను మంత్రిగారు మన ముందు పెట్టారు దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలు తమతమ అభిప్రాయాలను వ్రాసినాయి ఈ ప్రణాళికను చూస్తుంటే కమ్యూనిస్టులకు ఇది మరొక ఘన విజయమని కూడా చెప్పక తప్పదు. ఎందుకంటే కాంగ్రెస్ శరీరంలోకి పరకాయ ప్రవేశం చేసినటువంటి కమ్యూనిస్టుల ఆత్మ అక్కడ Planning Commission లో కూర్చుని సామాన్య మధ్య తరగతినే డెబ్బకొట్టడానికి చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నములో ఒక పెద్ద అడుగు ముందుకు వేశారని చెప్పకతప్పదు అధికారమును centralise చేయుటకు ఈ ప్రణాళిక ఎలా తోడ్పడుతుందో అనే విషయాలను మా పార్టీ నాయకులు, శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు చాలవరకు చెప్పారు పాత కాంగ్రెస్ వారు హృదయపరిశీలన చేసుకుంటే వారికి తెలుస్తుంది కొత్త కాంగ్రెస్ వారికి, అధికారంకొరకు వచ్చినటువంటి కాంగ్రెస్ వాదులకు మాత్రం అసలు వారి సిద్ధాంతాలేమిటో వారికే తెలియదు. వారు వాటినిగురించి ఊహించనుకూడా లేరనిమాత్రం చెప్పక తప్పదు. పాత కాంగ్రెసువారు ఎక్కడో నూటికోకోటికో తమలాంటివారున్నారు. తమలాంటివారు నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. కాని ఇప్పుడు వచ్చేటటువంటి ఈ అల్లరి మూకను అదుపులో పెట్టలేక పోతున్నారు West Godavary District లో పర్యటన చేస్తూ తమరు చెప్పారుకూడాను Bhopal లో పండిట్ జీ కూడా చెప్పారు. కాబట్టి ఈ ప్రణాళికను...

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ : On a point of order, Sir. అల్లరి మూక అంటున్నారండీ.

శ్రీ బి. ఆప్పారావు . Point of order లేదు. అధ్యక్షా, తమలాంటి పెద్దలు ఇంకా అక్కడక్కడ ఉండడంవలన కాస్తైనా కాంగ్రెస్ సిద్ధాంతాల తత్వం తెలియజేసే అవకాశం ఉంది. ఈ విషయమై గాంధీజీ "హరిజన" పత్రికలో వ్రాసిన articles లోని కొన్ని విషయాలను తీసుకొనివచ్చినాను. ఇక్కడ తెలియజేయదలచుకున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ మీకు 10 నిమిషాలే టైముంది

శ్రీ బి అప్పారావు అధ్యక్షా, ఇచ్చిన పదినిమిషాలలో మా జిల్లా గురించి అసలేమీ మాట్లాడదలుచుకోలేదు కారణ మేమిటంటే మంత్రులు ఎన్నో పర్యాయములు వచ్చినారు ఎన్నో వాగ్దానాలు చేసినారు, ఎన్నో స్కీములు చేయవలసినవి ఉన్నవి వాటిగురించి చెప్పాలంటే కనీసం ఒక గంటైనా పడుతుంది ఈ పదినిమిషాలలో ఏమి గోలపెట్టుకోడం? హృదయం మీద చేయివేసుకుంటే తెలుస్తుంది మా జిల్లా అధిపతిగా ఉండినటువంటివారు మరి ఈనాడు అధికారంలో ఉండినట్టి వారున్నారు, మాకిన్న ఎక్కువగా బల్లలుగుద్ది బల్లలు విరిగిపోయేట్లు పెద్దపెద్ద conference లు జరిపించినటువంటి కాంగ్రెస్ వారు ఇక్కడ అధికారంలో ఉన్నారు. ప్రజలకు ఈ ప్రణాళిక పేటిక ఆలోచించుకోవలసినది, సమాధానం చెప్పుకోవలసినది అధికారంలో ఉన్నటువంటివారు, ఆ జిల్లాను ఏమీ ఉద్ధరించారు అనేటటువంటిది వారు ఆలోచించుకోవాలి ఏమీ చేయలేకపోయా మనేటటువంటి ఆత్మపరిశోధన వారు చేసుకుంటే చాలు ఈ అధికారం వారికి ఒక లెక్కా? వారు పెద్ద జమీందారులు, శ్రీమంతులు ఆయన అధికారంలోనుంచి తైటికి వచ్చి ఈ విషయానికి సమాధానం చెప్పుకోవలసినవారు.

కాని 'ఇది చేశారుకాదు, అదిచేశారుకాదు' అని చెప్పాలంటే ఒక ప్రశ్న వేస్తే సరిపోతుంది. ఆ జిల్లా ఇస్తున్న రెవిన్యూ ఎంత? స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత ఆ జిల్లాలో ఖర్చుచేసినది ఎంత? అని చూస్తే తెలుస్తుంది నేను ఇప్పుడున్న మంత్రిగారిని నిందిస్తూ మాట్లాడడంలేదు. పూర్వపు మంత్రులు చేసిన వాగ్దానాలు గురించి ఏమిచేశారు? ఆ పరిస్థితిగురించి సమాధానం చెప్పవలసిన time వస్తుంది. అక్కడ ప్రజలకి సమాధానం చెప్పాలి, వారు అడుగుతారు కూడాను. వీరికి అవసరంవచ్చినపుడు ప్రజలను ఎలాగ ఉపయోగించుకున్నారో అలాగే వారికి అవసరం వచ్చినపుడు ప్రజలుకూడ నిద్దంగా ఉంటారని నేను చెప్పకతప్పదు. అంతకన్న నేను చెప్పదలచిందేలేదు. కాని అధ్యక్షా, నేను ఒక విషయం చెప్పాలి. మన రెండవ ప్రణాళిక పూర్తవుతోంది. మూడవ ప్రణాళిక గురించి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. ఇవాళ అన్నం తినవద్దు, ఇతరవస్తువులు తినండి అని బాధ్యతగల వాయకులు చెబుతున్నారు. మనం పాటించిన అభ్యుదయం గురించి మీ రృప్తికి తెస్తున్నాను. ఇక్కడ ఇచ్చిన లెక్కలు నేను

ఇచ్చినవికావు కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఇచ్చిన లెక్కలు. మనిషికి తల ఒక్కింటికి 16 క్ష గజాలు గుడ్డ దొరికేది. ఇవాళ 16 క్ష గజాలు మూడవప్రణాళికలో మనం ప్రవేశిస్తున్నప్పుడు ప్రజలకి దొరుకుతోంది నిరుద్యోగసమస్య గురించి నేను చెప్పనక్కరలేదు, దేశంలో ముష్టివాళ్లసంగ తిచ్చెప్పనక్కరలేదు మానవునికి కావలసినవి తిండి, బట్ట, గృహం ఈ మూడు ప్రజావసరాలు పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం రెండు ప్రణాళికలు వేసినతరువాతకూడ ఏమిచేసింది? తప్పిదాలు ఎవరైనా చేస్తారు, చేయరని నేను అనను. తప్పిదాలు ప్రతివారు చేస్తారు. కాంగ్రెస్ పార్టీలోగాని, ఏ పార్టీలోని అధికారంలో ఉన్నవారు తప్పిదాలు చేయవచ్చు. ఫ్రెంచి, రష్యా మొదలైన ఇతరదేశాల గుణపాఠాలు మనముందున్నాయి అక్కడ విప్లవానంతరం ప్రణాళికలు వేసుకుని చేసిన తప్పులు దిద్దుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ఇటీవల మలంకోవ్ వచ్చిన తరువాత production విషయములో రష్యా తన విధానాన్ని సరిదిద్దుకోడానికి ప్రయత్నము చేసింది. చేసిన దానిని విమర్శించడము, మంచివని చేస్తే మెచ్చుకుంటాము. ఎవరయినాసరే భుజాలమీద బుర్రకాయ ఉన్న ఎవరైనా సరే మెచ్చుకోక తప్పదు. కాని మేము ఒక విధానాన్ని నిర్ణయించుకున్నాము, ఆ మార్గాన్నే పోయి తీరుతాము అనే నిరంకుశత్వము మాత్రం పనికిరాదు. ప్రజాస్వామ్యము పేరిట నిరంకుశంగా dictate చేస్తూ మీద కూర్చుంటే కుదరదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు, జమీందార్లుగా ఉన్నటువంటివారు, పారిశ్రామిక వేత్తలుగా ఉన్నటువంటివారు ప్రజల పేరిట, సామ్యవాదం పేరిట, స్వాతంత్ర్యం పేరిట (ఎక్కడా కనిపించపోయినా) చాలమంది కాంగ్రెస్ లో ప్రవేశించి అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకున్న ఇవాళ అవినీతి గురించి, ప్రభుత్వోగలగురించి, గొంతెత్తి చెప్పేవారే. రాజకీయ అవినీతి ఎంత ప్రబలుతోందో దేశం ఇవాళ చూస్తూనే ఉన్నది. వారికి నేను చెప్పే దేమంటే గాంధీజీ చెప్పిన మాటలు, వినోభాబావే చెప్పిన మాటలు గుర్తుంచుకోమని భగవంతుడు ప్రజలకు విజ్ఞాన్ని ఇచ్చాడు. ఆ విజ్ఞానం అంతా మాది అని గర్వపడుతున్నారు. ప్రణాళికలు వేసే హక్కు మాకే ఉన్నదనుకుంటున్నారు. ఒక ప్రభలో ప్రసంగిస్తూ వినోభాబావే చెప్పే మాటలు వినండి అని చెబుతున్నాను. గ్రామీణులకు తమ గ్రామంలో ప్రణాళిక వేసుకునే హక్కు లేదా? అవి ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రణాళికను ఎక్కడో ఢిల్లీలో కూర్చుని భగవంతుడికి మేము వారసులనుమకుంటూ భారతదేశంలో ఉన్న లక్షలాది ప్రజానీకానికి ప్రణాళికను వారు అక్కడ నిర్ణయించి రుద్దేటటువంటి ఒక dictatorship ఉన్న దేశాల్లో జరిగే సంగతిలో ప్రజాస్వామ్యం పేరిట ఈ దేశంలో చలామణి

అవుతే ఈ ప్రజాస్వామ్యం అనే బురజా ఎందుకుండాలో ప్రజల పేరిట పార్టీ, పార్టీ పేరిట dictatorship అనేకాసనం declare చేయండి రాజ్యాంగబద్ధంగా జరగడం లేదని నేను చెప్పినమాటలు కావు మొన్న మన శ్రీ రాజేంద్రబాబు చెప్పిన మాటలు గ్రహించండి, కాంగ్రెసు వారుల్లారా అని కోరుతున్నాను మీరు ప్రజాస్వామ్యం అని బూటకం కబుర్లు చెప్పితే ఎవరూ నమ్మరు, దానికి సంబంధించిన సిద్ధాంతం ఉంది, యుగయుగాలుగావచ్చే సాంప్రదాయం వుంది కబుర్లుచెప్పి ఇది ప్రజాస్వామ్యం—ప్రజాస్వామ్యం అంటేమాత్రం అది ప్రజాస్వామ్యం అవనేరదు ఇది పార్టీ dictatorship తప్పితే వేరుకాదని అంటున్నాను

ఇంకొక విషయం చెబుతున్నాను. గాంధీజీ 1939లో చెప్పారు. నేను చెప్పినవికావు. ప్రభుత్వం ప్రజలకు విరుద్ధంగా పోతోందన్న ఆ ప్రభుత్వాన్ని మార్చుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉన్నదని ఆయన చెప్పారు. అదీ ప్రజాస్వామ్యం అంటే. ఇవాళ స్వతంత్రపార్టీ అంటోంది ప్రభుత్వం ప్రజాస్వామ్యానికి విరుద్ధంగా పోతోందని ఎందుకంటే మీలో మీకు విశ్వాసం లేదు బహిరంగంగా చూస్తున్నాము. ఇది కాదనలేము. నేనుకూడ సూడుసార్లు జైలుకు వెళ్ళి మీతో ఉండి జైలుకు వచ్చినవాడినే ప్రజాస్వామ్యం ఇది కాదనిచెబుతున్నాను. ఎందుకు మళ్ళీ పరుస్తారు? ఎంతో అవినీతి ప్రబలింది ఈనాడు ఒక మంత్రిని ఘురా కట్టడానికి పదిమందికి లంచం పెడితేగాని M. L. A. లు వెంటబడడంలేదు Prohibition విషయం అందరికీ తెలిసినదే. పన్నులు పెంచామంటున్నారు ఇద్యోగస్థులకు పెట్టగా, ఇక్కడవున్న ఒడ్డుటలో పాత works కు తీసివేయగా contractor's వాటా పోగా, ప్రతినిధుల మామూళ్లుపోగా. శిఫార్సులవల్ల అయ్యేది పోగా నిజంగా జరిగే అభివృద్ధి ఏమో సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈవేళ కొత్త అవినీతివర్గం తయారైంది. రాజకీయ corruption అని రూపాయకు పాపలా తప్పితే ప్రజలకు ఉపయోగపడుతోందా? ప్రజలు యిచ్చిన రూపాయికి 0-12-0 దోపిడీకి, అవినీతికి పోతోందని చెబుతున్నాను.

***Sri P. Anthony Reddy (Anantapur):** Mr. Speaker, Sir, With your permission, for the last time I would like to speak in English. I gave a promise to you, Sir, that thereafter I will always try to speak in the mother tongue.

Coming to the Third Five Year Plan, I would like to touch only on two points. Our plan is really ambitious, and I feel it is not over-ambitious. Anything that is over-ambitious is rather difficult of implementa-

tion. Our friend Sri Vavilala Gopalakrishnayya, I think, is one of those who follows the principle of philosophy of Robert Browning who says that a man's reach should always exceed his grasp. He being an idealist, wants always everything to be over-ambitious, though it may be sometimes very difficult to implement. So with due reference to him, I would like to touch only on mixed farming in agriculture and on elementary education.

Our planners have given the greatest priority for agricultural development. I commend them for it. But here, they have not given enough of emphasis for mixed farming, especially in draught areas. There are certain districts in this State where the rainfall is not much and the rainfall is there often uneven and untimely. We get rains at the time of sowing but never after. Thus, these areas often become the victims of famine. Our Planners have no doubt given some provision to ward of famines but here, Sir, they must also look to the greatest needs of the ryots in these areas for which I suggest only two means—(1) that the Government should give the greatest priority in these draught areas for well-irrigation with cheap power, and (2) that they should also encourage some sort of mixed farming.

The Government of India, especially, this year, when there is terrible famine in certain districts, have given a lot of help for digging wells. But here they give only Rs.750 as subsidy for a new well while the well costs more than Rs. 3,000. That is inadequate. I therefore request the Government to see that at least 50 per cent of the expenses for digging up new wells should be given as subsidy in order to encourage well irrigation in these draught areas. Well-irrigation is often very expensive for which, unless cheap electric power is provided, the lot of the ryots can never improve economically. Therefore, in laying electric lines, the Government should see that the agricultural loads, even though they are uneconomic, are given the greatest priority, and cheap power is given to well-irrigated areas, especially in these draught areas.

Secondly, in these draught areas, the income from agriculture is always unsteady. Sometimes ryots owning 300 or 400 acres will not even get Rs. 1000. What then to speak of those poor ryots who own 5 to 50 acres? The soil is poor; rain-fall is uncertain, and so the income is nil, we can say. In these areas, I would suggest that Government should introduce or encourage mixed farming. When I say 'mixed farming', I mean that along with regular agriculture, subsidised farming like poultry, dairy farming, sheep-rearing, ducks rearing—of course in draught areas we cannot have ducks rearing—bee-hiving and similar things which are in keeping with regular agriculture should be encouraged. There is only a provision of 40 lakhs for this purpose. I think this is rather inadequate. My friend, the leader of the Opposition rather was critical that 40 lakhs was allotted for mixed farming. I differ with him. I request that in order to encourage mixed farming which to a certain extent raised the economic standard of the poor ryots in draught areas Government should allot much more money for the purpose and start training centres wherever they are possible and help the poor ryots to increase their income at least in time of draught.

Next I come to education. In the field of education, I would like to touch only on elementary education. In the draft Plan, itself, the Government accepted that adequate provision for pre primary instruction is an essential adjunct to any national system of education. But, unfortunately, Sir, they have provided only 5 lakhs for it. We have nearly 26,500 villages in the State. Of these, one-third of the villages have a population of more than 1000. Even supposing that we want to have one nursery school, pre-primary school in every village which has more than a thousand population, we require 9,000 schools. If you think that a pre-primary school costs you about Rs. 1500 or say 2000, with 5 lakhs we can have only 1000 schools for the whole five-year's period. This is very inadequate. They themselves have accepted that adequate provision is a necessary and essential adjunct to a national system of education, but provision is only for 5 lakhs. With

this rate of provision if we go on, even after five centuries we do not have a school in a village which has a population of more than one thousand. This, I am sure, our Planners should reconsider and see that at least every village having a population of at least 3000 people is provided with one nursery school. If they think that a separate nursery school is a costly affair, at least let them attach a shed with all implements and with all necessary teaching material that is necessary for nursery schools attached to every elementary school, at least in big villages and see that some impetus is given for pre-primary education. In some of the advanced States like Russia and America and most of the European countries, great importance is given to these pre-primary schools. But we are so slow and the provision made is so meagre. I wish the Government will enhance it by at least about 100 times; even then we touch only one per cent of our villages and we can start pre-primary schools only in one per cent of our villages.

Next I come to elementary education. I have to commend the Planners as their aim is to bring in about more than 80 per cent of the school-age children between 6 to 11 years come to school. But I fear that their aim is only to get the children into school and not to turn them out as literates. At present, the teacher-pupil ratio is 1:40. Do you think that only one teacher who is to teach five classes and five subjects for each class can do justice for all the 40 pupils? If the aim is to turn out all these pupils into literates, it is impossible. Even a genius cannot succeed. When such is the case, if you aim to get the children merely into school, then I have no objection. But I am sure if democracy is to succeed pupils who enter our elementary schools should turn out as literates. They must be able to read and write properly and they must do at least elementary arithmetic. When these three things are not done, our elementary education will be an absolute failure. At present only 5 to 10 per cent of the boys who join the first class come to the fifth standard, and of these probably only 50 per cent may know to read and write. If such is the case, what have you

done in the present draft plan to see that all such pupils that enter our elementary schools are made into literates. I think that aspect of it is completely forgotten by our planners. I therefore suggest that the first and foremost thing is that we must reduce the teacher-pupil proportion, and, as far as possible, we must avoid single-teacher schools. At present, even the Planners said that they got more than 21 lakhs of children who will have to be admitted into our schools, but they have provided only 52,000 teachers. This works out to 1 to 40 teacher-pupil ratio. So you have not done anything in the plan in order to see that all the pupils that enter into elementary schools are turned out as literates. For this you have to, even from now, see that the teacher-pupil ratio is reduced to at least 1 : 25 or 1.30 at the maximum. If this is done, to some extent a greater percentage of those who enter elementary schools will be turned out as literates.

I have just made these suggestions and I only request our Planners and our Education Minister to see that the money spent on elementary education is really useful and the benefit that arises to our State is really material.

Thank you, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు సుందరయ్యగారు ఏదో చెప్పడం ముకున్నారు, అదేమిటో చెప్పవచ్చు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అది cyclostyle చేసేదానికి ఇచ్చినాను. Amendment మోస్తరుగా ఇస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సరే, మీ తరపున ఎవరు మాట్లాడినారే, ఎవరో ఒకరు మాట్లాడండి; శ్రీ శంకరయ్యగారు మాట్లాడతారా, సరే.

అధికమంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి) : Demands for supplementary grants ఎప్పుడు తీసుకొంటారండి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : వస్తాయి వరుసగా.

(The Deputy Speaker in the Chair)

*శ్రీ బి శంకరయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం-జనరల్) అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ plan లో ఇచ్చిన కేటాయింపులు ఏ విధంగా ఉన్నాయి, దీనికి ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకుంటే ఎక్కువ ఉపయోగకరంగా ఉంటుందనే విషయం ఒకటి ఉన్నది. రెండవది, మన Planning Minister గారు దీనిని ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు, మనం దీనిలో కొన్ని లక్ష్యాలు పెట్టుకొని ఆ లక్ష్యాలు పాటిస్తున్నామా, లేదా అని ఎప్పటికప్పుడు చూచుకోవాలని చెప్పారు ఇప్పుడు మనం మూడవ plan కు వచ్చాము అనలు మొదటి ప్రణాళికలో గాని, రెండవ ప్రణాళికలో గాని ఆ లక్ష్యాలను సాధించడానికి మన ప్రభుత్వము ఎంతవరకు పూనుకొన్నది అనే విషయాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించాలి. మొట్టమొదటి లక్ష్యం వ్యవసాయాభివృద్ధి, దానికి irrigation సౌకర్యాలు ఎక్కువగా కలుగజేయాలి దీనితోపాటు భూములులేని పేదలకు భూములు ఇవ్వడం, రైతుకు ప్రభుత్వానికి మధ్య దళారీలను తొలగించడం ఈ రెండుకూడా ప్రధాన లక్ష్యంగా పెట్టుకొన్నాము. కాని యిది ఎంతవరకు సాధించారో చూస్తే రెండవ ప్రణాళిక తెచ్చినప్పుడు Intermediates ను రద్దు చేశామని చెప్పారు. ఇప్పుడు మూడవ ప్రణాళికలో కేంద్రం తమ లక్ష్యాలను ప్రకటించేటప్పుడు, అన్ని రాష్ట్రాలలోను Intermediates ను తొలగించుటకు చట్టాలు చేశారని, ఎక్కడైనా యింకా తొలగించకుండా ఉంటే, చట్టాన్ని అమలు జరపడమేనని చెప్పారు. మన రాష్ట్రములో ఈవాము సమస్య మిగిలిఉన్నది, రైతులకు ప్రభుత్వానికి మధ్య ఉన్న దళారీ విధానము రద్దు అయినదని భావించడము వాస్తవము కాదు కాని రద్దయిపోయినట్లు ప్రభుత్వము ప్రకటించింది. Estates Land Act కు సవరణ తెచ్చి పూర్తిగా ఈవాంవిధానం రద్దు చేస్తామని కర్నూలులో కీర్తి శేషుడు కళా వెంకటరావుగారు ప్రభుత్వం తరపున ప్రకటించారు. ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాతకూడ రెవిన్యూమంత్రిగారు ప్రకటించారు కాని యింతవరకు అటువంటి సవరణ తేలేదు. ఇందువల్ల మనకు ఉన్న ఈవాం ఎకాలిషన్ ఆక్ట్ అమలు జరిగితే మొత్తం అయిదారులక్షలమందిని భూములనుంచి తొలగించే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. నెల్లూరుజిల్లాలో 1 లక్షమంది రైతులు, 1 వంద గ్రామాలు ఉన్నవి. ప్రత్యేక బిల్లు తెస్తామని చెప్పారు ఈ సందర్భములో నైనా మంత్రిగారు దానిసంగతి ఏమైనది చెప్పలేదు.

భూసంస్కరణల విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ఎవరికి ఎంతభూమి ఉన్నదీ తెలియజేయమని మొదట ప్రభుత్వం అడిగినప్పుడు, భూస్వాములు బివామీ

ట్రాన్సాక్షన్స్ చేయడం, అమ్మడం జరిగింది వాటిని రద్దుచేసి భూమిచేసేవారికి భూమి యివ్వాలని చెబితే అదేదీ జరగలేదు మరప్రభుత్వం పాపం పంపిని బిల్లునుకూడ కేంద్రం ఆమోదించలేదు, మళ్ళీ పరిశీలించమని చెప్పి పంపించింది. దేశంలో అభివృద్ధి సాధించామని, జాతీయ ఆదాయం (National income) పెరిగినదని అంటున్నారు. కాని నూటికి 70 మంది వ్యూసాయవృత్తిలో ఉన్న పేదవారికి, కూలీలకు, ఆదాయం ఎంతవరకు పెరిగిందో ప్రభుత్వం యిచ్చిన లెక్కలలో తెలియజేయలేదు. వారినంగతి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి తనివో ప్రభుత్వం ప్రకటించిన లెక్కలు సాధించినట్లుకాదు ఆహారోత్పత్తి ఎక్కువ చేయాలని మొదటి ప్రణాళికనుంచి ప్రభుత్వలక్ష్యంగా చెబుతున్నా, అందుకు కొద్దిపాటి ఖర్చుతో ఎక్కువ ఉపయోగపడే స్కీమును ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్నట్లు కనపడుతులేదు. అనేకమంది గౌ. సభ్యులు తెలియజేశారు మా పార్టీ నాయకుడు సుందరయ్యగారుకూడ తెలియజేశారు. విత్తనాలు కోళ్ల పెంపకం, యింకా యిటువంటివి అనేకరకాల ఖర్చులను తగ్గించి అవ్వవలసినరంగా కావలసిన చిన్నచిన్న స్కీములను ముందుగా తీసుకోవలెనని చెప్పారు కొద్ది లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో పూర్తిఅయ్యే స్కీములను మొదటి ప్రణాళిక నుంచి పెండింగ్ లో ఉన్నవాటిని ఈ మూడవ ప్రణాళికలోకూడ ఎందుకు తీసుకొనుటలేదో అర్థంకావడంలేదు. అల్లూరి డైరీ చేజిస్కీము ఉన్నది అది కట్టికట్ల యితే మూడువేల ఎకరాలను నీటిముంపు నుంచి తప్పించవచ్చును బీరలకు యిచ్చి సాగుచేయించుటకు వీలున్నది. లక్షరూపాయలతో ఆ డైరీనేజీకాలవను పెద్దది చేయవచ్చును మొన్న వర్షాలకు అదింతా మునిగి పంటలుపోయినాయి. ఒక వెయ్యి ఏకరాలు సాగు చేయడానికే వీలులేకపోయింది, వర్షాలవల్ల రెండు వేల ఎకరాలలో పంటపోయింది. మొదటి ప్రణాళికలో 10 లక్షల స్కీము వేశారు అది ప్రభుత్వంవద్ద పెండింగులో ఉన్నది అటువంటి దానికి యిందులో కేటాయించవచ్చు. వెంటనే సాగులోకి వచ్చి చాలమంది బీరలకు ఉపయోగ పడుతుంది. దీనిని ఈ ప్రణాళికలో తప్పక చేర్చాలని కోరుతున్నాను.

చెరువులక్రింద వెంటనే ఫలితానికి వచ్చే అవకాశం ఉన్నవోట్ల, కొద్ది పాటి ఖర్చుతో గ్యారంటీగా పంట వచ్చే స్కీమును ఉన్నవి. అటువంటివాటిని వెంటనే తీసుకోవాలి కావలి కెనాల్ కు 15 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించామని వ్రాశారు. ఇది సరిపోదు. ఒక కోటి రూపాయలు యిచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది, సంవత్సరానికి 15, 20 లక్షల టన్నులవరకు పంట పండుతుంది. ఈ విధంగా కొద్దిపాటి ఖర్చుతో వెంటనే ఫలితాన్ని చేపట్టి, అవారకొరతను తీర్చేవాటికి ఎక్కువ కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇప్పుడు మనకు major project లేకుండాపోయే ప్రమాదము ఏర్పడే పరిస్థితి ప్రజలను కలవర పరుస్తోంది ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషి చేస్తే నేగాని మన ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకొనలేము వెనక మన రాష్ట్రమునకు చీఫ్ మినిస్టరుగా ఉండి, యిప్పుడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా ఉన్న సంజీవరెడ్డిగారు యీ నదీజలాల సమస్యను సుప్రీంకోర్టుకో, లేక ఏమధ్యవర్తి పరిష్కారమునకో పంపమని చెప్పడం చాల అనుచితమైన విషయం 1951 లో అన్ని విషయాలు పరిశీలించి ఒక ఒడంబడిక చేసుకొన్న తరువాత ఆ ఒడంబడిక యీరోజున చెల్లుతుందా. చెల్లదా, అనే ప్రశ్న లేవదీయటం న్యాయంకాదు అసలు వీటిని వ్యవసాయానికి కాకుండా Koyana Electricity Project కు తీసుకు వెళ్ళ కూడరనే వాదం మనం లేవదీయాలిగాని, వారుకాదు. కావాలంటే వారు ఇన్స్ట్రగేషన్ కొరకు నీరు ఎక్కువ కావాలని కోరవచ్చును మైసూరుకు చెందిన కె సి రెడ్డిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మంత్రిగా ఉంటూ, ఆ సంగతి మరిచి పోయి, తనకు 1951 ఒప్పందము నకు ప్రతికూలంగా బహిరంగంగా చెప్పటం ఢిల్లీలో ఉండిన మన సంజీవరెడ్డిగారు, గోపాలరెడ్డిగారు, వారిని ఆ విధంగా మాట్లాడకూడదని చెప్పకుండా మనవారే arbitration అంటూ మాట్లాడడం, ఆంధ్రులకు అవచారం చేసినట్లుగా ఉన్నది అందువల్ల ఆ విధంగా మన ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అడ్డుపెట్టేట్లుగా మాట్లాడకూడదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడడానికి ఏ ప్రాజెక్టు అయితే ప్రజలు కావాలని కోరాలో ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తిచేయడానికి యీ ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషి చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*ప్లానింగ్ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. రంగారెడ్డి): అధ్యక్షా, మనము ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ముసాయిదాపై మొన్ననిన్న యీరోజుకూడ చర్చ జరుపుకొన్నాము. 15 మంది గౌరవసభ్యులు ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు ఇంకా అనేకమంది సభ్యులు సమయొక్క ఖావాలను ప్రకటించాలనే కుతూహలాన్ని వ్యక్తం చేసినట్లు అధ్యక్షులవారు మనవిచేసినారు. తగినంత వ్యవధి లేనందువల్ల యీచర్చను మనం ముగించుకోవలసివచ్చింది. ఈ ప్రణాళికను సమగ్రంగా రూపొందించుటకుగాను ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ప్రయత్నం చేసిందో, అది గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలిసినవిషయమే. మొట్టమొదట మన ప్రభుత్వంలోని నిపుణులు, వివిధ శాఖలలో అనుభవం కలిగిన ఉద్యోగులు కలిసి, కేంద్రప్రభుత్వం, ప్లానింగ్ కమిషన్ చేసిన సూచనల ప్రకారంగా వివిధ శాఖలకు సంబంధించిన ముసాయిదా ప్రణాళికను తయారుచేయటం జరిగింది దానిని పరిశీలించుటకు, శాసనసభ్యులతో, ప్రముఖులతో, అసభికారులతో కూడిన సలహాసంఘాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసి

నది ఈ ప్రణాళికతోపాటు, ఆ సలహాసంఘం సూచనలనుకూడ ప్రభుత్వం అందజేస్తే బాగుండే అని ఇక్కడ కొందరు గౌరవసభ్యులు తమ అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చటం జరిగింది. ఆ సలహాసంఘం ఇంకా ఈ ప్రణాళికపై చర్చ కొనసాగించవలసివుంది వ్యవధిలేనందువల్ల ఆ సలహాసంఘాన్ని వెంటనే పిలవకపోవటం జరిగింది. ఆ సలహాసంఘాన్ని వెంటనే పిలవకూడను అనేది ప్రభుత్వ అభిప్రాయంకాదు. మనం తలకెట్టిన అభివృద్ధిని, సాధించదలచుకొన్న లక్ష్యాలను సాధించటం—చేరవలసిన గమ్యస్థానానికి చేరటం—యీ ప్రణాళికవల్ల సాధ్యం అవుతుందా, అని కొందరు నమ సందేహాలను వ్యక్తం చేశారు. మన వివిధ శాఖలలోని ప్రణాళికలకొరకు 500 కోట్ల రూపాయలు అవసరము అయినపుడు—ఈ 305 కోట్ల రూపాయలతోనే మన లక్ష్యాలన్నీ తీరతాయని, మనం సంకల్పపైవడతామని నేను చెప్పటానికి సాహసించలేను, అని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. మనం 482 కోట్ల కంటే ఇంక తగ్గించటం సామ్యపడదు అనే అభిప్రాయంతో ప్లానింగ్ కమిషన్ దగ్గరకు మన ప్రణాళికను తయారు చేసుకొనివెళ్ళి చర్చించిన విషయంకూడ గౌరవసభ్యులకు తెలుసుకు కాని, మొత్తం దేశంలో ఉన్నటువంటి వివిధ రాష్ట్రాల ప్రణాళికలనుకూడ ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు దృష్టిలో పెట్టుకోవలసివచ్చింది. మొత్తం అన్ని రాష్ట్రాలకు ఎంత కేటాయింపు జరిగిందో దృష్టిలో పెట్టుకొని, సుదీర్ఘమైన చర్చలుజరిగిన అనంతరం కేంద్రప్రభుత్వం మనకు 200 కోట్లకంటే ఎక్కువ సహాయం చేయలేమని చెప్పటం జరిగింది. “మీరుకూడ 90 కోట్లకంటే పాచ్చు డబ్బు ప్రణాళిక కింద ఖర్చుపెట్టటానికి వీలుపడదు, మొత్తం ఆండ్రప్రదేశ్ ప్రణాళిక 290 కోట్ల కంటే పాచ్చు మేము అంగీకరించటానికి వీలులేదు” అని చెప్పటం జరిగింది. మేము 482 కోట్ల ప్రణాళిక (అప్పటికే చాలా తక్కువదేసి తీసుకువెళుతున్నామనే అభిప్రాయంతో) తీసుకువెళ్ళినపుడు—మాకు వారువెప్పినమాట వృత్తి కలిగించలేదు. “దానిని మేము అంగీకరించటము కష్టంగావుంది, మీరు ఇతర రాష్ట్రాలతో చర్చలు జరిపిన తర్వాత, తిరిగి ఇంకో పర్యాయము ప్లానింగ్ కమిషన్ వారితో చర్చిస్తాము” అని చెప్పి, ఒకరకంగా అంగీకరించకుండా రావటం జరిగింది. నే విషయం గౌరవసభ్యులకు జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. తర్వాత వెళ్ళి మార్పిడినపుడు కూడ - వారు 200 కోట్లకంటే పాచ్చుగా సహాయం చేయటానికి అంగీకరించలేదు. పోతే మనరాష్ట్రంలో మనయొక్క రిపోర్టెన్సు పెంచుకొని - మనం ఇంకో 15 కోట్లు అదనంగా వేసుకొని - మొత్తం మన ప్రణాళికను 305 కోట్లు ఏర్పాటు చేసుకోవటానికి తాము అంగీకరిస్తామని కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పటం జరిగింది. అంతకంటే ఎక్కువ తాము అంగీకరించేది లేదని కేంద్ర

ప్రభుత్వం చెప్పటంచేత యీ ముసాయిదా ప్రణాళికను 305 కోట్లకే పరిమితం చేసి గౌరవసభ్యులముందు పెట్టటం సంభవించింది ఈ చర్యల సందర్భంలో అనేకమంది అనేకమైన సూచనలు చేసినారు ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షనాయకులు తమ సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసములో చాలా విషయాలు పేర్కొన్నారు చాలా అంకెలు చూపించి, మనకు ఎటువంటి అన్యాయం జరిగిందో తెలిపినారు వారు శ్రద్ధతో విషయములన్నీ పరిశీలించేసి, సముచితమైన సలహాలు ఇచ్చినందుకు వారికి కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను “మాకు ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి మేజర్ ప్రాజెక్టులు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అయినా పూర్తికావాలి మేము ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి ఆందోళన చేస్తున్నటువంటి వంశధార, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులను ఇంకా ప్రారంభించడమేనా? వాటినికూడ యీ ప్రణాళిక కాలంలోనే పూర్తిచేయకపోతే ఎట్లా? వాటిని నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో తీసుకొంటామంటే ఏమి న్యాయము?” అని కొందరు గౌరవసభ్యులు వాదించారు. “చిన్న నీటి వనరులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి, మధ్యతరగతి ప్రాజెక్టులు అనేకం, నెలకొల్పటానికి తగిన వసతులు ఉన్నప్పటికీ వాటి ప్రస్తావన ఇందులో కనుపించటంలేదు” అని మరికొందరు గౌరవసభ్యులు చెప్పటం జరిగింది. “చిన్ననీటి వనరులను నిర్మించాలి, మన రాష్ట్రంలో ఉన్న వేలాది చెరువులను మరమతు చేయటానికి ఇప్పుడు కేటాయించిన డబ్బు చాలుతుందా? ఇప్పుడు కేటాయించిన డబ్బుతో ఇవన్నీ పూర్తిచేస్తారా?” అని మరియొకరు అడగటం జరిగింది “ఇప్పుడు మీరు కేటాయించిన డబ్బుతో విద్య విషయంలో మీరు ఆశించిన లక్ష్యాలు పూర్తిచేయటం సాధ్యం కాకపోవచ్చును, మీరు చూపించిన అంకెలతో పొరపాట్లు ఉన్నవి.” అని మరికొందరు విచార్య చేయటము జరిగింది. “వ్యవసాయ రంగంలో చాలా పరిశోధనలు అవసరం అని చెబుతున్నారు. వాటికి హెచ్చుడబ్బు కేటాయిస్తున్నారు అంతడబ్బు కేటాయించవలసిన అగత్యం ఉన్నదా?” అని మరియొకరు విమర్శించటం జరిగింది. వారివారి దృక్పథంనుండి వారు చెప్పినటువంటి మాటలన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొంటే - మేము ఏర్పాటుచేసినటువంటి కేటాయింపులన్నీ సరిగానే ఉన్నవి అని ఆసుకోవలసి వస్తున్నది. “మైనర్ ఇరిగేషన్ వసతులను మనం పెంచుకోవలసి ఉన్నది; విద్యవిషయంలో, వైద్యం విషయంలో, చిన్నచిన్న పరిశ్రమల స్థాపన విషయంలో, సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయంలో మనం ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నాము” అనేమాట మనముందు ఉన్నప్పుడు, ఫలావదానికి మనం అదనంగా కేటాయించామని చెప్పేవానికి పీలులేదు.

అందువల్లనే దేనికి అధిక ప్రాధాన్యత యివ్వాలి దేనికి తక్కువ యిచ్చి నట్లయితే సరిపోతుంది అనేటటువంటి భావనతో వీటన్నిటిని పరిశీలించేసి ఈ 305 కోట్ల రూపాయలలోనే యిమడ్చడానికి ప్రయత్నం చేసినాము ఇంత టీతో యిది అంత్యము అవుతుందని అనుకోనక్కరలేదు దేశం మొత్తం యొక్క ప్లాన్ సీలింగ్ పెంపొందుతుంది అనేటటువంటి సూచనను యిటీవలనే పత్రికలలో చదవడం జరిగింది అన్ని రాష్ట్రాలకు కలిపి పాచ్చు చేస్తూ ఉంటే మన రాష్ట్రంకొరకు అడగవలసినటువంటి బాధ్యత, న్యాయంకూడ ఉంటుంది. ఆ విధంగా కొద్దిగా పెరుగుతుందేమోననేటటువంటి ఆశమాత్రం లేకపోలేదు. ఈ మొత్తం కేటాయింపులు చూసినప్పుడు ఈ 305 కోట్లు మన రాష్ట్రం అవసరాలకు ఎంతో తక్కువగా ఉన్నట్లు కనబడుతున్నది దీనిని ఏ విధంగా సర్దుబాటు చేసుకొని ఒక్కొక్క కార్యక్రమాన్ని జయప్రదంగా జరుపుకుంటూ పోతాము అని ఆలోచించినప్పుడు, రెండో ప్రచాళికలోకూడ ప్రతి సంవత్సరంలోను ఖర్చు చేస్తూ అనేక అంశాలలో ప్లాన్ సీలింగును దాటిపోకుండా మార్పులు చేసుకున్నటువంటి సందర్భాలు లేకపోలేదు. వ్యవసాయ కేటాయింపులు తీసుకుంటే రెండవ ప్రచాళికలో seeds farms మొదలైన వాటికి పాచ్చుగా కేటాయింపు చేసుకున్నాం అన్నప్పుడు ఆ పద్ధతిలోనుంచి కొంత minor irrigation కు ఉపయోగించుకున్నటువంటి సందర్భం కూడ ఉన్నది. కనుక యిటువంటి స్వల్పమైన మార్పులు అనేక పద్ధతులలో మన plan progress అవుతున్న సందర్భంలో చేసుకుంటూ ఉండవచ్చు. ఈ చేసినటువంటి నిర్ణయమైన కేటాయింపులవల్ల అసంపృప్తి చెందాల్సిన అక్కరలేదని మాత్రం నేను గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతిపక్ష నాయకులు తమ ఉపన్యాసంలో మన యొక్క పరిశ్రమలు ఏ విధంగా ఉన్నవో ఆ ప్రస్తావన చేసినారు. Licences యిచ్చేవిధానం గురించి, కేంద్ర పరిశ్రమల స్థలనిర్ణయం గురించి నేను నా ప్రారంభోపన్యాసంలో మనవిచేసిన విషయాలే శ్రీ సుందరయ్యగారు నొక్కి చెప్పారు బోధన్ లో newsprint factory గాని, విశాఖపట్టణంలో marine diesel oil engine factory గాని ప్రైవేట్ కంపెనీలలో bar electrical plant గాని నెలకొల్పడం సాధ్యపడనిమాట నిజమే. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై కేంద్రంతో సంప్రదిస్తున్నది. మూడవ వంచవర్ష ప్రచాళికాకాలంలో నయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశ్రమల విషయంలో ప్రాంతాల మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని బాగా గుర్తించి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొన్ని కేంద్ర పరిశ్రమలు స్థాపించడానికి అంగీకరిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఎటువంటి కర్మాగారాన్ని కేంద్ర రంగములో చేర్చడానికి గురించిన వార్త నేను చూచాను. భారత వ్యతీయ

ప్రణాళిక ముసాయిదాలో 221 వ పుటలో కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారి project అనుకున్నా ప్రస్తుతం దానికై కేటాయింపు కేంద్రరంగములో ఏర్పాటు చేయబడ్డది అని ఉన్నది ఢిల్లీలో పరిశ్రమల group వారు మాత్రమే రాష్ట్ర ప్రణాళిక మొత్తానికి అదనముగా ఈ సొమ్ము కేటాయించి దీనిని రాష్ట్ర ప్రణాళికలోనే భాగముగా చేర్చవచ్చునని అన్నారు. అందువల్ల మనం ఈ 12 కోట్ల రూపాయల సహాయం లభిస్తుందని ఆశించాము కాని యిటీవల వచ్చిన వార్తలనుబట్టి కొత్తగూడెం ఫ్యాక్టరీని ప్రైవేటు రంగానికే వదలవలసి వస్తుందా అనేటటువంటి సమస్యకూడ వచ్చింది కనుక దానిని మనం అదనంగా వచ్చేటటువంటి సహాయంగా లెక్కకట్టడం సరైనటువంటిది కాదు అని నేనుకూడ అంగీకరిస్తున్నాను ఏమైనప్పటికీ మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ విషయంలో తప్పనిసరిగా ముందుకు పోవాలనే నిర్ణయం జరిగింది పారిశ్రామిక దృష్టితో చూసినప్పుడు దీనిని ఒక పెద్ద పరిశ్రమగా మన రాష్ట్రంలో తప్పకుండా నెలకొల్పుకోవడం జరుగుతుందని నేను ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రాల తలసరి ఆదాయం గురించి శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పారు మన లెక్కలనుబట్టి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఈ ఆదాయం మొదటి ప్రణాళిక ప్రారంభంలో 281 రూపాయలు. ఆ ప్రణాళిక అంత్యానికి రు. 278 లు. రెండవ ప్రణాళిక ముగించేటప్పటికి అది రు. 302 లు కావచ్చు. వారు చెప్పినదానినిబట్టి ఈ రాబడి రెండవ ప్రణాళిక కాలంలో మహారాష్ట్రలో 318 నుంచి 338 రూపాయలవరకు అంటే 20 శాతం పెరిగింది. బెంగాలులో 383 రూపాయలనుంచి 437 వరకు అంటే 20 శాతం పెరిగింది. ఆంధ్రలో మాత్రం 220 రూపాయలనుంచి 231 రూపాయలవరకు పెరిగింది అన్నారు. కాని తయారైన అంచనాల ప్రకారం మన రాష్ట్రంలో అది 278 నుంచి 302 వరకు అంటే 9 శాతము పెరిగింది అని లెక్కవేయవచ్చును. ఈ విషయంలో సభ్యులు గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయాలు రెండు ఉన్నాయి. వ్యవసాయమే ప్రధాన వృత్తిగాగల రాష్ట్రం విషయంలో రాష్ట్ర రాబడి, తలసరి రాబడి తక్కువగా కనబడక తప్పదు. ఎందుకంటే—ఈ అంచనాలలో చాలాభాగము వ్యవసాయంపై వచ్చే రాబడి అయిఉంటుంది. వ్యవసాయంవల్ల వచ్చే రాబడి ఎప్పుడూ తక్కువే ఉంటుంది. శ్రీ సుందరయ్యగారు యిచ్చిన వివరాలే యిప్పుడు వెర్రికొంటాను. ఉదాహరణకు బెంగాల్ లో 1960-61 వ సంవత్సరానికి తలసరి ఆదాయం రు. 437 లు. దానిలో వ్యవసాయంవల్ల వచ్చిన ఆదాయం 183 రూపాయల అంటే 30 శాతము మహారాష్ట్రలో మొత్తం 338 రూపాయల ఆదాయంలో వ్యవసాయంవల్ల వచ్చినది.

రు. 111 లు మాత్రమే అంటే సుమారు 33 శాతము ఆంధ్రలోకూడ తలసరి ఆదాయం 231 రూపాయలు అయితే అందులో వ్యవసాయంవల్ల వచ్చినది. రు. 118 లు, అనగా 49 శాతము వ్యవసాయ పంటలకంటే పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి అయిన పదార్థాల విలువ ఎప్పుడూ ఎక్కువగానే ఉంటుంది. కాబట్టి ఏ ఆదాయపు అంచనాలలో అయినా ఎక్కువభాగం పారిశ్రామిక ఆదాయము అయినప్పుడు ద్రవ్యసామంలో ఆ ఆదాయపు అంచనా ఎక్కువగా కనబడక తప్పదు. బెంగాలులోనే తలసరి ఆదాయం మనకంటే రెట్టింపుగా చూపించారు అంతమాత్రాన మన ఆర్థిక వ్యవస్థగాని, జీవన పరిమాణంగాని బెంగాల్ తో పోల్చిచూస్తే సగభాగంకూడ లేదని అర్థంకాదు బేధమేమో ఉన్నది. అది సూచించేది ఏమిటంటే—ప్రణాళికాబద్ధమైన మన ఆభివృద్ధి కార్యక్రమములో యితోధిక ప్రయత్నం అగత్యం అని, అది అందరు అంగీకరించినదే కాని ఈ విషయంలో ఆందోళన పడవలసింది ఏమిలేదు. రెండవ సంగతి, రాష్ట్ర ఆదాయాన్ని గురించి ఈ అంచనాలు అంత నిశ్చితమైనవిగా గ్రహించరాదు. కేంద్ర గణాంకశాఖవారు యిందులో ఉన్న కష్టనష్టాలను గ్రహించి జాతీయ ఆదాయపు అంచనాలను రాష్ట్రవారీగా విభజించడానికి ప్రయత్నమే చేయలేదు మనం ముందుకు పోతున్నామా, లేదా అని తెలుసుకోవడానికి సర్వోత్తమమైన మార్గం మన ముఖ్యమంత్రి అయిన వ్యవసాయంలో అభివృద్ధి ఉన్నదా అని చూచుకోవడమే. ప్రతిపక్ష నాయకులు రెండు రాష్ట్రాలగురించి మాట్లాడారు. అందులో ఒకటి అయిన బొంబాయి రాష్ట్రంసంగతి చూద్దాం. కేంద్రఆహార వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖవారు అన్ని రాష్ట్రాలనుగురించి ప్రకటించిన సంఖ్యలను బట్టి 1957-58 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 220 లక్షల ఎకరాలలో ఆహారధాన్యాలు పండించినాము. ఎకరానికి 618 పౌనుల ధాన్యం ఉత్పత్తి అయినది. అదే సంవత్సరంలో బొంబాయి రాష్ట్రంలో ఆహార ధాన్యాలు 420 లక్షల ఎకరాలలో పండించినారు. కాని సగటున ఎకరానికి 409 పౌనులుమాత్రమే ఉత్పత్తి అయినవి. 1952-53 లో 47లక్షల టన్నులుగా వున్న ఆహారోత్పత్తి ఒకేసారి 1953-54 లో 59 లక్షల టన్నుల వరకు పెరగడాన్ని గూర్చి ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పారు. 1953-54 వ్యవసాయానికి అత్యంత అనుకూలమైన సంవత్సరమని సభ్యులకు తెలుసు. వర్ష పాతం బాగా వుండడంవలన దేశమంతటా పంట సమృద్ధంగా పండింది. వ్యవసాయ విషయమైన అంచనాలు కూడా మరింత సమగ్రంగా తయారవుతున్నమాట నిజమే. కాని దానివలననే అభివృద్ధి చూపించబడిందనడం నిజం కాదు. దేశమంతటా ఆహారధాన్యోత్పత్తి ఆ ఏడు పెరిగింది. దేశమంతటా 1952-53 లో ఉత్పత్తి 580 లక్షల టన్నులయితే 53-54 లో 690 లక్షల

టన్నులయింది బొంబాయిలో 1952-53 లో 60 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి అయితే 53-54 లో 80 లక్షల టన్నులయింది బెంగాల్ లో 48 లక్షల టన్నుల వంట 62 లక్షల టన్నులకు పెరిగింది ఆపడు దేశమంతటా అభివృద్ధి కనబడింది తరువాత సంవత్సరాలలో వర్ష పాతం అంత బాగా లేకపోవడంవలన యీ ఉత్పత్తి వడిపోయింది. తరువాత, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆహారధాన్యోత్పత్తి లక్ష్యం యింత పెద్దదిగా ఎందుకుండాలి? అనే ప్రశ్నకు 94 62 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి చేయాలనే మనలక్ష్యం, చాలా పెద్దదని ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పారు. రెండవ ప్రణాళికాంతానికి మన రాష్ట్రము 71 లక్షల టన్నులు పండించగలుగుతుంది.

జాతీయ ప్రణాళిక ప్రకారంగా ఆహారోత్పత్తి 33 నుండి 40 శాతం వృద్ధి కావలసివుంది. 1960-61 లో మన ఉత్పత్తి మూడవవంతు అయినా— అంటే 33 శాతం అయినా—పెరగందే మూడవ ప్రణాళిక అంతమున 92 లక్షల టన్నులు పండించలేము. దేశమంతటిలో ఆహారధాన్యాలకు సాగుచేస్తున్న భూవిస్తీర్ణంలో 9 శాతం మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్నది. ఈ నిష్పత్తి ప్రకారంగా దేశలక్ష్యమైన వెయ్యిన్నీయాలై లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యోత్పత్తి కావాలంటే మన రాష్ట్రము తొంబదినాలుగున్నర లక్షల టన్నుల పండించవలసి వుంటుంది. ద్వితీయ ప్రణాళికా కాలములో మన ఉత్పత్తి 53 లక్షల టన్నుల నుండి 71 లక్షల టన్నులవరకు—అంటే 33 శాతం పెరిగింది కాబట్టి మరో 33 శాతపు అధికోత్పత్తి సాధించదగ్గదే. కాని దానిపై వట్టుదలగా కృషి చేయడంమాత్రం చాలా అవసరం.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : 1959-60 సంవత్సరంలో 63 లక్షలు పండిందని అంచనా వేశారు. రేపు 60-61 జులైకి ఏడున్నర లక్షల టన్నులు లేక ఎనిమిది లక్షల టన్నులు అదనంగా పండుతుందని లెక్కలు వేసినవారితో మంత్రిగారు ఏకీభవిస్తారా ?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : చెబుతాను తరువాత 1957-58 లో జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలలో మన పెట్టుబడి సుమారు 28 కోట్లు. భారతదేశమంతటిలో 55-56 లో చెల్లించబడిన పెట్టుబడిమొత్తం వెయ్యిన్నీయరువదినాలుగు కోట్లు అనాథా నిష్పత్తినిబట్టి చూస్తే మనరాష్ట్రపు పెట్టుబడి యిప్పటిదానికంటే నాలుగు రెట్లు అయినా పెంచవలసిన అవసరం వున్నదనేది స్పష్టం కాని, ఇక్కడ గమనించవలసిన ఒక విషయం జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలన్నీ చాలా వరకు ఢిల్లీ, బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు వంటి మహానగరాలలోనే ధిజి

ప్రభు అవుతున్నది ప్రాధాన్యతలతో అంతగా లేవు. దీనికి చారిత్రకంగానూ, ప్రజల అభిప్రాయాలనుబట్టి అనేక కారణాలు వున్నవి. మన రాష్ట్రంలో కూడా రాష్ట్రపు పురోభివృద్ధికోసం జాయింట్లు స్టాక్ కంపెనీలు ప్రారంభించే శక్తిగలవారు కొంతమంది లేకపోలేదు. నాణ్యతాపరంగా న్యూనతలవారులు నిదానంగా, ముందు పెనుకలు చూసుకొని గాని అడుగు వేసేవారు కాదు. కాని, ఒకసారి వారి అనుమానములు తీరనవలె పరిస్థితులు వస్తున్నవని తప్పుడు బయటపడి వ్యాపారంలోను, పరిశ్రమలలోను అనుభవజ్ఞులైనవారు వచ్చి యీ పరిణామానికి సహాయం చేయవచ్చును. ఒకసారి ముందడుగువేస్తే పారిశ్రామిక పురోగమనం ఉండకపోదు. కాని ఇతర రాష్ట్రాల స్థాయికి చేరడం అంత సులభపాద్యం కాదు.

ఇక శ్రీకైలం జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టు మొదట్లో అంచనావేసింది 54 కోట్లకు. తరువాత దానిని 49 కోట్లకు తగ్గించారు. ప్రధానికా ముసాయిదాలో 35 కోట్లు మాత్రమే అని వుండడానికి కారణం ప్రధానికా సంఘం వారు ట్రాన్స్మిషన్ లైన్లకు అయ్యే 14 కోట్లను ప్రాజెక్టు ఖర్చులోనుండి వేరుగా వుంచాలనడం, తరువాత దక్షిణదేశానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరావేసే గ్రిడ్ కోసం నాలుగు కోట్లు మనం కేటాయించినమాట నిజమే. దీనివలన మన విద్యుత్ప్రవాహాన్ని యితర రాష్ట్రాలతో కలపడానికి వీలైనప్పటికీ నిజానికి యీ తీగలన్నీ మన రాష్ట్రంలోనే వేస్తున్నారు. ఇదంతా మన రాష్ట్ర సప్లయ్ కోసమే కాబట్టి యీ నాలుగు కోట్ల రూపాయలు యితర రాష్ట్రాలతో సప్లయ్ లైన్లు కలపడానికి ఖర్చు అవుతుందనడం సరికాదు. దీనివలన ప్రయోజనమంతా, ముఖ్యంగా, మన రాష్ట్రానికే వస్తుంది, యితర రాష్ట్రాలతో కలపడం అనేది దీని వలన అనుబంధంగావచ్చే ఫలితం మాత్రమే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అక్కడ ప్రావోల్టేజీ లైన్లు వేస్తున్నారా, లో వోల్టేజీ లైన్లు వేస్తున్నారా? గ్రిడ్ కు అయితే ప్రావోల్టేజీ లైన్లు వేయాలి. లోకల్ కన్సంప్షన్ కొరకైతే లో వోల్టేజీ లైన్లు వేస్తారు. ఒకచోట ఇప్పుడు వేసేది ప్రావోల్టేజీ లైన్లు అయితే మన రాష్ట్రానికే విధంగా ఉపయోగపడుతుంది?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : ప్రావోల్టేజీ లైన్లు అయినప్పటికీ దానిని మనం తగ్గించుకొనడానికి వీలు వుంటుంది కదండీ.

తరువాత కొత్త ప్రాజెక్టుల కొరకు కొద్ది కొద్దిగా కేటాయించుట జరిగినవనే మాట కూడా చెప్పడం జరిగింది. వంశధార, పోదంపాడు ప్రాజెక్టుల

కొరకు చేసిన కొద్ది కేటాయింపులనుకూడ ఉపయోగించుకొని, నాగార్జున సాగర్ మొదటి అంచె నిర్మాణం తృతీయ ప్రణాళికా కాలములో ముగించ వలయుననే సూచన చేయడం జరిగింది. కాని, యీ ప్రాజెక్టును కూడ మూడవ ప్రణాళికలో ప్రారంభిస్తేనేగాని నాలుగవ ప్రణాళికలో వాటిని పూర్తిచేయడం సాధ్యం కాదనే విషయం సభ్యులకు విదితమే. అంతేగాక, సాధ్యమైనంత స్వల్పకాలములో ఏ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయవలయునన్నా, దానికి కావలసిన సాధన సామగ్రినిబట్టి కొన్ని పరిమితులు ఉండకతప్పదు. ఉన్న ద్రవ్యమునంతా ఒక ప్రాజెక్టు మీద ఖర్చుచేయవలయునని లెక్కలు తయారుచేయడం సాధ్యమే కాని, అలా ఖర్చుచేసే కార్యక్రమములో యిబ్బం దులు వున్నవి సాధ్యమైనంతవరకు ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టులన్నీ ముగించ వలయునన్న ప్రయత్నమే చేస్తున్నాం ఈ సందర్భంలో వివిధ జిల్లాలవారి కోర్కెలనుకూడా మనస్సులో ఉంచుకోకతప్పదు వారివారి అభివృద్ధికోసం కావలసిన ప్రాజెక్టులు ప్రారంభిస్తేనేగాని ప్రతి జిల్లా ప్రజలలోను ప్రణాళికా చైతన్యం పెంపొందదు, వారు ఉత్సాహంతో కార్యక్రమములో సహక రించేందుకు అవకాశముండదు.

మేలు రకమయిన విత్తనాలు, పరిశోధనా పథకములు మొదలయిన వాటికై చేసిన కేటాయింపులు తగ్గించి, చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాలకు ఎక్కువ కేటాయింపు చేయవలయుననే సూచన చేయడం జరిగింది. విత్తనాల ఉత్పత్తి, పరిశోధన మొదలైన వాటికై ఖర్చుపెట్టే సొమ్ములోనుండి తగ్గించి, చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాలకై ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం వుంది. వాటికోసం 18.28 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది ఇదిగాక సమాజవికాస కార్యక్రమం క్రిందకూడా యీ నీటిపారుదల సౌకర్యాలకోసం కేటాయింపు వుంది. దేనికైవా కొంత కనిష్టపరిమితి వుంది అధికోత్పత్తి కావాలంటే అన్ని రకాలైన సౌకర్యాలు వుండాలి. నీటిపారుదల సౌకర్యం లేకుండా, విత్తనాలు, ఎరువులు, కొత్తవ్యవసాయ పద్ధతులు మొదలైనవి లేకుండా ఊరకే పెట్టుబడి మాత్రం కేటాయించి అధికోత్పత్తి సాధింపడమనడం సమంజసంకాదు. మంచి విత్తనాలు ఉండాలి.

ఇక పరిశోధనలు : పరిశోధనవలన ప్రయోజనం వెంటనే కనిపించక పోయినా కాలక్రమేణా వీటివల్లనే మనకు అధికోత్పత్తికి మార్గాలు కనబడు తాయి. అందువలన పరిశోధనా కార్యక్రమంకొరకుచేసిన కేటాయింపు వ్యర్థ మనిగాని, అనవసరమనిగాని నేను అనుకోను.

ఇక, కోళ్ళ పెంపకం, వండ్ల పరిశ్రమ మొదలగునవికూడా అక్కర లేదనడం కూడా సరికాదేమో. పశు సంరక్షణ అంటే—ఒక్క ఆవులను, ఎద్దు

లను పెంచడం మాత్రమేకాదు అన్నిరకాలయిన జంతువులను ఉపయోగ కరంగా వృద్ధిచేయాలి అంటే—కోళ్ళు, పందులు, గొట్టెలు మొదలైనవన్నీ సరిగా పెంచుకోవలసిఉంది. గొట్టెల పెంపకం మాంసం ఉత్పత్తికేగాక, ఉన్నికి కూడా అవసరమైనది ఈ పశు సంరక్షణ కార్యక్రమం సహకార దృష్టితో చూడవలయునుగాని, ఏదో ఒకరకమయిన జంతువులను గూర్చి విడివిడిగా యోచించవలసిందిగాదు.

తరువాత, వాయిదాలమీద అమ్మేవద్దతిలో ట్రాక్టర్లు సరఫరాచేసే దానిపై కొంత విమర్శ జరింది యంత్రవ్యవసాయం కావలయుననుకుంటున్న యీ రోజుల్లో ట్రాక్టర్ల సప్లయ్ కూడదనడం సరికాదు ఇదేమాదిరిగా జంతు ప్రదర్శన శాలల కొరకు ఏర్పడిన కేటాయింపుకూడ వ్యర్థమనడం ఉచితంకాదు ఆటవిక జంతువులను, ముఖ్యంగా అపురూపమైనవాటిని జాగ్రత్త పరచవలసిన అవసరం అందరూ గుర్తించిందే ప్రాదరాజాదు వంటి నగరములలో జంతు ప్రదర్శన శాలలు వుండడం అత్యవసరం దీనివలన పాలపాలికిలకు జ్ఞానోదయం అవుతుందనే విషయాన్నికూడా మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక సాంఘిక వసతులున్నవి. సాంఘిక వసతులు తృప్తికరంగా అభివృద్ధి కావడంలేదనే విమర్శయొక్కటున్నది. ఈ వాదనను బలపరచడానికిగాను శ్రీ సుందరయ్యగారు విద్యాసౌకర్యాలకు సంబంధించిన కొన్ని అంకెలను ఉదాహరించడం జరిగింది. మొదటి ప్రణాళిక మొదలైన నాటికి మొత్తం దేశంలో ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 19.3 మిలియన్ల విద్యార్థులున్నారు.

1955-56 లో యీ సంఖ్య 24.5 మిలియనులకు పెరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించినంతవరకు అంకెలు యిలా వున్నాయి. 1953-54 లో 19 మిలియనులు. 1955-56 లో 2.37 మిలియనులు. మొత్తం దేశంలో పెరుగుదల 27% ఉంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 28% పెరుగుదల ఉన్నది. దేశంలోని పెరుగుదలతో పోలిస్తే యిది ఎంతమాత్రము తక్కువకాదు. తెలంగాణా విద్యారంగంలో అభివృద్ధిలో వెనుకబడి వుండకపోతే మరింత శాతం అధికంగా ఉండివుండవచ్చు. ప్రాథమిక విద్యకై చేసిన కేటాయింపు తగినంత లేదనికూడ సూచించబడింది. అదనంగా చేరే విద్యార్థులకు సంబంధించిన అంచనాలు తక్కువగా ఉన్నాయని అంటున్నారు. తొలిసారిగా నిర్బంధవిద్య ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భంలో 8 ఏండ్ల వయస్సువారేకాక అంతకన్నా ఎక్కువ వయస్సు గల పిల్లలుకూడ మొదటి తరగతిలో చేరివుండవచ్చునని మనకు తెలుసు. ఈ నిర్బంధ విద్యాపథకం దశలవారిగా ప్రవేశ పెట్టబడుతుందని సభ్యులకు తెలుసు. మొదటి

సంవత్సరంలో 6, 7 పండ్ల వయస్సున్న వారికి, రెండవ సంవత్సరంలో 6, 8 పండ్ల వయస్సున్న వారికి అవకాశం ఉంటుంది. సాధ్యమైనంతవరకు అంచనా సరిగానే చేయబడింది. సంస్థల సంఖ్య, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య సరిగా లెక్కించడం జరిగింది. ప్రాథమిక విద్యకు సుమారు 12 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. ఈ మొత్తం సరిపోతుందని ఆశిస్తున్నాము. 6-11 పండ్ల వయసు వున్న బాలురలో 90%కూ, బాలికలలో 70%కూ యీ నిర్బంధవిద్య వర్తిస్తుంది కేటాయింపు తగినంతగా లేదని ప్రతిపక్ష నాయకులు ఒక ప్రక్క సూచన చెబారు. ప్రభుత్వం పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనమేకాక, వారి తల్లిదండ్రులకు కొంత నష్టపరిహారంకూడ యివ్వవలసినదని మరొక సూచన చేయడం జరిగింది. విద్య ప్రధానంగా విద్యార్థికి, పరోక్షంగా తల్లిదండ్రులకు ఉపయోగపడుతుందని గుర్తించాలి. పిల్లలకు చదువు చెప్పించడం, నిజంగా తల్లిదండ్రుల కర్తవ్యం అసలు విషయం యిలా వుండగా పనిపాటలనుంచి మళ్ళించి పిల్లలను బడికిపంపే తల్లిదండ్రులకు నష్టపరిహారం యివ్వాలని సూచించడం ఏమంత సందర్భంగా లేదు. పిల్లలు సంపాదిస్తున్నారనుకొన్నప్పటికీ అది ఏమంత చెప్పుకోతగ్గదిగా ఉండదు. పిల్లలు సంపాదన మానివేస్తే కుటుంబ బజ్జెటు తలక్రిందులవుతుంది అనుకోడం నిజం కాదు. ప్రభుత్వం పాఠశాలలకు, ఉపాధ్యాయులను, పరీక్షాలను సమకూర్చలేకుండా వున్నప్పుడు పిల్లలు ప్రయివేటుగా చదువుకోడానికి అశ్యంతరము కల్పించకూడదని కూడ సూచించబడింది. విద్య ప్రయోజనము దృష్ట్యా, పిల్లలకు తొలి సంవత్సరాలలో కొంత క్రమశిక్షణ అవసరమని నిపుణులు భావిస్తున్నారు. సాధ్యమైనంతవరకు private tuition అనే వద్దతిని నిరుత్సాహ పరచాలనే నిపుణుల వాదనను కాదు అనడానికి కారణమేమీ కనుపించదు. అయితే, అంతా ఒకమాదిరిగానే ఉంటుందని కాదు. మంచి సందర్భాలు లేవని కాదు. తండ్రి ధనికుడై పాఠశాలలలో బోధించే విద్యవంటి విద్యను వేరే ఉపాధ్యాయులద్వారా సమకూర్చగల వనుకుంటే అది అతని యిష్టం. ఇట్టి సౌకర్యాలన్నీ ప్రయివేటుగా చదివే విద్యార్థులకు కల్పించడానికి ఎంతవరకు విలవుతుందోనని విద్యాశాఖద్వారా పరిశీలించడంకూడ జరుగుతోంది.

వైద్యం విషయంలో వసతులగురించి చెప్పారు. ప్రతి మండలానికి ఒక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రానికి బదులు 20 వేలమంది ప్రజలకు ఒక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం ఉంటే బాగుంటుందని సూచించడం జరిగింది. అయితే, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను మూడురెట్లు పెంచవలసి ఉంటుంది. ప్రతిపక్ష నాయకులు వైద్యులు తగినంతగా లేరనే విషయాన్ని కూడ పేర్కొన్నారు. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు సంబంధించి సంతకం

వైద్యులను నియమించడములో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధను తీసుకుంటున్నది. చాల తక్కువ సందర్భాలలోనే వైద్యులులేని కేంద్రాలు ఉన్నాయి. ఈ కేంద్రాలకు నిబ్బందిని నియమించే విషయంలో మిగతా రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రమే ముందంజ వేస్తోందని నేను సభ్యులకు హామీ యివ్వగలను. సీట్ సప్లయ పథకాలకు చాలతక్కువ కేటాయింపు జరిగినదనీ, మంజీర, విశాఖ పట్టణం నీటిసప్లయ పథకాలకు కేటాయింపులు చాలనే చాలవని కూడ అనడం జరిగింది. ఈ పథకాలకు కావలసిన ఖర్చును భర్తీచేసుకోవడానికి ప్రాదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు విశాఖపట్టణం పురపాలకసంఘానికి ప్రభుత్వం అనుమతి నివ్వబోతున్నది. ఒక్కండుకు నాకు సంతోషం కలిగింది. స్వతంత్ర పార్టీ ప్రతినిధి తమ పార్టీ ప్రణాళికకు వ్యతిరేకంగాలేదని నెలవిచ్చారు. ఇందుకు సంతోషించవలసినదే. వారు ఒక ముఖ్యమైన విమర్శ చేశారు. తగినంత భోగట్టా లేకుండానే, పరిశీలన లేకుండానే యీ ప్రణాళిక తయారుచేశామంటున్నారు. ఉన్న పరిస్థితులను, వనతులను తెక్కలోకి తీసుకోకుండానే ప్రణాళిక తయారుచేశామని వారి వాదన. ఇది చాల వింత అయిన వాదం. కార్యక్రమాలు, లబ్ధ్యాలు, వనతులు, వీటన్నింటినీ నిపుణులు ఎంతో క్రద్ధతో సమాలోచనలు జరిపారని నేను రాజగోపాలనాయుడుగారికి, వారి పార్టీ వారికి మనవి చేస్తున్నాను. తగిన ఆధారాలులేకుండా ప్రణాళిక వేస్తున్నామని వారు చేస్తున్న ఆరోపణలకు ఆధారంలేదని నేను విన్నవిస్తున్నాను. వారి వాదన అంగీకరించేది కాదు. ప్రాథమికవిషయాల గురించి కాని, వివరాల గురించి కాని మనకు ఏకాభిప్రాయం లేకపోవచ్చు. కాని, ఒక్క విషయం మాత్రం మనం ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించాలి. మూడవ ప్రణాళిక జాతీయ ప్రణాళిక అయినా, రాష్ట్ర ప్రణాళిక అయినా ఎంతో క్రద్ధతో ఆలోచించిన తరువాతనే తయారుచేయడం జరిగింది. ఈ మాటను మనమంతా ఒప్పుకోవాలి. ప్రతి విషయమగురించి సంఘాలు, సమావేశాలు జరపడం ఆలోచించడం జరిగిన తరువాతనే అవి రూపొందించడం జరిగింది. ఆర్థిక సాంకేతిక వనతులనుగురించి వివరంగా అంచనాలు వేయడం జరిగింది. ఇవన్నీ జరిగిన తరువాతనే లబ్ధ్యలను వినియోగాలను నిర్దేశించడం జరిగింది. ప్రణాళికా రచన ఆధారాలు లేకుండా జరిగిందని కొంతమంది అనడం సత్యానికి దూరమని తోస్తోంది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : Soil Survey గాని, underground water survey గాని యీ ప్రణాళికా రచనకు ముందు చేసివున్నారా ?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : సమగ్రంగా, సంపూర్ణంగా లేకపోతే లేకపోవచ్చు. కాని, పరిశీలన చేస్తూనే ఉన్నారు. ఏమీ ఆధారాలు లేకుండా యివి చేస్తున్నా

రంటే అది సరికాదని నేను చెబుతున్నాను అనేక పరిశీలనలు జరిగినాయనే సంగతి గౌరవసభ్యులకు తెలిసివుండాలి పరిశీలనలు లేకుండా ఏదీ జరగలేదు చిన్న పరిశ్రమలను, కుటీర పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసే విషయం గురించి పరిశ్రమలకాఖ పరిశీలనలు జరుపుతోంది జాతీయ సాంఘిక పరిశీలనకాఖ ఏటా దేశమంతటా పరిశీలన జరుపుతున్నది సాంఘిక ఆర్థిక విషయాలకు సంబంధించిన ఎన్నో అంశాల గురించి విచారణ చేస్తున్నది అనేక కార్యకలాపాల గురించి ఎంతో భోగట్టా మనకు లభించింది తీవ్ర ప్రమాణం, ఉద్యోగం, నిరుద్యోగం తదితర విషయాలన్నిటి గురించి సమాచారం మనకు అందినది ఇవన్నీ పరిశీలనలు కావు అనడానికి వీలులేదు ఇవే పరిశీలనలు కాకపోతే యిక పరిశీలనలంటే ఏమిటో నాకు తెలియడంలేదు వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య పంటల దిగుబడులలో తేడాలున్నాయి. ఒక రాష్ట్రంలో 940 పౌనులు మాత్రమే పండడమేమిటి? ఇంకొక రాష్ట్రములో 1050 పౌనులు పండడమేమిటి అనే విషయాలమై వివరంగా తెలుసుకొనలేదని గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. కాని ఒకప్రాంతంలో ఎందుకు తక్కువ దిగుబడి వుంటున్నదనే విషయం తెలుసుకోడానికి ఒక బ్రహ్మాండమైన పరిశీలన అవసరంలేదు ఒకానొక ప్రత్యేక ప్రాంతంలో ఎందుకు తక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతున్నదో ఏ రైతు నడిగినా చెప్పగలుగుతాడు. భూమి సారవంతమైనది కాకపోవచ్చు; మంచి విత్తనాలను వాడి ఉండకపోవచ్చు, మంచి ఎరువులు వాడకపోవచ్చు, మంచి సేద్య విధానాలు అవలంబించకపోవచ్చు, రాష్ట్రములో కూడ వివిధ ప్రాంతాలలో దిగుబడి వివిధాలుగా ఉంటుంది వివిధ ప్రాంతాలమధ్యనే కాదు ఒకే గ్రామంలో ఒకే నీటి వనరుక్రింద, ఒకే అయికట్టులోనున్న భూములలోను భూసారం ఒకే విధంగా వుండదు. ఉత్పత్తి ఒకే విధంగాఉండదు. తక్కువ ఉత్పత్తికి చాల కారణాలు ఉన్నాయి. వ్యవసాయం యింకా ప్రయివేటు వ్యవహారం గానే ఉన్నది. ప్రజలకు చొరవరావలసి యున్నది. భూసారాన్ని పరిరక్షించడానికి వారు ప్రయత్నం చేయాలి. భూసార సంరక్షణ కేంద్రాలను స్థాపించడం జరుగుతోంది. ఇటీవలనే ప్రజలు వాటిని వినియోగించుకొంటూ ఉన్నారు గ్రామీణ గృహవసతి విషయంలో జరిగినది యింపుమింపు ఏమీలేదని సమాజ వికాస కార్యక్రమంక్రింద జరిగే గ్రామీణ గృహనిర్మాణం అంటే సిబ్బందికి ఇళ్ళు నిర్మించటమేనని శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు సెలవిచ్చారు.

(Mr. Speaker in the Chair)

అయితే, గ్రామీణప్రాంతంలో సిబ్బందికి కట్టే యిళ్ళను గ్రామీణ గృహాలని పిలవకూడదేమో. గ్రామాలలో నివసించేది ప్రభుత్వసిబ్బంది అయినా, మరెవ

రై నాగాని గ్రామప్రాంతంలో కట్టే యిళ్ళను గ్రామీణ గృహాలని అనడం జరుగుతోంది.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు On a point of personal explanation, Sir నేను ఉద్యోగస్థులకు ఇండ్లు కట్టకూడదని చెప్పలేదు. ఉద్యోగస్థులకు ఇండ్లుకట్టి గ్రామీణ గృహనిర్మాణం అంటున్నారు అని చెప్పారు. ఉద్యోగస్థులకు ఇండ్లు కట్టడాన్ని నేను ఆమోదించలేదు సరికదా, గ్రామాలలోని నామాన్య జనాలకు కూడ ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం ఇండ్లు కట్టాలని మాత్రమే చెప్పాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి గ్రామాలలో కడుతున్నార కబట్టే గ్రామీణగృహ పథకం అని అనడం జరుగుతోందని నేనుకూడా చెప్పిన విషయమే విశాఖ పట్నం జిల్లాలో 100 ఎకరాలు ఇంకా ఎక్కువ ఆయకట్టు కలిగిన చెరువులు సుమారు 65 వేలు ఉన్నాయి కాని రెండులక్షల ఎకరాలు మాత్రమే నాటి సాగును పొందుతున్నాయని, అనగా చెరువుల సగటు ఆయకట్టు మూడెకరాలు మాత్రమే అని వారు చెప్పారు. రుతువులు, పంటల రిపోర్టులనుంచి ఉద్దేశం రించారు ఒకజిల్లాలో అన్ని చెరువులు ఉండగలవా అనే విషయము గురించి ముందు నేను అర్థ గణాంకశాఖనుంచి నిర్ధారణ చేసుకోవాలి. విశాఖపట్నం జిల్లా వైకాల్దమే 93 లక్షల ఎకరాలు. చెరువుకు 100 ఎకరాల చొప్పున 65 వేల చెరువులకింద 65 లక్షల ఎకరాలు ఉండాలన్నమాట. అది ఇంచుమించు అసంభవం. అయినా ఈ విషయం గురించి పరిశీలన చేయిస్తాము. చెద్దరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు ప్రాజెక్టులమీద బోలెడంత డబ్బు ఖర్చుచెట్టే ఒకటై చెరువులు అభివృద్ధి చేయడం అవసరం అని వారు ఉద్ఘాటించారు. చిన్నరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు ప్రాజెక్టులకు సమానమైన ప్రాముఖ్యం ఉందని సభ్యులకు తెలుసు. ఈ రెంటివల్ల కొన్ని ప్రయోజనాలున్నాయి. కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. సాధ్యమైనంతవరకు లాభసాటిగా ఉన్నంతవరకు చిన్న నీటివనరులను అభివృద్ధి పరచవలసిందే. అయితే వీలైనచోట్ల చెద్దరకం, మధ్యరకం ప్రాజెక్టులకు పూనుకోవాలి. ఈ విషయంలో గ్రూడ్డిగా ఏదోఒక విధానాన్ని అనుసరించడానికి వీలులేదు. ఇందుకు ఖచ్చితమైన మాత్రం అంటూ ఏమీలేదు. చెరువుల మరమ్మత్తు, పునరుద్ధరణ ప్రధానంగా గ్రామసంస్థల బాధ్యత ప్రయోజనం పొందేవారిదే ఆ బాధ్యత. సాంప్రదాయంగా వస్తున్న ఈ బాధ్యతను ప్రయోజనం పొందేవారిమీదనే కాని పంచాయతీలమీద కాని విధించాలని అనుకుంటున్నాము. ఈ పరిస్థితులలో చిన్న నీటిపారుదల వసతులపై చెద్ద మొత్తాలను వినియోగించడం మంచిది అనుకోను. ప్రజలు స్వయంకృషి

ద్వారా తమ పరిస్థితులను తాము చక్కబరచుకోగల విషయంలో ఇది ఒక మంచి ఉదాహరణ. రాయలసీమలో బావులు చాలా ఉన్నాయని వాటికి విద్యుచ్ఛక్తి వసతులు ఇవ్వాలని శ్రీ రాజగోపాలనాయుడు సూచించారు కాని పరిస్థితి వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తిని లభింపజేసేముందు ఒక విషయాన్ని చూడాలి అసలు విద్యుచ్ఛక్తి అందుబాటులో ఉందో లేదో చూడాలి. గ్రామా లకు విద్యుచ్ఛక్తి సమకూరిస్తేనే బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి లభిస్తుంది సాధ్యమైనంత వరకు వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తిని సమకూర్చే విషయంలో తగినంత ప్రోత్సా హం ఇస్తూనే ఉన్నాం ఈ విషయాన్ని గుర్తుంచుకుంటాము. రాయలసీమ ప్రాంతంలో వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తిని ఇంకా ఎక్కువ స్థాయి చేయాలనే సూచనను తప్పకుండా పరిశీలన చేయడము జరుగుతుంది ఇక సభ్యులు చేసిన సామాన్య సమస్యల గురించి ఇప్పుడు ప్రస్తావిస్తాను సిబ్బందిమీద ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు ఎక్కువ అవుతోందని ఈ సంవత్సరం అది మొత్తం ఖర్చులో నూటికి 60 పాళ్ళు ఉందని ఒక విమర్శ చేయబడింది. ఈ సంఖ్యలు ఎలా వచ్చాయో తెలియదు అయితే ఒక పొరపాటుకు అవకాశం ఉంది ఉదా హరణకు టీచర్లకు ఇచ్చే జీతం సిబ్బందికి ఇచ్చే ఖర్చుకంటే పరిగణించబడుతోంది. అంటే కొన్ని ఉద్యోగాల ఖర్చు సిబ్బందికి ఆ వ్యవస్థను చెందిన ఖర్చుగా పరిగణింప బడుతోంది. సిబ్బందిమీద అయే ఖర్చు లెక్కించాలంటే ఇది సరియైన పద్ధతి కాదు. కట్టడపు పనికివినియోగించిన సిబ్బంది ఖర్చు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చుగా పరిగణించక సరిగా ఖర్చును లెక్కించాలంటే పరిపాలన సర్వీసెస్ లో అయ్యే ఖర్చులను తీసుకోవాలి. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రంలో పనిచేస్తున్న వైద్యునికి ఇచ్చే జీతం ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ ఖర్చులోనికిరాదు. విద్య, వైద్యం మొదలైన సర్వీసు పథకాలకు చెందిన సిబ్బంది ఖర్చు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చుగా పరిగణించ కూడదు. సిబ్బందిమీద ప్రభుత్వం 60% ఖర్చు పెట్టబోతున్నదని ఆరోపించడం అంతసరికాదు. మరో వాదం తరుగు బడ్జెటువల్ల ధరలు ఎక్కువ అవుతున్నాయని ద్రవ్యోల్బణం కలుగుతోందని. ఈ వాదాన్ని బలపరచడానికి అంకెలు కూడా ఉదహరించబడ్డవి. నిజమే. తరుగుబడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టబడుతోంది. ద్రవ్యోల్బణం లేదనికూడా ఎవరూ అనరు అయితే గమనించ వలసిన విషయం ఏమిటంటే—ఈ మాత్రం తరుగు బడ్జెటులు, ఈ ప్రణాళికలు లేకపోతే పరిస్థితి బాగుంటుందని అనగలమా? ఇక్కడ ఒక విషయాన్ని అక్కడ ఒక విషయాన్ని కలిపి కొన్ని నిర్ణయాలకు శావడంవల్ల అంత ప్రయోజనంలేదు. ఏదేశమైనా, ముఖ్యంగా బడుగుదేశం, అనుకున్న ప్రకారం ఆభివృద్ధి జరగాలంటే పెట్టుబడి క్రమానికి ఒక ఊతం ఇవ్వాలి. ఏదేశ సహాయంవల్ల కాని, లోటుబడ్జెటువల్ల కాని

ఈపని ఇంకోలా జరుగదు కొంత సాహసంగా స్వల్ప లోటుబడ్డైతే విధానాన్ని అమలుజరపకపోతే మనం ముందుకుసాగడం అసంభవం అని సర్కులరీ తెలిపిచే, ద్రవ్యోల్బణం అంటే మనం భయపడకూడదు అయితే పరిస్థితిని మనం అమలులో పెట్టగలిగినంతకాలం, అధికధరలకు సంబంధించిన అవాంఛనీయ ధోరణిని అరికట్టగలిగే సదుపాయాలు ఉన్నంతకాలం స్వల్పంగా లోటుబడ్డైతేలు ప్రవేశపెడితే ప్రమాదంఉందని నేను అనుకోను ప్రణాళికలు పూర్తిగా మైరదీ ప్రవేశపెట్టాలనీ పన్నులు తక్కువగాఉండాలని లోటుబడ్డైతే ద్రవ్యోల్బణం ఉండకూడదని ప్రతి మనిషి అనుకుంటారు ఐతే ప్రాథమిక అవసరాలైన తిండి, ఇల్లు, గుడ్డ ఉండాలని మనం అంతా ఏకాభిప్రాయంతో వున్నాం అయితే అవి సాధించడం ఎట్లా? కొంతవరకు త్యాగాలు చేయకుండా అధికశీవనప్రమాదాన్ని అధికరించి అదా యాన్ని ఎలా సాధించగలమో సభ్యులెవరైనా చెబితే నేను తెలుసుకుంటాను విదేశాలనుంచి అప్పులు తీసుకోకుండా లోటుబడ్డైతే ప్రవేశపెట్టకుండా పన్నులు లేకుండా జాతీయదాయాన్ని అధికం చేయడానికి మార్గం ఏదైనా ఉన్నదా? వాదంకోసం ద్రవ్యోల్బణం అంటే ప్రభుత్వ విధానాలే అందుకు పూర్తిగా కారణాలు అంటే ప్రయోజనం లేదు విమర్శ నిర్వాహాత్మకంగా ఉండాలి ఆ విధానం దేశ విస్తృత ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా ఉండదని అందుకోసం అది ప్రవేశపెట్టకూడదని మనం నచ్చచెప్పగలిగి ఉండాలి. అయితే ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదనడం మట్టకు సరికాదు. ఇటువంటి పరిస్థితిలోనికి మనము రావడం అంత సంతోషప్రదంకాదు. వికేంద్రీకరణవల్ల జరిగిన నష్టాన్ని చెబుతూ మొన్నటి పంచాయితీ ఎన్నికలవల్ల వచ్చిన వివాదాలను వివరంగా వర్ణించారు. ఎన్నికలద్వారా ఏర్పరుచుకునే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వానికి వికేంద్రీకరణకు గౌరవనీయులైన సభ్యులు వ్యతిరేకులేమో నాకు తెలియదు నూతనకారం ఖానికితోడు.....

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు . పంచాయితీరాజ్యం పెట్టినపుడు రహస్య ఎన్నికలు పెట్టకపోవడంవల్ల అక్కడ కక్షలు పెరిగాయి కాబట్టి రహస్య ఎన్నికలు కావాలని మంత్రిగారిని కోరాము కాని.....

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : గ్రామీణ సంస్థలకు ఎన్నికలు చెడు పరిణామాలకు దారి తీస్తాయి. అందుచేత ఆ పద్ధతి పూర్తిగా విసర్జించాలని నేను వ్యక్తిగతంగా అనుకోడం లేదు.

ప్రతి ఎన్నికలలో కొంతఘర్షణ తప్పదు. ఆరోగ్యవంతంగా ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లాలంటే యిది అనివార్యమైన సంఘటన అయిపోయింది. ఈ

సంఘటన అయిపోయిన తరువాత ఉద్రేకాలు తగ్గుతాయి గ్రామస్థాయిలో సామాన్యసమస్యలకు సంబంధించి కొంతవరకు అందరికీ అంగీకారం తప్పక కుదురుతుంది ఏదో ఎక్కడో జరిగిన ఒక చిన్నసంఘర్షణ తీసుకుని గ్రామం ప్రశాంతత పూర్తిగా చెడిపోయింది అనడం ఉన్న పరిస్థితిని అతిశయోక్తిగా చెప్పడం అవుతుంది వివిధ సంస్థలకు ఒక ప్రయోజనంకోసం యిచ్చే అప్పలను గురించి కూడా వారు ప్రస్తావించారు ఇప్పుడు మొత్తం డబ్బు అంతా సమితులకే అప్పచెప్పబడింది. ఇకముందు యీ రుణాల పంపకానికి పంచాయతీ సమితులే బాధ్యత వహిస్తాయి ఆర్థిక రాజకీయరంగాలకు చెందిన విపిధ విషయాలకు బాధ్యతవహించే వివిధ అభివృద్ధిశాఖ లున్నప్పుడు ఒకే సంస్థ ఉండాలనడం ఆచరణ సాధ్యమా? ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా యిటువంటి పరిస్థితి ఉందేమో గౌరవ సభ్యులు వివరించగలరా? అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన ప్రధాన విషయాలకు సేనుకూడా ఆంకెలతో సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నంచేశాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అధ్యక్షా, డిపార్టుమెంటుని సమావేశపరిస్తే వారు చెప్పిన లెక్కలు, సేను చెప్పిన లెక్కలుగురించి పుస్తకాలు పెట్టుకుని వాదిస్తాను. నా తప్పు ఉంటే సేను అంగీకరిస్తాను. డిపార్టుమెంటు తప్పు ఉంటే ప్రభుత్వం అంగీకరించడానికి తయారుగా ఉండాలి ఇక్కడ శాసనసభలో సేను ఒకటి చెప్పడం, వారు ఒకటి చెప్పడంవల్ల లెక్కల సత్యాసత్యములు తేలడం కష్టమవుతుంది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : నాలుగు పాయింట్లు రాలేదు. గ్రామీణ పునర్నిర్మాణంగురించి అందులో రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అవన్నీ అక్కరలేదు ఏదైనా contradict చేసినది ఉంటేతప్ప 50 పాయింట్లు ఉన్నాయంటే సరిపోదు. ఆ విషయములు అనవసరం.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగింది ప్రతి ఒక్క విషయానికి జవాబు చెప్పడంలో కూడా కొంతకష్టం ఉంది. ఇప్పటికే చాలాకాలాన్ని సేను తీసుకున్నాను ఏమైనప్పటికీ ప్రత్యేక డెవలప్ మెంటు కమీషనరు విషయం యిదివరకే పరిశీలన చేసినాము. ఇక్కడ చీఫ్ సెక్రటరీ డెవలప్ మెంటు కమీషనరు అయినప్పటికీ అడిషనల్ డెవలప్ మెంటు కమీషనరు ప్రత్యేకంగా పరిశీలన చేయాలనే అభిప్రాయం ఉంది. అదనంగా జాయింటు కమీషనరును కూడా యేర్పాటుచేయడం జరిగింది. అందువలన కొంత చురుకుగా వ్యవహారాలు జరగడానికి ఉపయోగపడుతుందని సేను ఆశిస్తున్నాను.

అలాగే యితర స్నేహితులు చేసిన అనేక సలహాలు కూడా ఉన్నాయి ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పిన అంకెలనురా, సరికాదా అనే విషయంలో కొంత చెప్పిరప్పటికీ సమగ్రమైన, స్పష్టమైన, సరియైన అంకెలు అనేక సందర్భాలలో కష్టంగా కనిపిస్తున్నవి ఇక్కడనే కాదు నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిలులో కూడా రాష్ట్రాలనుంచి మంత్రులు వచ్చినప్పుడు వారు చూపించే టెబుల్ కు కేంద్ర ప్రభుత్వం చూపించే టెబుల్ కు తారతమ్యం వస్తుంది అందువలన అంకెలను చేర్చే విషయంలో కొంత తీవ్రమైన పరిశోధన (research) చేసి జాగ్రత్తపరచాలనే విధానం ఆలోచిస్తున్నది ఏమైనప్పటికీ యిప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పిన అంకెల సందర్భంలో రేపు తిరిగి కన్ఫర్మేట్ కమిటీ అడ్వయిజరీ కమిటీ సమావేశం జరుగబోతున్నాయి. ఆ సందర్భంలో యిందాక వారు చెప్పినట్లు మేము చెప్పిన సంఖ్యలో పొరపాటు ఉంటే సంతోషపూర్వకంగా అంగీ రిస్తాము అది ప్రభుత్వానికి కూడా ఉపయోగపడుతుందనే మాటకూడా చెబుతున్నాను ఏమైనప్పటికీ అనేక మైన అవసరాలు హెచ్చుగా ఉన్నాయి ప్రత్యేకంగా పరిశ్రమలలో మనం యెంతో అభివృద్ధి చెందవలసిన అగత్యకూడా ఉంది కానీ 205 కోట్ల ప్రణాళికలలో 119 కోట్ల వరకు మనం రెండవ ప్రణాళికలోనుంచి మూడవ ప్రణాళికలో వచ్చే కార్యాలకు వినియోగించుకోవలసి ఉంటుంది నాగార్జునసాగర్ లాంటి ప్రాజెక్టులకు హెచ్చు మొత్తాలు కేటాయించుకోడం దానివల్ల యితర అనేక రంగాలలో సాధించ తలపెట్టిన అభివృద్ధికి కావలసినంత డబ్బు కేటాయించలేకుండా ఉన్నాం ఏమైనప్పటికీ ఉన్నదాంట్లో నర్దుబాటు చేసుకోవలసి ఉంది. సాధ్యమైనంతవరకు జాతీయ ప్రణాళిక లక్ష్యాలు వృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అధికంగా ఆహారోత్పత్తి దేశానికి కావలసిన ప్రధానమైన విషయం. దానిని అదనంగా ఉత్పత్తి చేసుకోవలసిన కార్యక్రమం, అట్లా హెచ్చు తారతమ్యాలను తగ్గించాలనే సంకల్పానికి ఆ విధముగా వారుచేసిన సూచనకు తగ్గట్టుగానే యీ ప్రణాళిక రూపొందించడానికి ప్రయత్నం చేసి నాము మనకు యింకా హెచ్చుగా కేటాయింపుకావాలనే కోరిక ఉంది. అదనంగా పరిశ్రమలకు కేటాయింపు సందర్భంలో అవకాశం కలిగేటట్లుగా ఉంటే దానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తాం అనేమాట చెబుతూ యేమైనప్పటికీ యీ ప్రణాళికను అనుకున్న లక్ష్యాలు, ఆంధ్రజాతీయొక్క సమగ్ర అభివృద్ధి సాధించడానికి అందరంకలిసి ప్రజలయొక్క సహకారాన్నికూడా సంపాదించి భవిష్యత్తులో కృషిచేద్దాం అనేమాట చెబుతూ అనేకమంది స్నేహితులు యిచ్చిన సలహాలకు నేను వారు చెప్పిన విషయాలకు యిక్కడ జవాబు చెప్పి లేక పోయినప్పటికీ వారుచేసిన సూచనలు ఎప్పనిసరిగా పరిశీలన చేయించి

వారు చెప్పిన విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ముందు వ్యవహారాన్ని నడిపించ గలనని చెబుతున్నాను తరువాత మిత్రులు శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి సవరణ ఒకటి ఉంది. మనం ఆ విధముగా 500 కోట్లు 800 కోట్లు అని ఒక నిర్దిష్టమైన విధముగా చెప్పడంవల్ల అది అంతసరిగా ఉండదేమో, ఏ రాష్ట్రము ఆ విధముగా చేసినట్లుగా కనిపించలేదు ఏమైనప్పటికీ మనకు యిది చాలదనే విషయాన్ని మొట్టమొదట 500 కోట్లకంటే అదనంగా ప్రణాళిక తయారు చేసినప్పుడే మనకోరికగా చూపించినాము. తరువాత 482 కోట్లు మాకు అవసరమని చెప్పినాము. తిరుగ రేపు మేము నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కాన్సిల్ సమావేశానికి వెళ్ళినప్పుడు యీ ప్రణాళిక పూర్తికాకముందు మా యొక్క వాదన, గౌ సభ్యులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయములను పురస్కరించు కుని పొచ్చుగా కేటాయింపులు రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం కాబట్టి సవరణను ఉపసంహరించుకోవాని విన్నవించేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రతిపక్ష సభ్యులు మరియు శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు కలిసి యిచ్చిన సవరణ యీ విధముగా ఉంది

“After discussing, this House requests the Central Government to allot along with Rs 305 crores from the State sector a quota from Central Government and Private sectors at least in proportion to the population ratio of Andhra Pradesh, especially in view of the fact that in the first two plans very little was allotted to Andhra Pradesh.”

ఈ సవరణను ప్రతిపాదించినట్లుగా ఎంచుదాము.

రాష్ట్ర కోటాకు కేటాయించిన 305 కోట్లతోపాటు కేంద్రప్రభుత్వ సెక్టరులోనూ ప్రయివేటు సెక్టరులోనూ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని జనాభా దామా పానుబట్టి అయినా కనీసం కేటాయించాలనీ మనకు మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో ఆయా సెక్టర్లలో రాష్ట్రానికి కేటాయించినది చాలా స్వల్పంగా ఉన్నదనీ కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శ్రీ సుందరయ్యగారు, శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు సవరణ యిచ్చారు దీనికి గవర్నమెంటు అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి : నాకు యేమీ అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు అంగీకరించారు. సభవారు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు. సవరణతో కలిసి మూడవ ప్రణాళిక అందరూ అంగీకరించారు.

The question is :

Add the following :

"After discussing, this House requests the Central Government to allot along with Rs. 305 crores from the State sector a quota from Central Government and Private sectors at least in proportion to the population ratio of Andhra Pradesh, especially in view of the fact that in the first two plans very little was allotted to Andhra Pradesh."

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : I am now putting the resolution as amended to the vote of the House. The question is :

"That the Draft Third Five Year Plan of the State be taken into consideration.

After discussing, this House requests the Central Government to allot along with Rs. 305 crores from the State sector a quota from Central Government and private sectors at least in proportion to the population ratio of Andhra Pradesh, especially in view of the fact that in the first two plans very little was allotted to Andhra Pradesh."

The motion was unanimously adopted.

*Supplementary Statement of Expenditure
for the year 1960-61 - Voting of Demands for Grants*

మిస్టర్ స్పీకర్ : సప్లిమెంటరీ గ్రాంటుపై ఇప్పుడు ఓటింగ్ చేద్దాము.
ఇచ్చినవాటిని గౌరవసభ్యులు చేయగోరను.

**DEMAND No. VII—Other Taxes and Duties
Administration - Rs 100**

Sri P. Rajagopal Naidu : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 100 under
Demand No. VII for Other Taxes and Duties
Administration by Rs. 100

(For considering to enhance education, road and other cesses.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Other Taxes and duties Administration by Rs 100

(For not stopping the collection of additional
taxation on sugar cane though production was
decreased)

Mr Speaker · Motions moved.

*DEMAND No. XII—District Administration and
Miscellaneous - Rs. 4,10,000*

Sri P. Rajagopal Naidu Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
District administration and miscellaneous by Rs. 100

(For not curbing corruption in the administration)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
District administration and miscellaneous by Rs 100

(For delaying the papers for a long time.)

Mr Speaker · Motions moved.

Smt. A Kamala Devi · Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs 100

(సబ్ సిడి కావులకు డబ్బు ఇస్తున్న విధానాన్ని గురించి చర్చించుటకై)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(జిల్లా పరిషత్తులకు ఇస్తున్న జీపుల ఉపయోగించే పద్ధతి గురించి
చర్చించుటకై)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri A. Venkatrama Raju : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(తూర్పు గోదావరి సామర్లకోట మునిసిపాలిటీని రద్దు చేయుటలో
రాజకీయ పక్షపాతమును అవలంబించి ప్రజా హక్కులను హరించుటలో జరిగిన
అధికార దుర్వినియోగము చర్చించుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 4 10 000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(జిల్లాలో ఎర్పాటుచేసిన జాయింట్ కలెక్షన్ల పాథ్యంపై సర్టిఫైడ్ రివిన్యూ వారి కార్యకలాపాలను సమన్వయం చెయ్యటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ప్రత్యేక దోగ్గరి నియమించకపోవుటనుగూర్చి చర్చించుట.)

To reduce the allotment of Rs. 4 10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(జిల్లా పరిషత్తుల పేషులు స్వంత ఉపాధిగావించుటకు వార్డుల ఉపాధిగములకు రోజు రోజుకు అధికమై పిచ్చిలపడిగా తయారవుతున్న పరిస్థితిని అదుపు చేయుటనుగూర్చి చర్చించుట.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri B. Sankarayya Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగారు ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులను ఇదివరకున్న సాంప్రదాయములకు పిరుద్దముగా విద్యా సంవత్సర మధ్యకాలములో ట్రాన్స్ఫర్ చేయడము—ఉపాధ్యాయులుగా నున్న భార్యభర్తలను వేరు వేరు ప్రాంతాలకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయడము—విద్యాభివృద్ధి నష్టపడేటంత పెద్దయెత్తున పక్షపాతిబద్ధిలో ట్రాన్స్ఫర్ చేయడాన్ని అరికట్టడాన్ని గురించి.)

To reduce the allotment of Rs. 4,10 000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగారు తన అధికారాలను చైన్ చైర్మన్ గారికి బదిలీచేసిన ప్రైమ్ లో తాత్కాలిక చైర్మన్ గారైన జిల్లా పరిషత్తు చైన్ చైర్మన్ తన అధికారాన్ని మరిచిపోగ పరిచి ఉద్యోగులను నియమించుటకు ఉన్న నియమ నిబంధనలకు భిన్నంగా ఉద్యోగులను నియమించినా అట్టి అక్రమ నియామకములను ప్రభుత్వం అరికట్ట నందులకు.)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నాన్ క్లాక్ యేరియాలలో వివిధ వర్గుల క్రింద కేటాయించిన ధనాన్ని ఆ ప్రాంతాలలో న్యాయమైన అవసరాలను గమనించిగాని లేక ఆ ప్రాంతాల

పంచాయతీలతో సంప్రసించిగాని ఖర్చుపెట్టు విధానము రూపొందించక ఆ ప్రాంతమునుండి యెన్నికైన జిల్లా పరిషత్తు ప్రతినిధి ఇష్టాన్ని అనుసరించి ఖర్చు చేసే పద్ధతిని అనుసరిస్తున్న నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను చర్యలను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నాన్ బ్లాక్ యేరియాలో రసాయనిక యెరువుల పంపక చిల్లర డిపోలు గ్రామ సహకార సంఘాల కిచ్చే అధికారము జిల్లా పరిషత్తు కిచ్చి నప్పటికి నెల్లూరు జిల్లా కావూరు తాలూకా తలమంచి గ్రామ సహకార సంఘానికి చిల్లర అమ్మకం డిపో ఇవ్వడానికి రాజకీయ పక్షపాతముతో నిరాకరించిన చర్యను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు నాన్ బ్లాక్ యేరియాలలోని కోవూరు తాలూకా వేగుంటపాడు సహకార పరపతి సంఘానికి రసాయనిక యెరువుల చిల్లర అమ్మకం డిపో కోరినప్పటికి పక్షపాతముతో నిరాకరించిన చర్యను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(రసాయనిక యెరువుల చిల్లర అమ్మక డిపోలను ప్రతి రెవిన్యూ గ్రామములోని కోరిన సహకార సంఘాలకు ఇచ్చునట్లు ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు—పరిషత్తు రెండవ కమిటీ చైర్మన్ గారైన కలత్తరకు ఉత్తర్వులు పంపమని కోరుటకు —)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా కంఠటికి ఒకే రసాయనిక యెరువుల పంపకం సక్రమంగా జరగడము లేదు గనుక తాలూకాకు హోల్ సేల్ డిపో యిచ్చునట్లు ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు తెలుపమని కోరుటకు —)

Mr. Speaker : Motions moved.

DEMAND No. XVII—Education - Rs. 100

Sri P. Rajagopala Naidu: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not upgrading the High School at Aragonda,
Chittoor District into a Multipurpose High School.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not conducting S.S.L.C. examinations of
Aragonda High School, Chittoor District in the school
building itself.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For the failure of the Government to open a
College at Chittoor.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not including lessons of agriculture in
Primary Education syllabus.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not opening a Poly Technic at Chittoor.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not introducing Agricultural marketing as a
subject (separate) in the course of B.Sc. (Agri.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not allowing private people to appear for
M.A. or any post graduate degree examinations in any
of our Universities in the State.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For the failure of the Govt to formulate a pattern of education which will employ a majority of the people in self employed sector.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Srimati A. Kamaladevi : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(నల్గొండ జిల్లాలో ఉపాధ్యాయ సెలక్షన్ కమిటీ నియామకం గురించి చర్చించుటకై.)

Mr. Speaker : Motion moved.

DEMAND No. XX—Agriculture - Rs. 300

Sri P. Rajgopal Naidu : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not providing the necessary improved seed to the peasants.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not able to suggest appropriate means to eradicate weeds from the lands in Chittoor District.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not supplying required number of sprayers and other agricultural machinery to the peasants.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For the failure of the Government in controlling the blast.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not supplying enough of manures to the peasants.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not formulating a pattern of loans giving system to give loans to the poor people i.e. tenants etc.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For wasting funds on cooperative farming which is highly unremunerative.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not keeping all Govt. tractors and other machines in good repair so as to lend them to the people at any time.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri G. Yellamanda Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(ఎరువులు ప్రతిగ్రామ సొసైటీకి అందజేయవండుకు)

Mr. Speaker : Motion moved.

DEMAND No. XXIV—Industries - Rs. 4,50,200

Sri G. Yellamanda Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,50,200 for
Industries by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పొదిలికాలూకాలో గల చలకల గనులను కార్మికులు యేర్పాటు చేసుకున్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి యివ్వకుండా, వై)వేటు వ్యక్తులకు లిజు కిచ్చినందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,50,200 for
Industries by Rs. 100

(to criticise the Government in delaying and discriminating in giving the mine licences which is impending to industrial growth in Andhra Pradesh)

Mr. Speaker : Motion moved.

DEMAND No. XXVI—Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc , Rs 6,05,100

Sri Vavilala Gapalakrishnayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Rs. 100

(To criticise the policy of the Government in giving Rs. 500 in Telengana and Rs. 100 in Andhra area for Boya and Dommara for house construction and to press to give the same Rs. 500 in Andhra area also)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri B. Dharmabhiksham : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Re. 1

(పెడ్యూల్డ్ క్యాష్ట్ర్ విద్యార్థి వసతిగృహాల్లో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులకు టెక్స్టు బుక్సుక్రింద రావాల్సిన డబ్బు ప్రతిసంవత్సరం స్కూల్స్ తెరచిన రి నెలల తర్వాతగూడ చెల్లిం చకపోవటం గురించి చర్చించుటగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(పెడ్యూల్డ్ క్యాష్ట్ర్, వెనకబడిన జాతుల విద్యార్థులకు విద్యార్థి వసతి గృహాల్లోని విద్యార్థి 1కి 20 రు ప్రతినెల ఇప్పించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోక పోవటం గురించి చర్చించుటగాను.)

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(నల్లగొండ, సూర్యాపేటలోని పెడ్యూల్డ్ క్యాష్ట్ర్ హాస్టల్సులోని బోర్డర్స్కు టెక్స్టు బుక్సుక్రై యివ్వాలి న డబ్బు ఈ సంవత్సరానికి యిప్పటికి చెల్లిం చకపోవడం గురించి చర్చించుటగాను).

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(నకిరెకల్లు జ్ఞాకులోని చందుపట్ల, వల్లాల నకిరెకల్లు, లోకల్ స్కూల్లో
చమపుతున్న పెడ్యూల్లు, వెనుకబడి జాతుల విద్యార్థులకు ఉచిత భోజన వస
తులతో హాస్టల్స్ తెరవకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(ప్రైదరాబాదు నగరంలోని ఒకే ఒక కాస్టాపాలిటన్ హాస్టలులోని
సంఖ్య పెంచకపోవటం, మరొక హాస్టలును సికింద్రాబాదులో తెరవకపోవటం
గురించి చర్చించుటకుగాను.)

Mr. Speaker : Motions moved.

DEMAND No. XXVII—Civil Works - Rs. 10,40,800

Sri G. Yallamanda Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Rs. 100

(ఒంగోలు—నంద్యాల రోడ్డుపై ఉప్పులపాడు దగ్గర మూసీపై ప్రాంతెచెర్
కాజ్ వే నిర్మాణం రెండవ ప్రణాళికలో చేర్చియున్నప్పటికీ, ఇంతవరకు నిర్మించ
బడనందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Smt. A. Kamala Devi : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(1959లో ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చిన గ్రామాలలో బావులకు యంతవరకు
ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకపోవుట గురించి, మంజూరు అయిన గ్రామాలకుకూడా ఫ్లేట్
కొరతవలన ఎలక్ట్రిసిటీ ఇంతవరకు సప్లయ చేయకపోవుట గురించి చర్చిం
చుటకై.)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో పనిచేస్తున్న మూజ్ లైజర్స్ కు ఇంత
వరకు కొత్త స్కేల్స్ అమలుపెట్టక పోవుటగురించి చర్చించుటకై.)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటువారికి తగినన్ని వ్యాన్సు, లారీసు ఇవ్వక పోవుట గురించి చర్చించుట కై)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(నల్గొండ జిల్లాలో భువనగిరి తాలూకాను ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించినంత వరకు రెండు డివిజన్స్ చేసినవిధానాన్ని గురించి చర్చించుట కై)

Mr. Speaker : Motions moved.

DEMAND No. XXVIII—Electricity - Rs. 1,700

Sri B Dharma Bhiksham : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,700 for
Electricity by Re. 1

(నల్గొండ జిల్లాలో ఎలక్ట్రిసిటీ వ్యవసాయానికై గ్రామాలకు విస్తరింప చేయుట గురించి చర్చించుటకు గాను.)

To reduce the allotment of Rs. 1,700 for
Electricity by Re 1

(నకిరెకల్లు బ్లాకు కేంద్రమైన నకిరెకల్లును ఎలక్ట్రిసిటీకి సబ్ సెంటరు చేయాలన్న బ్లాకు సమితి కోరికను మన్నించకపోవటం గురించి చర్చించుటకు గాను)

Mr. Speaker : Motions moved.

DEMAND No. XXXIX—Capital Outlay on Irrigation Rs. 400

Srimati A. Kamala Devi : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 400 for
Capital Outlay on Irrigation by Re. 1

(భువనగిరి తాలూకాలోని గండమల్లి చెరువు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో మంజూరు చేసినను ఇంతవరకు పూర్తి చేయకపోవుటను గురించి.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri G. Yellamanda Reddy : Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 400 for
Capital Outlay on Irrigation by Re. 1

(జిల్లా పరిషత్తు, చట్టములో మైనరు యిరిగేషన్ల పనుల మరమ్మత్తులు మొదలగు వాటిని నిర్వహించడానికి చట్టం చేసిన ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు అధికారం అప్పగించనందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri G. Yellamanda Reddy : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 400 for Capital
Outlay on Irrigation by- Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పొదిలి తాలూకాలో వర్తిమడుగుదగ్గర మూసీ ప్రాజెక్టు 28-9-1958 లో మంజూరైనా యంతవరకు దాని నిర్మాణం ప్రారంభించనందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

*శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి (కవిగిరి) . అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన supplementary demands లోకి Irrigation, Housing schemes జిల్లా పరిషత్తులు మొదలైన ముఖ్యకార్యక్రమాలు వున్నవి. వాటిని వ్యతిరేకించ వలసిన అవసరం లేదు Irrigation కు సంబంధించి ఒక విషయాన్ని తమ ద్వారా సభయొక్క దృష్టికి తీసుకురావాలని కోరుచున్నాను ఇదివరకు మన రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగావుండి, ఇప్పుడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా వున్న శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు — ప్రస్తుతం మన శాసనసభ్యులుగాకూడ వున్నారనుకోండి—ఇవాళ పత్రికలలో ఒక ప్రకటన చేశారు. 3, 4 రోజులుగా మనము చర్చించినవి చెప్పి మరల మిమ్ములను విసిగించి, మేము విసుగుపడదలచుకోలేదు. అభివృద్ధి చేస్తామంటే ఎవ్వరికి ఆశ్చర్యంలేదు. నీటి తగరాచిషయములో ఏకగ్రీవముగా తీర్మానాన్ని ఆమోదించాము. 1951 ఆగ్రీమెంటు చాల న్యాయమైన దని అది మార్పడానికి వీలులేదని, ఏదయినా States reorganisation ఫలితముగా మార్పులు వచ్చినట్లయితే కొద్ది నద్దుకాట్లు చేసుకోదానికి ఆశ్చర్యంలేదని మన శాసనసభ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించినది ఆ చర్చల సందర్భములోనే కొంతమంది మిత్రులు “సంక్షేపరెడ్డిగారు ఒక మధ్యవర్తి సంఘానికి పంపించమని అన్నారు. అది నిజమా కాదా” అని మన సభలోనే అన్నారు. ఆ విషయం తమకు జ్ఞాపకం వుంటుందనే అనుకోవాలి.

అయితే ఈ దినం చాల విచిత్రమైన పెద్ద స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు దానిని చూడ గానే ఇదివరకు వారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటును clarify చేస్తున్నారని అనుకొన్నాము. ఇదివరకు ఉన్న అనుమానాన్ని తీర్చి జాంబులాంటి ఒకేఒక వాక్యాన్ని ప్రకటించారు. 1951 అగ్రిమెంటును ఒక పెద్దమనిషికి పంపించా'లని అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ సరియైనది అన్నారే! ఆ పేపరు తీసుకొనిరండి

శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి : ఈ సమస్యను Advocate-General కు గాని, ఒక పెద్దమనిషిగాని పంపించాలని అన్నారు. మనము pass చేసినదాని root ను చేదించేదిగా ఉంది. ముక్కోటి ఆంధ్రులు అంగీకరించిన విషయాన్ని వీరు ఈ దినము ఏదో కొత్తవిషయము చెప్పబోయినట్లు అగ్రిమెంటును తిరుగ దోడేదానికి సంజీవరెడ్డిగారు స్టేటుమెంటు యివ్వడం చాల విచారకరముగా ఉంది. ప్రజలు, ప్రభుత్వము తీవ్రముగా నిరసించడగి ఉన్నదని సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను వారు అసలు positive decision తీసుకోకపోవడం చాల విచారకరము ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినపుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినపుడు వీరు ఇరిగేషన్ శాఖామంత్రిగా ఉంటూ ఆ శాఖను నడిపిన వీరు అగ్రిమెంటు సరియైనది కాదని, దానిని ఉన్నతసంఘానికి పంపించాలని చెప్పడం చాల విచారకరము. అన్ని రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు అధికారములో ఉన్నవి. ఆ మంత్రులను, ముఖ్యమంత్రులను పిలిచి ఒక రాజీపరిష్కారము చేయవచ్చును అది ఆయన చేయలేడట. ప్రభుత్వాలు పరిష్కారము చేసుకోలేవట ఈ దేశములో ఉన్న ప్రజలు పరిష్కారము చేసుకోలేరు. గాని ఒక Advocate-General law point ద్వారా పరిష్కారము చేస్తారుట. ఆ స్టేటుమెంటు ఆంధ్రప్రజల అభిప్రాయాలకు ఏమాత్రము అనుగుణ్యముగా లేదని నేను భావిస్తున్నాను అది ఏమీ కర్మమో మనకు కేంద్రములో ప్రాతినిధ్యము లేదని అనుకొంటున్నాము. ఎవరైన మనరాష్ట్రము నుంచి వెళ్ళినారు అంటే మన రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకముగా వుండేటట్లు సలహాలు చెప్పడం తప్ప అనుకూలముగా సలహాలు చెప్పడం ఇంతవరకు కనపడదులేదు. కే. సి. రెడ్డిగారు మైసూరు ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదని కేంద్రములో Cabinet Minister గా వుంటూకూడా స్టేటుమెంటు మైసూరులో ఇచ్చారు. గోపాలరెడ్డిగారు వున్నారు ఏమీ స్టేటుమెంటు ఇవ్వలేదు. ఇతర మంత్రులు వున్నారు. వారు ఏమీ అనలేదు. సంజీవరెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా వుండడముచేత వారి పలుకుబడిని వినియోగించి మన రాష్ట్రముయొక్క అవసరాలు కొంతవరకు నెరవేరుస్తారని

అనుకుంటే ఈ 11 నెలల కాలములో ఆ ఆక ఎమీ కనబడ్డను లేదు ఈ రెండు రోజులనుంచి జరుగుతున్న ప్లాను వ్యవహారము చూస్తే చిన్నమెత్తు సాయం కూడా జరగలేదని తెలుస్తుంది వారు ఎంతవరకు ప్రయత్నము చేశారో తెలియదు పత్రికా ప్రతినిధులు అడిగితే ఈ 11 నెలలనుంచి ఆంధ్రరాష్ట్రము విషయము నాకు తెలియదు కాని మిగిలిన 14 రాష్ట్రాల సంగతి తెలుసు అని చెప్పారుట. వారు మన కాసనసభా సభ్యులు నిజమే, ఇన్నత స్థాయిలో వున్నారు. అంత పెద్ద ప్రణాళిక చీమలాంటి చిన్నవిషయమా! ప్రాజెక్టుల వ్యవహారమా! 1951 ఎగ్రిమెంటు సరియైనదా కాదా అనే పెద్దసంచేపాము వారికి వున్నట్లు, దానిని Advocate-General కు సంపించాలని అనడము మాత్రము చాల విచారకరము.

అందులో, 1951 ఎగ్రిమెంటువ్యవహారంలో సంజీవరెడ్డిగారు-గత 7, 8 సంవత్సరములనుంచి నడిజలాలతో, ఇన్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులతో ప్రత్యేకమైన సంబంధంగల మంత్రిగావుండి - 51 ఎగ్రిమెంట్ సరైనదికాదు, సుప్రీంకోర్టుకు పోవాలని చెప్పటాన్ని మాపార్టీ తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నది. దానిని ఆంధ్రదేశ ప్రజలు అంగీకరించరు మన రాష్ట్రం ప్రభుత్వంకూడా అంగీకరించకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే వారు ముగ్గురికి సలహాలను ఇస్తామని చెప్పారు. ఈ సమస్యపై రాష్ట్రంలోని ప్రజలను ఏ రాష్ట్రప్రభుత్వము రెచ్చకొట్టకూడదని చెప్పారు. ఈ సమస్యను ఓ పెద్ద సమస్యగాచేసి అంతరాష్ట్రీయ సమస్యగా తగాదా పెట్టుకోవాలని ఎవరూ భావించటంలేదు. రాష్ట్రంయొక్క న్యాయ మైన హక్కు నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నప్పుడు ప్రజలు నోరువిప్పి న్యాయ మూత్రంగా, ధర్మసూత్రంగా రాజ్యాంగప్రకారం అడగటంలోవున్న తప్పే మిటో నాకు తెలియటంలేదు. అస్సాం చిన్న రాష్ట్రమునా అక్కడ నూనె శుద్ధి ఫ్యాక్టరీని నెలకొల్పుకోటానికి అక్కడిప్రజలు, ప్రభుత్వము ఎంతో ఆందోళన చేసి వారంరోజులలో కేంద్రప్రభుత్వాన్ని వంచి సంపాదించుకొన్నది. అది తప్పుకాదు. అది కేంద్రానికి వ్యతిరేకమైన సమస్యకాదు. రాష్ట్రానికి రావలసిన న్యాయమైన హక్కును ప్రజలు నోరువిప్పి కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అడగటంలో గల తప్పేమిటో నాకు అర్థంకావటంలేదు ఆందోళన చేయాలనే కోర్కె ఎవరికీలేదు. ఇది ఆంధ్రజాతిని కదిల్పే సమస్య. 10 సంవత్సరముల క్రింద వేసిన ప్రణాళిక ఈనాడు మనలను కదిల్పే సమస్యగా తయారైనది. దీనిని జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు అలోచిస్తున్నారున్నారు. చాలా సంతోషం. వారు ఈ విషయాన్ని గట్టిగా ఆలోచించి సక్రమమైన న్యాయాన్ని కలుగ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. సంజీవరెడ్డిగారుచేసిన statement ను మేము పూర్తిగా

ఖండిస్తున్నాము. ఆంధ్రదేశ ప్రజలందరూ ఖండిస్తారు ఆ విషయంలో ఇలాంటి వైఖరి ఇప్పటికైనా వారు విడనాడి ఏమైనా సహాయంచేస్తే చేయమనండి లేకపోతే మెదలకుండా వుండటం ఉచితమని మీ ద్వారా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఇంతటితో సెలవుతీసు కొంటున్నాను

*శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం రిజిస్టర్డ్) : అధ్యక్షా, అనేక విషయాలు పుస్తకాల్లోవున్నాయి నిజంగా గ్రామజీవితాన్ని మార్చే స్కీములు ప్రభుత్వం తయారుచేసింది అందుకు తమద్వారా ప్రభుత్వానికి హృదయ పూర్వక వందనములు చేయుచున్నాను ప్రణాళికపై అనుకొన్నాను అయినా ఈ సస్టి మెంటరీ డిమాండ్స్ కు సంబంధించి కూడా తమరిచ్చిన అవకాశాన్ని విని యోగించుకొని మాట్లాడుతున్నాను. గ్రామాలలో 50% మందికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగుతున్నాయి కాని పేదవారికి, హరిజనులకు కావలసిన సౌకర్యాల్లేమీ జరగలేదని చెప్పకతప్పదు. వ్యవస్థాపన వచ్చినప్పటినుండి హరిజనులకు బంజరుభూములు ఇస్తామని ప్రభుత్వంచెప్పి ఆ విధంగా ఇస్తున్నది కాని గ్రామాలలోని తహసీల్దార్లు రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్లు 1, 2 ఎకరాలను భూమివున్న వారికే ఇస్తున్నారు కాని హరిజనులకు ఇవ్వటంలేదు పాలకొండ తాలూకాలో హరిజనులు సాగుచేసుకొంటున్న భూమినుండి వారిని vacate చేయించి ఆ భూమిని మరొకరికి ఇస్తున్నారు రెండు ప్రణాళికలు గడిచినా హరిజనులదుస్థితి గ్రామాలలో ఆవిధంగా వుంది. ఆర్థికమంత్రిగారు ఇతర మంత్రిలు ఎక్కడ పూలదండలు ఎక్కువ వేస్తారో అటువంటి మహాపట్టణాలకే వెళ్ళి భోజనాలు, dinners చేస్తూవుంటారు కాని, ఒక మాలవల్లి, ఒక గ్రామానికి వెళ్ళి సామాన్యరైతు ఏమి తింటున్నాడు అనేదిచూడరు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, మేము వందలకొలది గ్రామాలకు వెళ్ళాము. హరిజనులు వుండే ప్రాంతాలకు వెళ్లాము గ్రామాలలో వున్నాము. మేము పుట్టిపెరిగింది అక్కడే. మంత్రి అయిపోయిన తరువాత పోయేదీ అక్కడికే.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు : మంత్రిగారు 'మంత్రి'గా వెళ్ళటం లేదనేదే సమస్య.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఆర్థికమంత్రిగారు వెడితే వారిని ఆధిపందిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో ఏ మంత్రి పట్టణానికి వచ్చినా ఏ గ్రామానికికూడ రాలేదు. Road sides వే తిరుగుతూ వుంటారు. గ్రామాలలోని వారిలో 50% మందికి తిండిలేకుండా, కట్టుకోసేండుకు గుడ్డ లేకుండా వుంది. పళ్ళు అమ్ముకోవే

వానికి కోపరేటివ్ సొసైటీనుండి 10 రూపాయలు ఇవ్వించమని అడిగితే అలా గవర్నమెంటు rules చేయలేదనే వద్దతిగా ప్రభుత్వం ఫాలిసి నడుస్తున్నది. మా జిల్లాలో 500 మంది హరిజన మెంబర్లు పంచాయితీ వోర్డులలో వున్నారు జిల్లా పరిషత్ లో మాత్రం ఇద్దరు వున్నారు అటువంటిప్పుడు మాకు ఏమి న్యాయం జరుగుతుందో చెప్పండి గ్రామాలలో వున్న హరిజనుల పరిస్థితి నానాటికి కుంటుబడుతున్నది. 1962 ఎన్నికలు వచ్చేనికి 'పెద్ద మోర్చు' గ్రామాలలోనికి వచ్చి మాలాంటివారిని తినేస్తుంటే మోసాని భయం చేస్తున్నది. 'పెద్ద మోర్చు' అంటే కమ్యూనిస్టు ప్రభావం మా ప్రాంతాలలో అక్కడక్కడ ప్రవేశిస్తున్నది అలా రాకుండా వుండటానికి మంత్రులు ఈ సంవత్సరమైనా గ్రామాలకు వెళ్ళి అచ్చట పేద ప్రజలందరకూ తగిన సమపాయాలను కల్పించాలి ప్రచారికలను వెస్తున్నా అవి క్రిందకు వచ్చేటప్పటికి నూటికి ఏభయితుందికే పనికి వస్తున్నాయి రూల్స్ ను ఏ విధంగా మారిస్తే ప్రచారిక అందరికీ ఉపయోగిస్తుందనేది విచారించాలి చేపలు కట్టుకొనేవారు, కుండలు చేసేవారు ఇలాంటి వారందరి పరిస్థితిని బాగుచేయాలి. మన Central Bank లో 2 లక్షలు ఎటు కలుతిన్నాయని drop చేశారు. పట్న అమ్ముకొనేవారికి 10 రూపాయలు ఇచ్చి వుంటే వారెంతో బాగుపడేవారు. ఇలాగే ఇంట్లు కట్టుకోటానికి డబ్బు ఇస్తున్నారు.

అలాగే ఇప్పుడు ఇళ్ళు కట్టుకోడానికి హరిజనులకు డబ్బు యిస్తున్నారు. అధ్యక్షా! ఇక్కడ ఇందులో మాత్రం హరిజనులకు ఇవ్వవలసిన డబ్బు కోట్ల కొలది కనిపిస్తోంది గ్రామాలలో ఉండే ఏ హరిజనుడు కానీ, ఏ ఒక్క హరిజన శాసనసభ్యుడైనా సరే మేము బాగుపడ్డామని చెప్పినా నేను చాలా సంతోషిస్తాను. తమరు చెప్పినటువంటి...

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీ పార్టీ వారంతా చెప్పారు, బాగుపడ్డామని.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : మా పార్టీ వారై నాసరే ఏ శాసనసభ్యుని నియోజక వర్గంలోనైనా సరే హరిజనుల విషయమై ఇప్పుడేమి జరుగుతోందో; ఏవో బోర్డింగు స్కూళ్ళు, హాస్టళ్ళు పెట్టి హరిజనులకు విద్యాబుద్ధులను చెప్పి వారిని విద్యావంతులుగ చేస్తున్నారో, సంతోషమే. మన విద్యామంత్రి శ్రీ చట్టాధి రామారావుగారి దయచేతను ఈ S.S.L.C. మార్కులు ఎక్కువ పెట్టేసివారు. వాన్-వెజిటేరియన్ భోజనం చేస్తున్నందువల్ల హరిజనవిద్యార్థులు మాటికి నూరు మంది failed క్యాండ్ డేట్స్ అవుతున్నారు అధ్యక్షా! Fail అయిన తరువాత వాళ్ళు ఇతేమో వ్యవసాయం చేసుకోలేరు, అవతల ఏమో పోనీ S. S. L. C.

వరకు చదువుకొన్నందుకు బంట్రోతువనైనా చేసుకుందామంటే అది కూడా దొరకడంలేదు. అధ్యక్షా! మన పట్టాభిరామారావుగారి దయ ప్రజలమీద ఉంది కాని పెద్దవాళ్ళు, హరిజనులు ఏదోవిధంగా వాళ్ళు వెనుకబడి ఉంటే బాగుంటుంది అనేమో ఈ S.S.L.C. మార్కులు ఎక్కువ పెడుతున్నారు. అధ్యక్షా! హరిజనులకు కొంచెం preference ఇవ్వాలని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను మా జిల్లాలో అభివృద్ధికి ప్రస్తుతం ఈ ప్రభుత్వం చేసినటువంటి కృషికి మా జిల్లాలో గల మొత్తం 24 లక్షల జనాభా కూడా సంతోషిస్తున్నారు. ఆ సంతోషం తుదివరకూ ఉండి, తుదివరకు ఈ గవర్నమెంటునే support చేసే విధంగా చేసుకోవాలని నేను మంత్రిగారిని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను, ప్రార్థిస్తున్నాను కూడ. వంశధారప్రాజెక్టు కడతామని పబ్లిక్ మీటింగులో announcement చేసినారు. దానికి ఇప్పటికీ foundation అయినా వేయలేదు Foundation వేయరా? 1962 వచ్చేలోపల foundation అయినా వేయకపోతే 62 లో మేము 22 మంది వెళ్ళిపోతాము. అధ్యక్షా! మా జిల్లాలో యింకా ఝంఝూవటి బాహుదా మొదలైనటువంటి అనేక మైన చిన్నచిన్నదులున్నాయి 62 వచ్చేవరకు కనీసం ఫౌండేషన్ లెవెల్ కయినా వస్తే కాంగ్రెసు పేరుచెప్పుకొని మరల వచ్చే 5 సంవత్సరాలు కూడా మీయొక్క సేవచేసుకోదానికి అవకాశం దొరుకుతుంది తమయొక్క అధ్యక్షతను తమద్వారా మా ప్రజలయొక్క కష్టసుఖాలను ప్రభుత్వానికి చెప్పి చేయించుకోగలమని ఆశిస్తున్నాను. అధ్యక్షా! తరువాత మా జిల్లాలో గవర్నమెంటు హరిజన హాస్టల్స్ నున్నాయి. ఈ హాస్టల్స్ లో చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. ఆ అన్యాయాలను గురించి public గా కలెక్టరుగారికి ఆవార్డెనుల మీద రిపోర్టుచేసినా కూడా వారిమీద కలెక్టరుగారేమీ యాక్షన్ (action) తీసుకోలేదు. ఆ అన్యాయాలను అరికట్టాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ హాస్టల్స్ ఎవరి చేతులో ఉన్నాయి ?

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఇంతకుముందు గవర్నమెంటు వారికింద ఉండేవి. వారేమో జిల్లాపరిషత్తువారికి ఇచ్చేశారు. ఒక హాస్టల్ వార్డెను బియ్యం బస్తాలు కాశేపివాడన్నారు. కూరలుసారలు తినేశాడన్నారు. నెలకు 2 వందల రూపాయలు అనవసరంగా ఖర్చు చేశాడని ఈ విధమైన రిపోర్టుచేస్తే ఆయన మీద ఏ విధమైన చర్యతీసుకోలేదు సరికదా! ఇంకా ఆయనకు ప్రమోషను ఇచ్చేశారు అధ్యక్షా! అందుచేత నేను మనవి చేసేదేమిటంటే ఇలాంటి విషయాలన్నీటిని చూసేందుకు, మేము విన్నవించుకొనేందుకుకూడా మాకు

ఒక హరిజన మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా ఉన్నట్లయితే బాగుంటుంది ఇదివరలో ప్రత్యేకంగా చెప్పకొనేవాళ్ళం ఇప్పుడు మనకు శ్రీమతి మంత్రిగా వున్నారు. నేను ఇంతవరకెప్పుడూ కలుసుకొని మాట్లాడలేదు అధ్యక్షా! ఆ అమ్మగారి కేమో తెలుగురాదు నాకేమో ఇంగ్లీషురాదు. అందువల్ల కష్టంగా ఉంటుంది పీఠమట్టమని మా జిల్లాలో ఒక గ్రామం ఉన్నది. అక్కడ ఒక రైతుకు 125 ఎకరాలు భూమి వుంటే ఆయనకు ఉన్నది 6 ఎకరాల భూమి అని ఒక విషయంలో అక్కడినుండి ఎవరో ఒకరు complaint చేస్తే దానిపైన పమి విచారణ లేకుండానే గవర్నమెంటు స్టే (stay) ఇచ్చింది అధ్యక్షా! ఆ విషయమై చెప్పుకోడానికి నేను ఇప్పటికీ ఎవరిదగ్గరకి వెళ్ళలేదు ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా హరిజనుణ్ణి ఈ సభవారంతా పెట్టారు. అందుకు ఈ యావద్భారతదేశంకూడా మెచ్చుకుంది. అధ్యక్షా! కాని మాకు మాత్రం పమి సంతోషం లేదు. ఎందుకంటే ఆయన ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత ఆయనకు అనేక మైనటువంటి వ్యాపకాలుంటున్నాయి అందుచేత వారిని మేము తరచుగా కలుసుకొనలేక పోతున్నాము. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నన్నాళ్ళయినా వారి దర్శనం రోజూ చేయగలిగేవాళ్ళం. ఇప్పుడేమో వారి దర్శనానికి వాలుగు మాట్లు వెళ్ళినా నాకు దర్శనం దొరకలేదు.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : అట్లయితే మీరు స్వతంత్ర పార్టీలో చేరకారావమిటి?

శ్రీ పి. గున్నయ్య : స్వతంత్రపార్టీ నాకు అక్కలేదు అధ్యక్షా! ప్రత్యేకంగా పేదవాడైన హరిజనుల కష్టసుఖాలు చెప్పుకోడానికి ఒక వారి.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఒక హరిజనుణ్ణి మంత్రిగా పేయాలని చెప్పండి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఒక హరిజనమంత్రిని పేయాలి. ఇక్కడ 45 మంది హరిజన సభ్యులున్నారు. వీరిలోనుంచి ఒక బుద్ధిమంతుణ్ణి పార్టీ ఎంచి, పేద వాళ్ళ కష్టసుఖాలను చెప్పుకోడానికిగాను ప్రభుత్వం మంత్రిగాచేస్తే చాలా బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. సంజీవయ్యగారి ఊసు మాకేముంది అధ్యక్షా! ఇప్పుడు జనరల్ గా మూడుకోట్ల జనాభాకు సేవచేయడానికి, మీ సేవ చేయడానికి సంజీవయ్యగారు ఉన్నారాకాని, మాకేమి చేస్తున్నారు? వారి జనులను ఏ 70 సంవత్సరములలోనో బాగుచేస్తామని అన్నారు కాబట్టి వాళ్ళకు ఏ విధమైనటువంటి అన్యాయాలు జరుగకుండా ఏ విధంగాచేస్తే వారు బాగు వడి, వారి జీవితాలు పెంపొందచేయడానికి పూజ్యులు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి లాంటివారు ఆలోచించి అందుకు తగినటువంటి ఏర్పాట్లుచేస్తారని తమద్వారా

వినయపూర్వకంగా వారిని ప్రార్థిస్తూ మీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు నా హృదయపూర్వక మైన వందనములర్పిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి గోపాలరెడ్డి (తిరుత్తనీ-జనరల్) . అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన నటువంటి Supplementary Demands నేను తృప్తిగా బలపరుస్తూ ఉన్నాను. అయితే నేను చెప్పబోయేది ఒక చిన్న విషయం గురించి. ఆ చిన్న విషయం గురించి ఇందులో లేదని నా వాదన కాదు. అయినా ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవలసి నటువంటి బాధ్యత నా కెంతయినా ఉంది సత్యవీడు తాలూకాను మాతనంగా ఏర్పాటు చేసినారు. ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి మద్రాసు రాష్ట్రమునుండి వచ్చిన సుమారు 150 గ్రామాలతో ఈ తాలూకా 1-4-1960 వ తేదీన ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ గ్రామాలతో తెచ్చి పుత్తూరు, తిరుత్తడి, తాలూకాల లోని మన భాగానికి చెంగినటువంటి గ్రామాదులతో ఒక కొత్త తాలూకాగా ఏర్పాటు చేశారు అందుకు వారి నభినందిస్తున్నాను. కాని అక్కడ ఆ తాలూకా నేర్పాటు చేసినంత మాత్రాన అక్కడి ప్రజలకు కావలసినటువంటి పదుపాయాలు కలుగవు, కలుగలేదు సుమారు ఈ సమస్య 1953 లో ప్రారంభమై ఈనాడు వరకు కూడ వచ్చింది. ఆ ప్రాంతం మీద మద్రాసు ప్రభుత్వము మొదటినుంచి చాల అనాదరణ చూపుతూ వచ్చింది. ఒక్కొక్క పెద్ద గ్రామంలో కూడ స్కూలు లేకుండా ఉన్న పరిస్థితి కూడా ఉన్నది ఇప్పుడు మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 1000 జనాభా ఉండే ప్రతి గ్రామానికి కూడ ఒక పంచాయితీ బోర్డును, ఒక స్కూలును, ఒక హైస్కూలును ఇవన్నీ ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. ఈ సంగతి మనకు అందరకు తెలుసు. అయితే ఆ ప్రాంతంలో కనుక చూసినట్లయితే ఈ తాలూకాలోగల 150 గ్రామాదులలోను ఇంకా 20 గ్రామాలకు అసలు ఇంకా పంచాయితీ బోర్డులనే నెలకొల్పలేదు. అందులో 25, 45 గ్రామాలలో ఇంకా స్కూళ్లు లేనేలేవు. ఈ ప్రకారంగా దుస్థితిలో ఉన్న గ్రామాల పరిస్థితిని మరొకమారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను, అయితే ప్రభుత్వం వారిని ఇటీవల ఈ విషయంలో అభ్యర్థించినపుడు జిల్లా కలెక్టరు పంపించిన అంచనాలనుకూడా వారు పరిశీలించి 10 లక్షల రూపాయలకు ఆ ప్రాంతములకొరకై మంజూరు చేసినారు. కలెక్టరు, ఇదేకాకుండా వారి చేతిలో నున్నటువంటి సుమారు 5, 6 లక్షల రూపాయలను అక్కడ ఖర్చుపెట్టడానికి ఏర్పాట్లు చేశారు. ఇవన్నీ కూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ కార్యక్రమాలు త్వరగా పూర్తి అగుటకు, తరువాత ఇంకా కొంతవరకు ఆభివృద్ధి అవడానికి ఇంకా వాటికి దోహదం కలుగుతుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యవిషయం ఇక్కడ చెప్పవలసి ఉంది. సుమారు 1 లక్ష

50 వేల జనాభా ఉన్నటువంటి ఆ తాలూకాలో ఇదివరలో రెండు మాత్రమే ప్రైవేటు స్కూలున్నాయి అధ్యక్షా! అవి కూడా చాలా హీనస్థితిలో ఉంటున్నాయి. అచట ఏ విధమైన ఏర్పాట్లు సుద్రాస్ ప్రభుత్వంవారు చేయలేదు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రెండు ప్రైవేటు స్కూళ్ళను స్థాపించినారు. రెండు middle schools ను కూడా వారు స్థాపించినారు. దానికూడా వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. అయితే వాటికి కట్టడాలు, equipment లేకుండా వారు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ సందర్భంలో వారికి కావలసిన పౌరస్య ములను కలుగచేయవలెనని కూడా విన్నపములు చేయబడ్డాయి. ఈ సత్యవిడు తాలూకాలో ఉన్న ప్రైవేటు స్కూలును తాలూకా head quarters high school గా చేసినందుకు మన విద్యాశాఖా మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. అదికాక ఇంకా ఒక ప్రైవేటు స్కూలునుకూడా అక్కడ ఏర్పాటు చేసినారు. అందుకుకూడా వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ schoolsలో Central Govern-
ment గ్రాంటు సహాయంతో జరిగే programme లో Central Govern-
ment పూర్తి గ్రాంటు ఇచ్చేటటువంటి సమస్యయాన్ని, ఆ తాలూకాకు priority ఇచ్చి అచట high schools కు కలుగచేసి వాటికి buildings ను కట్టించుకోడానికి వారికి సహాయం చేయవలసినదిగా నేను మంత్రిగారిని కోరు తున్నాను. మరి రెండవ విషయ మేమిటంటే అచట electricity supply schemes కు సుమారు 7 లక్షల రూపాయల వరకు కొన్ని అంచనాలను వేసి నారు. అన్నీ తయారై ఉన్నాయి. వాటికి కావలసిన సామానులు కూడా ఉన్నాయంటున్నారు కాని వాటిని కావలసినటువంటి ప్రవ్యవహారపాయాన్ని Chief Engineer కు ప్రభుత్వం ఇంకా కల్పించలేదని, Chief Engineer ఆసీనుకు నేను ఇప్పుడే పోగా అచట వారు నాకు చెప్పినారు. ఆ విధంగా వినిన తరువాత నాకు చాలా కష్టం అయినది. అనాడు ఆడిపార్టుమెంటు వాళ్ళే డబ్బు ఉందని చెప్పినారు. ఇప్పుడు ఈ 10 లక్షల రూపాయలలో యేమాత్రం కూడా ఈ electricity schemes కు కేటాయించకుండా ఉండడం జరిగింది. ఆ electricity schemes sanction అయినప్పటికీని ఇంతవరకు ఏమీ జరుగ కుండా ఉండే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి వాటికి ప్రభుత్వంవారు తక్షణం ఏ contingency fund నుంచో, ఏ fund నుంచో, తరువాత మరల appro-
priation చేసుకోవచ్చును కాబట్టి, 3 లక్షల రూపాయలలో 4 లక్షల రూపా యలలో దానికి ఇప్పుడే పోతే అస్కీములు జరగవు. అక్కడ ఆ ప్రాంతము వ్యవసాయంకాగా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశాలు, సౌకర్యాలు అన్నీ కూడా ఉన్నాయి. వీటివసతి బాగుగా కలిగిన వావులు; చెరువులుకూడా ఉన్నాయి.

అటువంటిచోట్ల electricity వాళ్ళకు పనికివస్తుంది కాబట్టి తక్షణమే అచటి రైతులకు electricity ని సరఫరాచేసి, సదుపాయాలను కల్పించాలని నేను మరొకమారు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను ఇంతేకాకుండా సత్యవీడులోని హాస్పటలును తాలూకా headquarters hospital గా చేసినారు. కాని, అది ఇన్నాళ్ళనుంచి rural dispensary గా ఉండినది. దానిని upgrade చేయడానికి కూడా proposals ఉన్నాయి. సుమారు 3 లక్షల రూపాయల వరకు అంచనాలు వేసి వంపించారు. వాటిని Director of Medical Services కూడా ప్రభుత్వానికి శిఫార్సు చేయడం జరిగింది. అయితే మర్నీ సంవత్సరం 1-4-'61 వ తేదీనుంచి ప్రారంభించి అటువంటివాటిని provincialise చేస్తామని చెప్పున్నారు.

Provincialise చేయడము 1-10-1960 నుంచి జరిగితే మరల దానికి కావలసినటువంటి సామగ్రి వగైరాలు రావటానికి ఏ ఒక సంవత్సరమో పట్టవచ్చు. అంతవరకుదాకా ఉంటే అలస్యము అవుతుంది గనుక ఈ సంవత్సరము లోగానే ఏదో కొంత గ్రాంటుక్రింద ఇచ్చి, అటు తరువాత provincialise చేస్తే బాగా ఉంటుందని చెప్పాను. ఆవిధముగ చెప్పిన తరువాతనే ఒక M.B.B.S. ప్యాసు అయిన డాక్టరును వేశారు డాక్టరును వేసినంత మాత్రాన లాభము లేదు. దానికి కావలసినటువంటి కట్టడములు అవసరము D.M.S. వంపించిన అంచనాలను వెంటనే మంజూరు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

తరువాత, మా ప్రాంతములో irrigation సౌకర్యాలు కొద్దిగా ఉన్నవి. వాటిని బాగుపరచటానికి ప్రభుత్వము ఎక్కువగ ఖర్చుచేయనవసరము కూడ లేదు. ముందు minor irrigation works విషయములో కలెక్టరుగారు ఇచ్చిన డబ్బుతోనే అనేక మైన స్లానుకు సంబంధించిన పనులు ఇప్పటికప్పుడే ప్రారంభించబడినవి. అవి అన్నీ కూడ సంతృప్తికరముగనే జరుగుతాయని మా నమ్మకము. ఇవిగాక major irrigation works విషయములో మూడు స్కిములు మాత్రమే ఉన్నవి. ఈ మూడింటిని వెంటనే పూర్తి చేయించినట్లుంటే ప్రభుత్వము మరే ఇతర సౌకర్యాలు చేయించనవసరము ఉండదు. కాబట్టి వాటిని గురించి వెంటనే irrigation జరిపించి పూర్తి చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆజిల్లాలో ఇవి అన్నీ జరగటానికి తగినంతమంది సిబ్బందిని special గా కాంక్షను చేయాలి. కనీసము ఒక సంవత్సరముపాటు అయినా ఆ సిబ్బందిని అక్కడ ఉంచాలి. ఈ సిబ్బందిద్వారా ఆ పనులు అన్నీ ముగించటానికి వీలు అవుతుంది. వారు పూర్తి చేయగలుగుతారు. వేమకూడ ఆ ప్రాంతములో వర్తకన

చేస్తూ, ఈ పనులు విధిముగ జరుగుతున్నాయి. చూస్తూనే ఉన్నాను. సుమారు ఒక కోటి రూపాయలు కాంక్షను చూడ కాని కప్పటికిరకు రేపి ఉంటు మాత్రమే ఖర్చుఅయినది అని చెప్పతున్నారు అయితే మరొక ప్రభుత్వము కూడ ఖర్చుచేస్తున్నారు అంటే, మన ప్రభుత్వము ఖర్చుచేయడములేదని నేను అనడములేదు మన ప్రభుత్వము కూడ estimates వేశారు. వాటికి కావలసిన సదుపాయములు కూడ చేస్తూనేఉన్నారు అయితే ఆ పనులు కూడా చేయవలసివచ్చుచు గా సాగేటట్లు చేస్తే అక్కడ ఉండే ప్రతిభకు ఆధారము కలుగుతుంది ఉంటుంది ఆ ప్రాంతమునుంచి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనికి అక్కడి ప్రజలు, వారి ఆస్తులతో సహా transfer అయినారన్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు వాని కొత్తగా చేర్చబడినవారు అలాంటివారికి అవసరమైన సదుపాయములు వెంట వెంటనే చేయిస్తే, పరవాలేదు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు మనము పోయినను, అక్కడ ఆ ప్రభుత్వము మన సౌకర్యాలు తాగానే చూస్తున్నారు, మనకు కావలసిన పనులు చురుకుగానే చేయిస్తున్నారని సంతోషముతో చెప్పుకుంటారు. చిరగా చెందరు కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయమును గమనించగలదని అభిప్రాయపడు పైగా మన ప్రభుత్వముమీద వారియొక్క విశ్వాసము ప్రకటించగలదు. ప్రభుత్వము ఇది దృష్టియందుంచుకోవాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎ వెంకట్రామరాజు (రాజోర్ - జనరల్) అధ్యక్షా! మహాత్మా ప్రవేశపెట్టిన ఈ supplementary demands ను నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను ఈ డిమాండు ద్వారా ప్రభుత్వము ఖర్చుచేస్తున్న items విషయములో కొన్ని లోపములను నేను ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ డిమాండ్లయొక్క జాబితాలోని 12 అయిటము జిల్లాపరిషత్తులకు సంబంధించినది జిల్లాపరిషత్తులు జీపులు కొనడానికి సొమ్ము కావాలని ఇందులో provision ఏర్పాటు చేయ బడింది అయితే పంచాయితీ సమితులకును, జిల్లాపరిషత్తులకును జీపులు అవసరము ఏమివచ్చింది? ఇప్పుడు ఉన్న జీపులు ఏ ఏ పనులకొరకు వినియోగిస్తున్నారో ప్రభుత్వం గుర్తించిందా అని అడుగుతున్నాను. వారు వినియోగించే జీపులు ఏ విధముగ వాడబడుచున్నవి అనేది తెలుసుకోవాలి ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తున్నట్లులేదు. ఈ జీపులను వారియొక్క స్వంతపనుల కొరకు, లేదా party పనులకొరకు లేదా పార్టీ మీటింగులకొరకు, వ్యక్తుల యొక్క అవసరములకొరకు వినియోగిస్తున్నారు. ఇలాంటిపనులకు వారికి వుంటున్న conveyances ఉపయోగించుకోవలసిందేకాని, గవర్నమెంటు జీపులు వాడడము అనేది ఎంతవరకు సమంజసము, సబబుగా ఉన్నదో ప్రభుత్వము గుర్తించాలి. ఇలాంటివి ప్రజలుచూస్తే ప్రజలకు ప్రభుత్వాన్ని గురించేకాక జిల్లా

పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులనుగురించి ఎంతటి అవిశ్వాసభావము ఏర్పడుతుందోకూడ గుర్తించాలి అయితే ఇలాంటి పనులకోసమా ప్రభుత్వము జీపులను సప్లయిచేసేది అయితే వారి స్వంతపనులకుకూడ ప్రభుత్వము జీపులను ఉపయోగించుకోవచ్చునని ప్రభుత్వము ఆదేశించిందా అని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వము శాంక్షను చేసే petrol ఖర్చు, oil, ఇలాంటిపనులకే ఉపయోగపడుతున్నది. ఇందులో ప్రభుత్వ పక్షమా? ప్రతిపక్షమా అనే విషయముకాదు అసలు ఈ planning system అమలుకు వచ్చిన తరువాత ముఖ్యంగా జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు ఏర్పాటు అయినతరువాత వీరియొక్క పనులు, జీపులు ఉపయోగించడము ప్రజలు పరిశీలిస్తూనే ఉన్నారని ప్రభుత్వం మరచిపోకూడదు అవి ఏ ఏ పనులకు దుర్వినియోగ పడుచున్నవో ప్రజలు గమనిస్తూనే ఉన్నారు దీనివిషయమై ప్రజలు ప్రభుత్వముయొక్క రామ రాజ్యము, పరిషత్తు, పంచాయితీరాజ్యము ఏవిధముగా చెప్పుకుంటున్నారో మంత్రిగారు తమ పర్యటనలో విచారిస్తారని ఆశిస్తున్నాను—ఇది అంతా చాలా హాస్యాస్పదముగ తయారైంది—ఆర్థిక మంత్రిగారు ఈ జీపుల సప్లయని గురించి కొంత restrict చేయడము మంచిదిని నా సలహా. దీనికి అడుపు ఉండడము ఎంతో అవసరము. అనసరి మైనంత వరకే శాంక్షను చేయడము మంచిది శాంక్షను చేసే పరిస్థితులలో శాసనసభ ఉన్నప్పటికీనీ, ప్రభుత్వము పరిషత్తులకు, సమితులకు ఇచ్చేసొమ్ము సక్రమముగా ఉపయోగ పడుతున్నది లేనిది ప్రత్యేకముగ గమనించవలసిందిగా ఆర్థిక మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మరియొక విషయము వున్నది అది Agriculture కు సంబంధించినటువంటి విషయము. Fertilisers Factory ని గురించి పెద్ద ఆందోళన మన రాష్ట్రంలో వున్నట్లు మనందరి దృష్టికి వస్తున్నది. ఎరువుల distribution సరిగా జరగటంలేదని complaints వింటున్నాము. మన రాష్ట్రములో సప్లయిచేసే ఎరువులు Mixtures పేరుతో వివిధ జిల్లాలలో అనేకమంది private dealers అమ్ముతున్నారు. Ammonia కోటా యిచ్చేటటువంటి వద్ద తిలో జరుగుచున్నది. ఇదివరకు వున్న quotadars గాని లేకపోతే యిప్పుడు క్రొత్తగా ఇస్తున్నటువంటి license holders గాని Mixtures ను సక్రమ వద్దతిలో తయారుచేసే సకాలములో రైతులకు సరిగా అందజేస్తూన్నారా లేదా అనే విషయము పరిశీలించినట్లయితే అది నామమాత్రానికైన production జరగటంలేదు. మంత్రిగారిని ఈవిషయం గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇకమీదట అయినా కొత్త లైసెన్సులు అన్నీ అవుజేసి, పాత licenses అన్నీ ఒకేసారి పరిశీలనలోనికి తీసుకుని, ఈ distribution అదుపులోనికి తేవ

డము అవసరమైయున్నది. ఈ distribution of mixtures ప్రభుత్వం తన చేతిలో పెట్టుకొని, Private Companies ఇంతవరకుకూడ mixtures ను సరిగా తయారుచేసి distribution జరపడములేదు కనుక, ఇచ్చేటటువంటి Ammonia అంతయు జిల్లాపరిషత్తులకు hand over చేసి, వారిద్వారా distribution సాగించడము మంచిది. అంతేకాని Private dealers ద్వారా సాగించడము దుర్వినియోగపరచినట్లే అవుతున్నది ఇకముందు Private dealers కు ఇచ్చిన licenses అన్నీ Cancel చేయాలి, ఈ విషయములో ప్రభుత్వము సత్వరచర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను Agriculture కు సంబంధించిన వివిధసౌకర్యాలు, చాలినన్ని పరికరములు సప్లయి చేయలేనటువంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం ఉన్నది పోనీ, అంతవరకు ఇచ్చిన License holders అయినా సక్రమ పద్ధతిలో mixtures ను తయారుచేసి distribution జరుపుతున్నారా అనేది చూడవలసి యుంటుంది కనీసము ఈ విషయములో నైనా ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను ఈ విషయములో ప్రభుత్వము శ్రద్ధతీసుకోకపోతే మనము దీనినిగురించి రోజు అంతయు చర్చించినప్పటికీ ప్రయోజనము ఉండదు ఈ mixtures అమ్మకమును గురించి ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు చాలా హాస్యాస్పదముగ చూస్తున్నారని మంత్రిగారిదృష్టికి తెస్తున్నాను Distribute చేసేటంతవరకైనా సక్రమంగా జరిగేటట్లు ప్రభుత్వము చూడాలి అని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఇప్పుడు మనము ద్వితీయ పంచవర్షప్రణాళికను ముగించి తృతీయ ప్రణాళికను ఆరంభము చేయబోతున్నాము తృతీయ ప్రణాళికను అమలు జరుపుకోవటానికి మనము ప్రజలవద్దనుంచి ధనము సేకరించుకొనే సమయములో ప్రజల విశ్వాసము చూరగొనడము చాల అవసరము. వారిపైననే ఎక్కువగ ఆధారపడవలసిన సమయము ఇది అని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. ఈ Supplementary Demands ను pass చేయమని మంత్రిగారు సభ్యులను కోరుతున్నారు కాని Supplementary Demands లో ఉదహరించిన మొత్తములు కార్యక్రమములయొక్క estimated cost కంటే కూడ తక్కువగా యున్నవి Schemes ను actual గా అమలుపచుకున్నప్పుడు ఈ పాచ్చుతగ్గులు టైటపడగలవు. Plan cost కంటే ఈ Demands ద్వారా కోరేసొమ్ము ఎక్కువకాదు. ఈ సొమ్మును వినియోగించడములో పొరజాబు జరిగియుండా అనుకుంటాను. లేకపోతే estimates తయారుచేసి యుండాలి. ఇదివరకు కేటాయింపబడిన సొమ్ము చాలాభాగము దుర్వినియోగము కావడమువల్ల ఇంకా డబ్బు అదనముగ ఈ స్కీములకొరకు కావలసినవచ్చినదికదా! ఆ స్కీములను

గురించి estimates చేసేటప్పుడు cost తక్కువగా చూపించటానికి ప్రయత్నించి నట్లు రుజువు అగుచున్నది. ఈ లెక్కలు అన్నీ పత్రికలలో ప్రచురించబడినవి. లెక్కలు తప్పు అని ప్రజలకు తెలియదు అని అనుకోవడము పొరపాటు. పత్రికలలో ప్రచురించబడుతున్న ప్రతి ఒక్క విషయముకూడ ప్రజలు గ్రహిస్తూనే ఉన్నారు Plan కార్యక్రమాల విషయములో లెక్కలు తప్పుతడకలుగా పత్రికలలో వచ్చిన ఎడల, ప్రజలు గుర్తించ గలిగియుంటే, వారివద్దనుంచి డబ్బు ఏవిధముగ సేకరించగలుగుతాము అనేది ప్రభుత్వము గుర్తించాల్సి ఉన్నది దీనివల్ల ప్రజలకు ప్రభుత్వముమీద విశ్వాసము ఎంతవరకు ఉండగలదో ఆలోచించండి. ఇలాంటి పరిస్థితిని తెచ్చి పెట్టుకోకుండా ప్రభుత్వము తగుజాగ్రత వహించాల్సి ప్రభుత్వముయొక్క administration యొక్క standard ను ప్రజలు doubt చేసే పరిస్థితి రాకుండా చూచుకోవాలి. ఈ విషయములు అన్నీ మంత్రిగారు గుర్తించి తగు జాగ్రత్త తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ, అధ్యక్షుల వారు నాకు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందులకు వారికి ధన్యవాదములు అర్పిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ టి జాలయ్య (గుంటూరు-1): అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ సబ్ మెంటరీ డిమాండ్లను నేను బలపరుస్తున్నాను ప్రభుత్వము Plan కార్యక్రమాలు, ఇతర కార్యములు ఎన్నో నిర్వహిస్తున్నారు. వాటిక్రింద ఎంతో డబ్బు ఖర్చుచెస్తున్నారు కాని మా గుంటూరు పురపాలక సంఘమునకు సంబంధించిన Drainage Scheme ను గురించి డబ్బు కావాలని హెచ్చరిస్తే డబ్బులేదు డబ్బులేదు అని చెప్పడము తప్పు ఆ స్కీమును నిర్వహించేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడములేదు. గుంటూరు టౌనులో Drainage Scheme ను అమలుజరపటానికి అయ్యే ఖర్చు 130 లక్షల దాకా ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. Administrative sanction కూడ ఇచ్చింది. కాని ఆ విషయములో ఇంత వరకు ఎట్టి allotment కూడ చేయలేదు. ఇది చాలా శోచనీయముగ నున్నది.

పై నాన్ను మినిష్టరుగారు హాజరులో లేకపోయినప్పటికీ కూడ వారు కూర్చున్నచోటుకి phone వినపడుతుందనుకుంటాను. అయినా ముగ్గురు మంత్రులు ఇక్కడ ఉన్నారు అందులో అధ్యక్షులైన తమరు ఉన్నారు. గుంటూరు జిల్లావారు చాలమంది ఉన్నారు నాకంటే వారికే జవాబుదారీ ఎక్కువ. బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి కూడ గుంటూరుజిల్లాకు సదుపాయంచేయడంలో నాకంటే ఎక్కువ జవాబుదారీ కనుక వచ్చేసంవత్సరం బడ్జెట్లో తప్పనిసరిగా allot చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. సహాయం చెయ్యమని మాకు చెప్పితే గుంటూరు పురపాలక సంఘమైనా అవ్వతీసుకునే ఆస్కారమైనా ఉంటుంది. ఇటు ఏమీ

చెప్పక, డబ్బా ఇవ్వక మమ్ములను అవస్థపెడుతున్నారు కనుక ఇది త్వరగా తేల్చుమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

ముఖ్యంగా మన గవర్నమెంటుచారికి ఇండస్ట్రీస్ అనేవి అసలు ఉన్నాయా, లేవా అనే థ్యానే లేదు పంటమీద వచ్చే రసాన్ని మనం త్రాగుతుంటే డబ్బు ఎక్కువవుతుంది పంటమీద వచ్చే రసం యావత్తూ ఇక్కడే ఉండి Industries మీద పనిచేస్తే డబ్బు ఎక్కువ వస్తుంది. నిన్న సుందరయ్యగారి ఉపన్యాసంలో ఎక్కడో కూలీలకు rate ఎక్కువ వచ్చింది, ఇక్కడ తక్కువ వచ్చింది అన్నారు. వాస్తవమే ఎట్లా ఎక్కువ వస్తుంది ? Industries పెరిగితేనేగాని కూలీలకు డబ్బురాదు. కనుక Industries కోసం కొంత డబ్బు బడ్జెట్ లో కేటాయించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను వారు ఇరిగేషన్ కి, దానికి-దీనికి పెడుతున్నారేగాని, Industries కి ఒక కానీ కూడ ఖర్చుచేయడంలేదు. Industries కి ఒక కానీ ఇవ్వాలంటే Finance Minister గారికి కష్టంగా ఉంటుంది కారణం తెలియదు. వచ్చే బడ్జెట్ లో తప్పనిసరిగా industries కు కొంత డబ్బు కేటాయించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

నిన్న అంతా ప్రణాళికమీద ఉపన్యాసాలు అయినవి. సుందరయ్యగారి ఉపన్యాసంలోగాని, గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఉపన్యాసంలోగాని, రాజగోపాల నాయుడుగారి ఉపన్యాసంలోగాని వారు మనం ఆశలు పెట్టుకోవద్దన్నారు. ఆశ లేకుండా నిరాశతో వ్యవహరించడం ఎట్లాగో తెలియడంలేదు. ఏదైనా ఆశ పెట్టుకుంటేనే పనవుతుంది. వారి ఉపన్యాసాల్లో నిరాశ, నిస్పృహ అన్నారేగాని ఆశ అనే ఉద్దేశమే కనపడలేదు. కారణం తెలియదు ఆశలేకుండా స్వతంత్ర పార్టీ ఏమిచేస్తుంది ? నిరాశతో ఏపని చేయలేమని నేను నమ్ముతున్నాను. కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారిని కూడ ఆశ పెట్టుకుని పనిచెయ్యమని, నిరాశతో పని చేయవద్దని కోరుతున్నాను.

పోతే ఇందాకటి ఉపన్యాసంలో ఎలమందారెడ్డిగారు సంజీవరెడ్డిగారి మాటకి బ్రహ్మాండమైన అర్థం చెప్పారు. పెద్ద పెద్ద లాయర్లు చెప్పే అర్థంతో సంజీవరెడ్డివంటి నాయకులు ఇట్లా మాట్లాడవచ్చునా అనే ఉద్దేశంతో మాట్లాడారు. ఆయన మాట్లాడింది ఖాయం. 1951 లోని ఒప్పందం వారు కాదంటున్నారు, మనం ఓకేనంటున్నాం, అది ముందు తేల్చండి అన్నాడాయన. అంతే కాని 'కౌను, కాదు అని ఆయన అక్కడ చెప్పలేదు. అది పెద్దమనిషి లక్షణం. మన తరపున మాట్లాడితే బయటివాడు వినడు. ఆయన పెద్దమనిషి లక్షణంగా statement ఇచ్చారే కాని మనకి అవకాశం చెయ్యాలని కాదని మన కమ్యూ

నిస్తు సోదరులు గట్టిగా నమ్మాలని కోరుతున్నాను. ఏదో పెద్దమనిషి బైటకు పోయారు, ఒకమాట మాట్లాడారు. దానిని చిన్నది పెద్దదిచేసి ఏదో అన్నారని ప్రచారంచేసే ఉద్దేశంతో ఉన్నట్లు కనపడుతోందిగాని న్యాయమైన వర్గతిలో అన్నట్లు కాదు అని కమ్యూనిస్టువారికి తెలియచేస్తున్నాను కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు ఖండిస్తూ మాట్లాడినప్పటికీ కాంగ్రెస్ పార్టీ లెక్కచేయదు. సంజీవరెడ్డిగా రన్నది న్యాయమే దానిని న్యాయంగా పరిష్కరించుకుందాము. సభ్యతతో పోతే పనులవుతాయి గాని తగాదా పెట్టుకుంటే కావు. వారు చెప్పిన మాట లలో చాల అర్థం ఉంది దానిప్రకారం పోతే మన state కు భవిష్యత్తు ఉందని నేను నమ్ముతున్నాను. కాంగ్రెస్ వారంతా అదేవిధంగా నమ్ముతున్నారు. ప్రజలు కాంగ్రెస్ మాట నమ్ముతారేగాని కమ్యూనిస్టులమాట ఎవరూ నమ్మరని నేను గట్టిగా చెబుతూ నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదా లిస్తున్నా శలవు తీసుకుంటున్నాను

*శ్రీ కె. పున్నయ్య (చీపురుపల్లి - రిజర్వుడ్). అధ్యక్షా, ఈ Supple-
mentary demand ను బలపరుస్తూ రెండు మూడు విషయాలు చెప్పదలచు
కున్నాను. ఇదివరకు జిల్లా బోర్డులలో collect చేసిన డబ్బును జిల్లాపరిషత్తులకు
ఇస్తున్నామనడం చాల సంతోషించవలసిన విషయం. అయితే అది ఏ విధంగా
పంచుతారు అనేది స్పష్టమరిస్తే జాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. ఎందుకంటే
ఒక్కొక్క జిల్లాకు కొంచెం ఎక్కువ ఇవ్వవచ్చు, ఒక్కొక్క జిల్లాకు తక్కువ
ఇవ్వవచ్చు. అందువలన ఆ distribution కు ఒక క్రమవిధానం ఉంటే ఎవరూ
అన్యధా భావించడానికి వీలుండదు. కాబట్టి ఈ distribution సక్రమంగా
చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను సందర్భంలో రెండు
విషయాలు చెప్పదలచాను. మనం schools ఎక్కువగా పెట్టకొవాలని ప్రభుత్వ
అభిప్రాయం అయితే ఈ పాఠశాలలు ఏర్పాటుచేసే సందర్భంలో distance
అనేది ఒక అడ్డంకిగా ఉన్నది. అందుకు నా సూచన ఏమంటే ఒక పంచాయితీకి
ఒక స్కూలు ఉండాలని, విద్యార్థులు ఉంటారు. పంచాయితీ అనేది జనాభా
ప్రాతిపదికపై మనం ఏర్పాటుచేసుకుంటున్నాం పంచాయితీకి ఒక పాఠశాల
ఏర్పరచాలని, distance ఉండరాదని నేను కోరుతున్నాను. పాఠశాలలు
పెట్టడమేగాక వాటికి భవననిర్మాణానికి కూడ పరిషత్తులు, సమితులు చాల
కృషిచేస్తున్నాయి. వాటికి తగిన ఆర్థికపరిస్థితులు లేకపోవడంబట్టి పాఠశాల
నిర్మాణ సందర్భంలో అభివృద్ధి అనుకున్నంతగా లేదు కాబట్టి, ఈ సందర్భంగా
ఏర్పాటు చేయించాలని ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. అట్లాగే ప్రతి పాఠ
శాలకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండాలని ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. కానీ,

qualified teachers లేకుండా ఉన్నారు చాలవోట్ల Single Teacher Schools అని పెడుతున్నారు వాటికి కూడ qualified teachers రావడం లేదు. S. S. L. C. పాసయితే చాలంటున్నారు బాగానే ఉంది. కాని Higher Grade Trained Teachers కూడ లేకపోవడంబట్టి ఆ పాఠశాలల్లో కూడ S.S.L.C వారినే వేస్తూ exemption కోసం ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నారు శ్రీకాకుళంజిల్లాలో ఇటువంటి ఇబ్బంది ఎక్కువగా కనబడుతున్నది కాబట్టి మరొక Training School అచట వచ్చేసంవత్సరం అయినా ఏర్పాటుచేస్తే చాల బాగుంటుంది. ఈ Trained Teachers కొరత మరొక రెండుమూడు సంవత్సరములలో తీరడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి Training School ఏర్పాటుచేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని నేను తెలియచేస్తున్నాను

ఇక Public Health విషయం—drinking water wells ఉపయోగం చాల ఎక్కువగా ఉన్నది. ముఖ్యంగా శ్రీకాకుంజిల్లాలో వేలకొలది గ్రామాలు బావులులేకుండా ఉన్నాయి. వాటికి ప్రభుత్వం ఇచ్చేదబ్బుకూడ చాలకుండా ఉన్నది కాబట్టి ప్రతిగ్రామంలో బావులుఏర్పాటుజేసే సందర్భం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను ఇదివరకు National water supply Scheme క్రింద Protected water supply scheme క్రింద కొంతదబ్బు కేటాయించి బావులు ఏర్పాటు చేయించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్నది కాని ఆ స్కీములు రద్దు చేస్తున్నట్లు ఇటీవల తెలిసిన భోగట్టా దానివల్ల చాలనష్టం కలుగుతుంది. కాబట్టి ఈ National water Supply Schemeక్రింద, protected water Supply క్రింద మీరు ఏర్పాటుచేయడానికి పూనుకోవాలి ఒకవేళ Central Government వారు ఆ స్కీమును రద్దుచేయడానికి పూనుకున్నప్పుడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయం పరిశీలించి అవసరం అయినదబ్బు కేటాయిస్తే బాగుంటుందని, దానివల్ల ప్రజానీకానికి ఈ బావులు ఏర్పాటు సందర్భంలో మేలు కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను దానివల్ల పరిషత్తుల కార్యక్రమం ఇతోధికంగా కొనసాగడానికి వీలవుతుంది. కనుక ఆ విషయంకూడ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఎరువుల తగాయిదా ఇదివరకు మన ప్రభుత్వ దృష్టికివచ్చింది. అందుచేత వచ్చే సంవత్సరమైనా రాష్ట్రములో రైతులకు అవసరమైన ఎరువుల supply చక్కగా జరిగేటట్లు చూడవలసియున్నది. ఇది కేంద్రప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం, మనకు కేంద్రప్రభుత్వము సరిగా సహాయంచేయడంలేదు. మనకు allotment సరిగా ఇవ్వడంలేదని మామూలుగా చెప్పితే, ప్రజలు ఎవరూకూడా

f

l

సంతోషపడరు. ఈ సంవత్సరం చాలా విపరీతమైనటువంటి పరిస్థితులకు లోను కావడంవల్ల, చాలా అసంతృప్తి కలగడంకూడా జరిగింది. కనుక వచ్చే సంవత్సరమైన ఈ అనుభవం దృష్ట్యా ఎక్కువ quota మనం సంపాదించుకోడానికి ప్రయత్నంచేస్తే బాగుంటుంది. అందుకు ప్రభుత్వం ఎక్కువగా కృషిచేయాలి. Harijan welfare విషయాలుకూడా జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగించడం జరుగుతున్నది పరిషత్తుకు అప్పగించడం మాత్రం చేశారుగాని, వారికి ఇటీవలవరకు కూడా డబ్బు transfer చేయడం అనేది జరుగలేదు. దానివలన అనేక విధాలుగా welfare department suffer అయింది. ఇటీవల ఆ సర్దుబాటు చేసుకోవడం చాలా సంతోషంగా ఉన్నది కాని ఈ సంవత్సరం Social Welfare Schools అనేటటువంటివి ఏర్పాటు చేయకుండా ఉన్నారన్నట్లుగా తెలుస్తున్నది ఇది వరకు social welfare schools ఉండడంబట్టి అవి ముఖ్యముగా హరిజన విద్యార్థులకు ఎక్కువగా ఉపయోగపడేవి. ఎందువల్లనంటే మధ్యాహ్నపు భోజనము సౌకర్యము అందులో ఏర్పాటు చేయబడింది కాని ఈ సంవత్సరం ఆ స్కీము అనేటటువంటిది లేకుండా ఉన్నదనే భోగట్టా మనకు తెలిసినదే. అందుచేత ఇంతవరకు social welfare schools పవిధంగా ఉన్నయో, ఆ విధంగా నడిపించవలెను ఎందుచేతనంటే, ఇప్పుడు compulsory elementary education scheme క్రింద, పాఠశాలలో mid day meals ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది ఈ Mid-day meals ఏర్పాటుచేయడంవల్ల ఎక్కువ మంది చదువుకోడానికి వీలవుతుంది. కనుక బీదపిల్లలకు ఇటువంటి సౌకర్యాలు గల పాఠశాలలు చాలా అవసరము. హరిజనుల విషయంలో ఇక్కడ ఏదో చాలా schemes పెట్టామని చెప్పుతున్నారు. Drinking water wells, scholarships, housesites, Colonization schemes ఈలాంటివిఉన్నాయి యిప్పుడు Carpentry Center, Dress making Centres, Baskets making Centers, Agricultural, fruit gardening Centres వగైరా classes ను హరిజనులకు ఏర్పాటుచేస్తున్నామని చెప్పడం చాలా సంతోషము. అయితే దానికి తగినటువంటి schemes ఉన్నవో లేదో తెలియకుండా ఉన్నవి. Cottage industries ను మేము ఇదివరకే కోరుతున్నాము. ఒక Tanning industry ఉన్నటువంటిది కూడా Welfare Department నిర్వహించడం లేదు. దీనికి ప్రత్యేకంగా Khadi and Industries కు సంబంధించినటువంటి Board ఉన్నది. అదే ఆ వ్యవహారం చూసుకొంటున్నది. కనుక Welfare Department అనేటటువంటిది ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడమూ లేదా అనే విషయాన్ని అలోచించడంలేదు. కనుక ఊరకే ఏవో schemes అనే

పేరుతో సంవత్సరాల తరబడి కాలయాపనచేసేదానికంటే, ఈ స్కీములు ఏవేవి ఉన్నాయో వాటన్నింటినీ కూడా Welfare Department ద్వారా తెలియజేస్తే, వాటికి మేము తగినటువంటి సలహాలు ఇచ్చేదానికి వీలు అవుతుంది. అవిధంగా చేయవలెనని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా Cottage Industries అనేవి లేకుండా ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో, Colonization schemes తో పాటు అంటే హరిజనులకు ఇళ్లు కట్టించడంతో పాటు, huts నిర్మాణం కూడా వేస్తున్నారు. Second Planలో 3,977 huts నిర్మించబడినాయని, తరువాత old huts 200 వరకు repair చేయుటకు ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు. అటువంటి ఏర్పాటు ఆంధ్రప్రాంతంలో కూడా కలుగజేయాలి. ఇదివరకు ఆంధ్రప్రాంతములో అటువంటి ఏర్పాటులేదు. ఈ housing అనే పేరుతో 70 రూపాయలు మాత్రం ఇస్తున్నారు. ఒక్కొక్క ఇంటికి 1500 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి యున్నప్పుడు, హరిజనులు మిగతా 750 రూపాయలు భరించగలిగిన పరిస్థితి వారికి లేదు. ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో contribution అనేది రాదు. అందుచేత ప్రభుత్వము 750 రూపాయలు ఇచ్చినప్పుడు, మిగిలిన 750 రూపాయలు Contribution ద్వారా లభించడం చాల కష్టం. అందుచేత దానియొక్క estimate జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేయవలసియుంటుంది. తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి 'huts నిర్మాణం' అనేటటువంటి ఏర్పాటు ఆంధ్రప్రాంతములో కూడా చేస్తే బాగుంటుంది. Housing Scheme లో ప్రభుత్వము 750 రూపాయలు ఇచ్చే వద్దతిలో ఎవరైనా కలిగినవాళ్ళు ఉంటే, ఆ 750 రూపాయలతో పాటు మరొక 750 రూపాయలు కలుపుకొని ఇళ్ళు కట్టించుకోవచ్చు. కాని, ఈ huts నిర్మాణం, old huts repair చేయడం అనేటటువంటి కార్యక్రమం ఆంధ్రప్రాంతానికి extend చేయవలసిందని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మరి industries విషయంలో కూడా అందరు మిత్రులు చెప్పినట్లుగానే నేను కూడా ఒక విషయం చెప్పాలి. ప్రభుత్వము మన industries ను బాగా అభివృద్ధిచేయించాలని అనేటటువంటి అభిప్రాయాన్ని వెల్లడిచేసినంత మాత్రాన సరిపోదు. దీనికి private sector, private agencies ముందుకురావడం లేదు, private capital అనేది ముందుకురావడం లేదు. అనే ఒక సాకు మాత్రం ప్రభుత్వం తెలియజేస్తున్నది. కాని private agency అనేటటువంటిది ఎందుకు రావడంలేదో దానికి అవసరమైనటువంటి ఏర్పాట్లు ఏవిధంగా చేయించాలో అది కూడా తెలుసుకోడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ కారణాలు కూడా తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఒకవేళ ఏ కారణాలచేతనైనా private agencies ముందుకు రాకపోయినప్పుడు, ఇక ఈ రాష్ట్రంలో industries

లేకుండా చేయడమేనా. అందుచేత, private agencies ముందుకు రాకపోయి నట్లయితే, ప్రభుత్వమే ఏదోవిధంగా industries ను ఏర్పాటుచేయడానికి పూనుకోవడం చాలా అవసరం అందుచేత ఆ సాకు చెప్పకుండా ప్రభుత్వము తామే ముందుకువచ్చి industries ను నెలకొల్పడంలో ఎక్కువ కృషిచేయాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈ మూడవ plan సందర్భంలోకూడ, అనేక విధాలుగా ఈ ప్రభుత్వము కృషిచేస్తున్నప్పటికీ, Central Government మనకు తగిన విధంగా తోడ్పడలేదని చెప్పుతున్నది ప్రభుత్వము చెప్పినా కేంద్ర ప్రభుత్వము ఉదారతచూపనప్పుడు, ఇక M. L. A లు చెప్పితే అసలుపనికిరాదని అంటూ ఉంటారు కేంద్రప్రభుత్వము తగినటువంటి, ప్రోత్సాహకర మైనటువంటి attitude చూపడంలేదని ప్రభుత్వమే చెప్పతూ ఉంటే, ప్రజలలో ఎటువంటి కలవరం వస్తుందో అలోచించండి అందుచేత కేంద్రప్రభుత్వము తగిన సహాయం చేయడంలేదనే సాకు చెప్పకుండా, వారివద్ద ఏవిధంగానైనా సహాయం పొందడానికిని ఇవి సాధించడానికిని ప్రభుత్వము ప్రయత్నించవలసియుంటుంది. ఇదివరకు ఇటువంటి సాకులు లేవే. ఇప్పుడుమాత్రం ఎందుకు ఆ సాకు వస్తుంది? మనకు personality లేకనా లేక పలుకుబడి లేకనా? మన గోపాలరెడ్డిగారు అక్కడే కేంద్రంలో ఉన్నారని, సంజీవరెడ్డిగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారని, ఇంకమంది ఉన్నారని ఒక ప్రక్కన చెప్పకొంటూ, ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వము మనపట్ల సానుభూతి చూపడంలేదు. తగిన encouragement చూపడంలేదు అని చెప్పడం శోచనీయంగా ఉన్నది. దీనికి కారణాలేమో ప్రభుత్వము అలోచించి, ఇకమీదట ఈ విధమైన ఆరోపణలు లేకుండా ఉండే పరిస్థితి కల్పించాలని, అవిధమైనటువంటి విశ్వాసం ప్రజలలో నెలకొల్పేటట్లుగా వ్యవహరించాలని కోరుతూ నెలవుతీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (గజపతివగరం - రిజర్వుడ్) : అధ్యక్షా, ఈ Supplementary Demands ను బలపరుస్తూ, కొన్ని విషయాలు మాత్రం ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ఈనాడు హరిజనాభివృద్ధికి మన ప్రభుత్వము అనేక మైన పథకాలు వేస్తూ సాంఘిక సంక్షేమాన్ని పైకి తీసుకురావడానికి సర్వవిధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దానికినేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను కాని ఎన్నిచేసివాగాని హరిజనులు హరిజనులుగానే ఉన్నారు. మన స్వతంత్ర సామ్రాజ్యంలో హరిజనులకు మాత్రం ఏమీ అవకాశాలు చిక్కలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఈనాడు హరిజనులకు ఇళ్ళస్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో హరిజనులనుంచి ధరభాస్తులు వస్తున్నాయేగాని, ఆ పని పూర్తి

కావడంలేదు. గ్రామాదులలో దానికి అభ్యంతరాలు కలుగుతున్నాయి. హరి జనులకు ఈ కొరత తీర్చకపోవడం, అది వారికి సమస్యగానే ఉండిపోవడం, అనేటటువంటి ఈ పంథా మంచిదికాదని నేను భావిస్తున్నాను.

కాలనై జేషన్ స్కీమ్ అనేది ఉన్నది ఇంటికి రు 750 లు చొప్పున యిస్తున్నారు కాని అది జిల్లా మొత్తంమీద ఏమారుమూలనో జరుగుతోంది. కాని ఈ 10 సంవత్సరములలో ఎన్ని గ్రామాలలో ఇళ్లు తయారుచేయగలమో ఎన్ని కుటుంబాలకు డబ్బు యివ్వగలమో ఆలోచించాలి ఈ స్కీముక్రింద నిర్మించే ఇళ్ళు పెద్ద వర్షమువస్తే గాలివీచితే పడిపోతున్నవి. మళ్ళీ వాటిని మరమ్మత్తులుచేసినా నివసించడానికిపిలులేక పోతోంది ఈస్కీములో ఒకమార్పు చేస్తే బాగుంటుంది ఇంటికి రు 750 లు యిచ్చేకన్న రు 250 లు యిస్తే మట్టిగోడలు దిట్టముగా వేసుకొని, మిద్దెలు కట్టుకొని నివసించడానికి అవకాశం ఉంటుంది పెంకుటిల్లుకు డబ్బుయిచ్చి నిర్మాణం చేయిస్తే, అది పడిపోయినప్పుడు మరమ్మత్తులు చేయడానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది అందువల్ల యీ పాలసీ మార్చి ప్రతి కుటుంబానికి రు 250 లు చొ న యిస్తే ఆంధ్రదేశం మొత్తంమీద కొన్నివందలు ఇళ్ళు నిర్మాణం అవుతాయని భావిస్తున్నాను ప్రభుత్వం యీ పద్ధతిని అవలంబించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

గ్రామాలలో హరిజనులకు మంచినీటి కొరత ఉన్నది పంచాయితీల ఆధ్వర్యాన గ్రామాలలో బావులు శాంక్షన్ చేస్తున్నారు. అయితే హరిజనులకు ప్రత్యేకంగా ఎందుకు శాంక్షన్ కావాలి? ఒకప్రక్క అస్పృశ్యతా నివారణ జరగాలంటున్నారు కాని పబ్లిక్ బావులనుంచి హరిజనులు నీరుతీసుకొనుటకు పిలులేకుండా ఉన్నది. దీనివల్ల అంటరానితనము ఎలా నిర్మూలనం అవుతుంది? ఈ సమస్య రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్నది వారి అభివృద్ధిలో ఏమిమార్పు వచ్చింది? హరిజనులు బంజరుభూములకు దరఖాస్తు పెట్టితే అనేక తగాదాలు తెచ్చి భూకామందులు వదిలిపెట్టుటలేదు. గోష్ఠాదమంత భూమిఅయినా హరి జనులకు దొరుకుటలేదు. ఇది గట్టిగా ఆలోచించాలి విశాఖపట్టణం జిల్లాలో నీటివనరులు ఉన్నవి గట్టికొండ ప్రాజెక్టు ఉన్నది కి తాలూకాలకు నీరు సరఫరా అవుతుంది. కొన్నిలక్షల ఎకరాల ఆహారధాన్యాలు పండించడానికి అవకాశం ఉన్నది. చంపావతి నదికి ఆంధ్రవద్ద దాం కట్టాలని 1958 నుంచి అసెంబ్లీలో చెబుతున్నాము. ఆరండల్ డాం, గడిగడ్డ — అక్కడి నీరంతా అనవసరంగా సముద్రంలోకి పోతోంది. ఆహారోత్పత్తిని పెంపొందించడానికి స్వల్ప ఖర్చుతో యిటువంటి చిన్న ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేసినచో ప్రజలకు బాగా ఉంటుంది.

7

8

ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ ఆదాయం రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దేశంలో ఆహారకొరత తీరుతుంది. పెద్ద ప్రాజెక్టుకూడ కావలసిందే కాని స్వల్ప మొత్తాలు ఖర్చుచేసి ఎక్కువ ఆహారధాన్యాలు పండించడానికి అవకాశాలు ఉన్నప్పుడు అనవసరంగా యీ నీటిని దుర్వినియోగం చేయకూడదు

1953 లో గజపతినగరంవద్ద వంతెన నిర్మాణం చేసి అక్కడ ప్రజలకు రాకపోకల సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని విజ్ఞప్తిచేశాము. నీ లక్షలు ప్రభుత్వం మంజూరుచేసినట్లు సెక్రటరీనుంచి తాఖీసువచ్చింది కాని ఆ పని ప్రారంభం కాలేదు. వదేవదే ప్రశ్నల రూపంలో ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాము సెల్లిమర్లలో వంతెన తయారు అవుతోంది అయిదు సంవత్సరములు అయినది. రెండు మూడు కానాలు మాత్రమే తయారయినవి అది మైవేన్ డిపార్టుమెంటుకు కంట్రాక్టుకు యిచ్చారు—ఇంతవరకు దాని నిర్మాణము పూర్తికాలేదు. అది వేరే కంట్రాక్టర్లుకు యిస్తే బాగుంటుంది. ఇటువంటి చిన్న చిన్న పనులలో కూడ చాల ఆలస్యం జరుగుతోంది ఇతర రాష్ట్రములలో అతిస్వల్పములో అభ్యుదయ కార్యక్రమాలు జరుగుచున్నవి మన రాష్ట్రములో కూడ యీ కార్యక్రమములపట్ల ప్రభుత్వం శ్రద్ధపూనాలి. మేము అపోజిషన్ లో ఉండి తీవ్రముగా మాట్లాడినా, యిప్పుడు యీ పక్షంలో ఉండి తీవ్రముగా మాట్లాడినా పనులు ఒకే తీరుగా జరుగుతున్నవి ఏ విధముగాచేస్తే హరిజనుల కష్టాలు పోతాయో ఆలోచించాలి. వారు మారుమూలల పూరిగూడినెలలో ఉంటున్నారు వారికి కేటాయించిన డబ్బు సద్వినియోగం అయ్యేట్లు చూడాలి. రెండవ ప్రణాళిక కూడ అయిపోతోంది మూడవ ప్రణాళికలో అయినా హరిజనులు బాగుపడే విధానం చూడాలి. అంటరాని పిశాచము అల్లాగే ఉన్నది. జంటికలైనా అమ్ముకొని జీవించడానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. హరిజనులను ముందుకు తీసుకువెళ్లుతున్నాము అంటున్నారు గాని, ఆచరణలో కనపడుట లేదు. అంటరానితనాన్ని రూపుమాపే కార్యక్రమాన్ని గ్రామపంచాయితీలకు యివ్వండి పంచాయితీ సభ్యులు ఆ గ్రామములో వదేవదే హరిజనుల పరిస్థితులు చెబుతుంటే, హరిజనులు, అగ్రజాతులు కలిసి ఒక ఉమ్మడి ప్రోగ్రాం వేసుకొని హరిజనుల పరిస్థితిని చక్కవరచడానికి ప్రయత్నిస్తారు, హరిజనులు కూడ తోడి మానవులని గ్రహించి కొంత కాలానికైనా మార్పు వస్తుందని విజ్ఞప్తిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు (రాజోల్ - రిజర్వుడ్) : అధ్యక్షా, ఈ సభి మెంటరీ డిమాండ్సు సందర్భంలో కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ప్రభుత్వం మనరాష్ట్రములో బంజరుభూముల వంశకం చేయుటకు డిఫ్యూటీ

తానిల్దార్లను అన్ని తాలూకాలలో నియమించింది మనిషికి 5 ఎకరాల చొప్పున పంపకం చేయాలనుకున్నారు కొన్ని కొన్ని ప్రదేశాలలో భూమి లేని ప్రజలు ఎక్కువమంది ఉండి, బంజరుభూములు తక్కువ ఉన్నవి అటువంటిచోట్ల వల్లభు భూమి 1 ఎకరం, మెరక 2 ఎకరాలు చొప్పున పంపకం చేయడానికి పూను కోవాలి కాని 5 ఎకరాలు మెట్ట, 2½ ఎకరాలు పల్లము పంచతామని జిల్లా అధికార్లు చెప్పడం జరుగుతోంది ఎక్కువమంది బీదలు ఉండి, భూమి తక్కువ ఉన్నచోట, కనీసం 1 ఎకరం పల్లం, 2 ఎకరాల మెట్ట పంపకంచేస్తే ఎక్కువ మందికి భూమిని పంపకం చేయడానికి వీలుంటుంది.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో పోరంబోకు భూములు 20, 30 సంవత్సరాలనుంచి సాగులో ఉన్నవి ప్రభుత్వ ఆర్డర్లు ప్రకారం చూస్తే పోరంబోకు భూములను పంపకానికి నిషేధించారు కాని ఎంతోకాలంగా సాగుచేసుకొంటున్న ఆ భూములకు ప్రభుత్వం పట్టాలు యివ్వాలి. ఆ భూములకు పెనాల్టీస్ కట్టి, కేసు లకు గురిఅయి, ఎంతోకాలంనుంచి చేసుకొంటున్న హరిజనులు నూటికి 99 మంది ఉన్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వ ఆర్డర్లు ప్రకారం ఉన్న అభ్యంతరం తొల గించి సాగులో ఉన్న పోరంబోకుభూములకు పట్టాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. భూస్వాముల చేతులలో ఉన్న బంజరుభూములను స్వాధీనంచేసుకొని బీదప్రజలకు పంపకం చేయాలి. తెలంగాణాలో బంచరాయిలో పది పర్సెంట్ పశువుల మేత కొరకు మినహాయిస్తున్నారు. ఈనాడు హరిజనులు, ఇతర పేదలు బంచరాయిని స్వాధీనం చేసుకొంటున్నారు. ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసుకొంటున్న వారిని ఆ భూములనుండి వెళ్ళగొట్టే విధానాన్ని ప్రభుత్వం అవలంబించ కూడ దని కోరుతున్నాను. అవకాశము ఉన్నచోట్లనే పది పర్సెంట్ మినహాయించండి. అవకాశం లేనిచోట్ల సాగుదార్లకు ఆ భూమిపై పట్టా ఇచ్చి భూవసతి కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను ప్రభుత్వం హరిజన సొసైటీలకు 20, 30 సంవత్స రాలకు లిజుకు ఇచ్చిన భూములు ఉన్నవి. రాజోలు తాలూకా అంతర్వేదిలో హరిజన సొసైటీ క్రింద ఉన్న 159 ఎకరాలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చారు. కాని ఆ భూమి ఇంకా హరిజన సొసైటీ క్రిందనే ఉన్నది. ఇంతవరకు రాజకీయ బాధితుల స్వాధీనంలోకి ఆ భూమి రాలేదు. రాజకీయ బాధితులు కోర్టులకు వెళ్ళారు. ఆ విషయం తూర్పుగోదా వరి జిల్లా కలెక్టర్ తేలుస్తామంటున్నారు. 30 సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసు కుంటున్న ఆ హరిజన సొసైటీకి ఆ భూమిపై పట్టా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రాజోలు తాలూకా, శంకరగుప్తం గ్రామంలో ఒక హరిజన సొసైటీ ఉన్నది. వారికి 99 ఎకరాల భూమి 1956 లో ప్రభుత్వం లిజుకు ఇచ్చింది. వారికి ఇచ్చిన

{

l
d

r
d
s

లిజు ఆవుచేసి, సంవత్సరంక్రిందట ఆ భూమి రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చారు. ఆ రాజకీయ బాధితులు పేదవారు కారు. 20, 30 ఎకరాలు కలిగినటువంటి వారు. హరిజనులవద్దనుండి భూమి లాక్కొని రాజకీయ బాధితులకు ఇస్తే, ఇక హరిజనులు ఎట్లా బ్రతకాలన్నది ప్రభుత్వము ఆలోచించాలి. రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చిన పట్టాలు రద్దుచేసి, తిరిగి హరిజనులకే ఆ భూమిపై పట్టా ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. అమలాపురం తాలూకా, నిమ్మకాయల కొత్త పల్లిలో హరిజన సొసైటీ ఉన్నది. ఆ సొసైటీకి ప్రభుత్వం 1922 లో 235 ఎకరాలు ఇచ్చింది. వారు ఎంతోడబ్బు ఖర్చుపెట్టి, ఎంతో శ్రమచేసి ఆ భూమి అభివృద్ధిలోకి తీసుకువచ్చారు. వారు ఆ భూమి సాగులోకి తీసుకువచ్చి 20 సంవత్సరాలు అయినది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఆ భూమిని ఆరేడుగురు రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చింది. అయినా హరిజనులు ఆ భూమి వదలిపెట్టలేదు. వారు ఇంకా ఆ భూమిని సాగుచేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రభుత్వానికి పన్నులు కడుతూనే ఉన్నారు. వారివద్దనుండి ప్రభుత్వం పన్నులు వసూలుచేస్తూనే ఉన్నది. రాజకీయ బాధితులు కోర్టుకు వెళ్ళారు. ఆ సమస్య ఇంతవరకు అట్లాగే ఉన్నది. ఈ విషయము గురించి మేము మంత్రిగారిని అడిగితే “రాజకీయ బాధితులకు మేము పట్టాలిస్తే, మీరు ఇంకా ఆ భూమిలో ఎందుకు ఉన్నారు? అది తప్పుకాదా?” అని అన్నారు. ప్రభుత్వము హరిజనుల ఆక్రమణలో లేనటువంటి భూములను మాత్రమే రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నవి. రాజోలు తాలూకా అంతర్వేదిపాలెం గ్రామంలో 1958-59 లో ఒక పేటలో హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చారు. అది చాలా పెద్ద గ్రామము. పదివేల జనాభా గలిగిన గ్రామము. 1960-61 వ సంవత్సరంలో మరొకొందరి హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇంకొక పేటలో సోపల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ వారు శాంక్షన్ చేశారు. అది గెజిట్ నోటిఫికేషన్ కు పంపించే స్టేజిలో ఉండగా, అట్టోబరు ఒకటవ తేదీన, ఆ కార్యక్రమం అంతా జిల్లా పరిషత్ లకు ట్రాన్స్ ఫర్ అయినది. 10 వ తారీఖున నాలుగవ స్థాయి కమిటీలో సోపల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ వారు శాంక్షన్ చేసినదానిని రద్దుచేశారు. అందుచే సోపల్ వెల్ ఫేర్ శాఖ నిర్వహించే కార్యక్రమాలను జిల్లా పరిషత్ లకు ఇవ్వకూడదని హరిజన సభ్యులందరూ వ్యతిరేకించటం జరిగింది. “గతంలో, 58-59 లో హరిజనులకు ఒక పేటలో ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చాము కదా. తిరిగి అదే గ్రామంలో హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఎందుకు ఇస్తాము?” అని ఆ పరిషత్ చైర్ మన్ చెప్పటం జరిగింది. అది పదివేల జనాభా గలిగిన పెద్ద గ్రామం కదా! హరిజనులకు ఇంకో పేటలో కూడ

ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నదని ఎంత చెప్పినా, వారు వినలేదు. ఈనాడు భూస్వాములకు లొంగిపోయి పరిషత్లు పనిచేస్తున్నవనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం సోషల్ సర్వీసు డిపార్టుమెంట్ యాక్టివిటీస్ను పరిషత్ చేతులనుండి తీసివేసి ప్రభుత్వమే నిర్వహిస్తే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని ప్రాంతాలలో దాళవా పంటకు నీరు ఇవ్వటంలో అన్యాయాలు జరుగుతున్నవి అమలాపురం తాలూకాలో పల్లంకూరు మెయిన్ కెనాల్ ఉంది ఆ మెయిన్ కెనాల్కు నిమ్మకాయలకొత్తపల్లి బ్రాంచి ఛానల్ ఉంది. ఆ ఛానల్ క్రింద ఉన్న భూములకు దాళవా పంటకు నీరు ఇవ్వలేదు. అక్కడ 800 ఎకరాలు టెయిలెండ్ లాండ్స్ ఉన్నవి వాటికి దాళవాపంటకు నీరు ఇవ్వకుండా, రెండవ పంటకు వనికీరాని మెరక ప్రాంతాలకు రెండవ పంటకు నీరు ఇచ్చారు. అసలు ఆ టెయిలెండ్స్లో మొదటి పంటయే దెబ్బతిని పోయింది కాబట్టి ఆ టెయిలెండ్స్కు దాళవా పంటకు నీరు అందించే విషయం ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను

*శ్రీమతి వై సీతాకుమారి (బాన్స్వాడ). అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లను బలపరుస్తున్నాను. చాలా మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు పల్లెటూళ్లలోని బీదప్రజల దారిద్ర్యం ఇంకా పోవటం లేదు ఆ విషయం మినిస్టర్ గారు మనస్సులో పెట్టుకోవాలి ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతూన్న డబ్బు డైరెక్ట్ గా పేదవారికి ముట్టటం లేదు హరిజనులు, పేదవారు అభివృద్ధి పొందుటకై ఆ డబ్బు ఉపయోగించబడటం లేదు వారికి ఆ డబ్బు ఉపయోగ పడేందుకు మంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మంత్రులు పట్టణాలకే వెళుతున్నారు గాని, పల్లెప్రాంతాలకు వెళ్ళి చూడటం లేదు. తెలంగాణా చాల వెనుకబడి వున్నది. మంత్రులు తెలంగాణా ప్రాంతపు జిల్లాలకు తక్కువగా వెళుతున్నారు. మంత్రులు ఎప్పుడూ డెల్టా ప్రాంతాలైన కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలోనే అధికంగా పర్యటనలు చేస్తూ ఉన్నారు. వెనకబడిన ప్రాంతాలైన ఆదిలాబాద్, నల్లగొండ, నిజామాబాద్ జిల్లాలలో మంత్రులు చాలా తక్కువగా పర్యటనలు చేస్తూ ఉన్నారు ఆర్థిక మంత్రిగారు ముఖ్యంగా వెనుకబడిన జిల్లాలలో పర్యటనచేసి, అక్కడి ప్రజల వాస్తవ పరిస్థితులను చూసి, వారిని అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావటానికి కృషిచేయ వలసి ఉన్నది. తమకు రెండవ పంటకు నీళ్లు కావాలని నిజామాబాద్ జిల్లా ప్రజలు ఆందోళనచేస్తున్నారు. కాని బాధ్యత గల మంత్రులు ఆ జిల్లాలకే పోవటం లేదు. వారు చిన్న చిన్న ఎరువులు, గ్రీన్ మెయ్యార్స్, వేసుకోటాని కైనా నీళ్లు సప్లయ్ చేయమని అడుగుతున్నారు. బాధ్యత గల మంత్రులు

వెనుకబడిన జిల్లాలలో పర్యటనచేసి, ప్రజల కనుకూలంగా సౌకర్యాలు కలిగింపవలసి ఉన్నది. లేకపోతే యీ దెబ్బ ప్రజలకు మాత్రమే తగలదు, ప్రభుత్వానికి కూడ ఆదెబ్బ తగులుతుంది ఎందుకంటే ప్రభుత్వానికి పాచ్చు పన్నులు ఇచ్చుకొనేది గ్రామీణ ప్రజలే తెలంగాణాలో హరిజనుల గృహ నిర్మాణములకొరకు పాచ్చు ఫండ్స్ కేటాయించి, వారి దారిద్ర్యం పోగొట్టటానికి ప్రయత్నించవలసి ఉన్నది. పల్లెటూళ్ళలో రోడ్ సౌకర్యాలు లేవు. ప్రయాణ సౌకర్యాలు లేవు అర్థిక మంత్రిగారు యీ విషయాలన్నీ మనస్సులో పెట్టుకొని, యీ డిమాండ్లన్నీ మంచిగా వినియోగపడేటట్లు చూస్తారని ఆశిస్తూ, ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. బాపయ్య (తిరువూరు) : అధ్యక్షా, అర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన Supplementary Demands నేను బలపరుస్తున్నాను Irrigation విషయంలో ప్రణాళికాబద్ధంగా పరిపాలన జరుగుతున్నది మనది వ్యవసాయక దేశం కాబట్టి Irrigation కు allotment కూడ ఎక్కువగానే చేస్తున్నారు. కాని దురదృష్టవశాత్తు కేంద్రంలో మనకు సరైనటువంటి అనుకూల పరిస్థితులు లేకపోవడం పెద్ద ప్రాజెక్టు అయినటువంటి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకూడ మన రాష్ట్ర ప్రణాళికలోనే ఉండిపోవుటచేత, ఎక్కువ మొత్తం నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు allot చేయవలసి రావడంచేత యితర irrigation పనులకు ఖర్చు పెట్టేది చాల తక్కువగుచున్నది నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కావలసినదే. ఇది ఆంధ్రదేశానికే కాకుండా అఖిల భారతదేశానికి ఆహారసమస్య తీర్చగల ప్రాజెక్టు. అయితే గ్రామాలలో చిన్నచిన్న స్కీములు ఎన్నో ఉన్నవి. కొద్ది ఖర్చుతో వెంటనే తయారయ్యేటటువంటి స్కీములు, ఈ సంవత్సరం ప్రారంభిస్తే వచ్చే సంవత్సరం రైతులకు వినియోగపడేటటువంటి స్కీములు— అనేక స్కీములకు P. W. D వారు estimates తయారుచేసి సిద్ధంగా ఉంచారు. అయినప్పటికీకూడ ఏకారణాలవల్లనో ఆ స్కీములు ముందుకురావడంలేదు. డబ్బు లేకపోవడంచేతనో, ఎక్కువడబ్బు పెద్దప్రాజెక్టుకు ఖర్చుపెట్టుకోవడం చేతనో ఆ స్కీమున్న ప్రారంభించడం జరుగుటలేదు. నా నియోజకవర్గంలో 5, 6 స్కీములు అలాంటివి estimates వేసి administrative sanction అయి, technical sanction కూడ అయి సిద్ధంగాయన్నవి. ఇంతవరకు వాటిని ప్రారంభించడం జరగలేదు. చిన్నస్కీములే ఎక్కువ ప్రయోజనకారులు కాబట్టి చిన్నస్కీమును మంత్రిగారు దృష్టిలోపెట్టుకొని వెంటనే sanction చేసి ప్రారంభించేటట్లు చేయవలసిందని కోరుతున్నాను. మనం పంచాయితీరాజ్యం ఏర్పాటుచేసుకున్నాం గ్రామ పంచాయితీలు, బ్లాక్ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు - భారతదేశంలోని అన్నిరాష్ట్రాలకంటే మనం ముందంజవేసి, ఈ

యేర్పాటు చేసుకున్నాం. ఎవరు ఎట్టి విమర్శలు చేసినప్పటికీ జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు, పంచాయితీలు ఏర్పాటుచేసికొన్న తరువాత గ్రామాల పరిస్థితి చాల అభివృద్ధికరంగా ఉన్నదని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను ప్రతి పంచాయితీ అధ్యక్షుడు తనయొక్క గ్రామాన్ని ఎట్లా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అనే ఆలోచనలు చేస్తున్నారు ప్రభుత్వం యిచ్చేటటువంటి equalization fund నుంచి మా గ్రామానికి ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకోవాలంటే, మా గ్రామానికి ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకోవాలని పోటీపడి పనులు చేయించుకుంటున్నారు తతిమ్మా చోట్ల ఎలా ఉన్నదోగాని నా నియోజకవర్గం తిరువూరు తాలూకాలో సమితులు ఏర్పాటు అయిన తరువాత ప్రతి గ్రామంలోకూడ ఒకటో, రెండో రోడ్లు వేసుకోవడం గ్రామాలలో మురుగుకాలవలు మొదలైనవి శాగుచేయించుకోవడం జరుగుతున్నది నా సమితిలో దాదాపు 20 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ప్రభుత్వం సరఫరా చేసినది. హరిజనులకు ఏమి చేయడంలేదు అనే విమర్శలు కొందరు చేస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చినటువంటి 28 గ్రామాలలోను మొట్టమొదట హరిజన వాడలకే విద్యుచ్ఛక్తి దీపాలు అమర్చబడినవి. అక్కడక్కడ కొన్ని సవర్ణులుండే సందులలోనే విద్యుచ్ఛక్తి లేకుండా ఉన్నది. గాని గ్రామంలో హరిజనవాడకే మొట్టమొదట ఈ విద్యుత్ దీపాలు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుచున్నది కాబట్టి ఈ కొత్తపద్ధతి వలన అభివృద్ధిలేదు అని చెప్పడానికి ఏమి అవకాశాలు లేవు. సామాన్యంగా ప్రభుత్వం గ్రామసీమల శాధ్యత అంతా పంచాయితీ సమితులకే యిచ్చేస్తున్నారు అది మంచిదే అయితే జిల్లాబోర్డులు చేయదగిన పెద్దపెద్ద పనులకూడ పంచాయితీ సమితులకే యిస్తున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో ఒక రోడ్డు ఉన్నది తిరువూరునుంచి రావ వరం పోయే రోడ్డు 18 మైళ్ళ రోడ్డు అది ఆ రోడ్డు పొడవున చిన్న చిన్న వాగులు చాల ఉన్నవి. ఇదివరకు జిల్లాబోర్డు సంవత్సరానికి 50 వేలు, 60 వేల రూపాయలు ఆ 18 మైళ్ళ రోడ్డుమీద ఖర్చుపెడుతూ యుండేది ఇటువంటి పెద్దపెద్ద రోడ్లన్నీ పంచాయితీ సమితులకే అప్పగిస్తే వారు ఏ విధంగా పోషణ చేస్తారు? ఇటువంటి లోపాలు అనేకం సరిచేయవలసియున్నది. పెద్ద రోడ్లను అన్నింటినీ Highways వారు maintain చేయాలి. గాని పంచాయితీ సమితులకే యిచ్చేకాము, జిల్లా పరిషత్తులకే యిచ్చేకాము అంటే డబ్బులేకుండా వారు ఏ విధంగా maintain చేయగలుగుతారు? యీ రోడ్లు maintenance విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి యుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో ఇంకా చాల గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి రావలసి ఉన్నది. ఒక గ్రామానికి వచ్చి ఆ ప్రక్క గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి రాకపోతే వారికెంతో

భాధగ యుంటుంది. కనుక ప్రతి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చే ఏర్పాట్లు త్వరగా చేయవలసిందని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను జిల్లా పరిషత్ యాక్టులో చిన్న చిన్న లోపాలు అనేకం ఉన్నవని యిదివరకు అనేకసార్లు చెప్పాము. ఆ లోపాలను amendments ద్వారా సర్దుబాటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతో యున్నది గ్రామ పంచాయితీ అధ్యక్షుడు పంచాయితీ సమితికి మూడుసార్లు attend కాకపోతే పంచాయితీ సమితి సభ్యత్వం పోవడమే కాకుండా పంచాయితీ అధ్యక్షుడవని కూడ పోతుంది. ఇది చాల అన్యాయం M L. A. లు జిల్లా పరిషత్ లో సభ్యులుగా ఉన్నారు జిల్లా పరిషత్ సమావేశానికి మూడు సార్లు వెళ్ళకపోతే జిల్లా పరిషత్ సభ్యత్వం పోతుంది. M L A గా ఉంటాడు జిల్లా పరిషత్ సభ్యత్వం ఖాళీగానే యుంటుంది. ఆ స్థానంలో మరొకరిని భర్తీ చేసుకొనుటకు వీలులేదు. ఇటువంటి లోపాలు ఎన్నో ఉన్నవి వీటిన్నింటినీ సరిచేసి సక్రమముగా Act amend చేసినట్లయితే పంచాయితీ రాజ్యములో గ్రామాలు తొందరగా అభివృద్ధిలోకి వచ్చి భారతదేశానికంతకు ఆంధ్రప్రదేశ్ అదర్శవంతంగా తయారవుతుంది. మన పంచాయితీ సమితులు జిల్లా పరిషత్తులు ఎట్లా పనిచేస్తున్నవో చూడడానికి పార్లమెంటునుంచి ఒక కమిటీ వస్తున్నదని ఆ కమిటీ కృష్ణాజిల్లాకు కూడ వస్తుందని మాకు నోటీసులు వచ్చినవి. వారు వచ్చి మన రాష్ట్రంలో పంచాయితీ సమితులు పనిచేస్తున్న విధానంచూసి తప్పక సంతోషించుతారని నేను నమ్ముతున్నాను. Act లో యీ స్వల్ప లోపాలను సరిచేసినట్లయితే మహాత్మాగాంధీగారు కోరినటువంటి గ్రామస్వరాజ్యం ఏర్పాటు చేసుకున్నాం అని గర్వపడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి యిటువంటి లోపాలన్నీ సరిచేయవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ తెలపుతీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలయ్య (తవనంవల్లి) : అధ్యక్షా నిన్న ఎల్లమందా రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ సంజీవరెడ్డిగారు నదీ జలాల విషయంలో చెప్పిన మాటలు చెప్పినారు. పత్రికలలో నేనుకూడా చూచినాను. అది చాల దురదృష్టకరమైన విషయం. దానిని వివాదాస్పదమైన విషయంగా వారు చూస్తున్నారు. ఆయన చెప్పిన మాటలవల్ల ఒక క్రొత్త పరిస్థితి ఏర్పడింది. మొన్న P.W.D. మంత్రిగారు House కు promise చేసి ఉన్నారు. క్రొత్త పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు “అప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథాన్ని తెలియజేస్తూ పుంటాము ఆంధ్రదేశానికి” అని అందువల్ల ప్రభుత్వం వెంటనే తమ దృక్పథాన్ని తెలియజేసి ఆంధ్రదేశంలో ఏర్పడినటువంటి ఈ అపొహకు ఏమాత్రం వీలు లేకుండా చేయవలెనని కోరుతున్నాను. సత్యవీధు తాలుకా గురించి గోపాలరెడ్డిగారు చెప్పినదానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అదనంగా

ఇంకొకమాటకూడ చెప్పవలసి వున్నది. అరణియార్ ప్రాజెక్టును కట్టినప్పటికీ యింతవరకు సత్యవీడు తాలుకా వారికి నీరు యివ్వడానికి వీలు కలుగలేదు. అరణియార్ ప్రాజెక్టులో ఉన్నటువంటి భూములను acquire చేసేదానికి మద్రాసు ప్రభుత్వం పూనుకున్నది గాని ఇంతవరకు ఆ భూమిగలవారికి డబ్బు యివ్వలేదు. అందువల్ల అక్కడ నీరు store చేసే దానికి వీలులేకుండా భూములకు యివ్వడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది అది చాలా చిక్కుగా ఉన్నది. నాగలాపురంలో రైతులు నీరు తీసుకోడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది ఆ ప్రాజెక్టు కట్టకముందు వారికి ఏటికాలవద్వారా నీరు వచ్చేది ఇప్పుడు ప్రాజెక్టు కట్టి నందువల్ల ఆ ఏటికాలవద్వారా నీరు రావడానికి వీలులేకుండాపోయింది. వారు చాల చిక్కులు పడుతున్నారు కాబట్టి ఆ భూములకు వెంటనే నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించాలని కోరుతున్నాను బ్రిటిష్ వారికాలంలోగాని, జమీందారుల కాల ములోగాని రైతులు బావులకింద నీటిశిస్తు వసూలుచేసినది ఎప్పుడూలేదు. కాని చిత్తూరుజిల్లా కార్యేటి నగర సంస్థానంలో రైతులకు ఉన్నటువంటి బావుల నన్నిటినికూడ వైమారు సర్వేచేసినందువల్ల ఎక్కువ శిస్తులు కట్టవలసి వస్తున్నది. ఏ ప్రాంతంలో అయితే వైరులు వేయాలో ఆ ప్రాంతానికి పోరం బోకు అని పేరు పెట్టినారు జమీందారులు రద్దు అయిన తరువాత మన ప్రభు త్వము వాటిని తీసుకుని పోరంబోకుగా రిజిస్టర్ లో ఉన్నది. కనుక దానికింద ఉన్నటువంటి వాటికి అంతా నీటిశిస్తు కట్టాలని చెప్పినారు.

ఆయా పట్టాభూములలో ఏవైతే బావులువున్నవో వాటిని రైతులకు యిచ్చివేయవలయునని రెవిన్యూ బోర్డువారు ఒక ఆర్డర్ పాస్ చేశారు దాని వలన మొత్తం పదివేలబావులతో తొమ్మిదివేల బావులు రైతులకు యిచ్చి వేశారు. అయితే దాని అమలులో ఒక తప్పవుంది. అందువలన ఆ వెయ్యి బావులు వుండిపోయినవి. పట్టాభూమిలోనున్న ఒక బావికి మూడువైపుల పట్టావుండి మరొకప్రక్క గ్రామకంఠం వుంటే దానిని యివ్వడానికి వీలేదు అంటున్నారు. దానికి విక్రయపత్రాలు వున్నప్పటికీ, ఇదివరకు సబ్సిడీస్ యిచ్చి వున్నప్పటికీ దానిని యివ్వడంలేదు వాటిని యిచ్చేట్లుగా చూడాలి. రూల్సులో గనుక అటువంటి యిబ్బందిగనుక వుండి వున్నట్లయితే రూలు చేసేది ప్రభు త్వమేగనుక వాటిని సవరించవలసి వుంది. పదివేలలో తొమ్మిదివేలు యిచ్చి వేసిన తరువాత ఒక వెయ్యి బావులగురించి యీ విధంగా చేయడం సరికాదు. కనుక ప్రభుత్వం యీ విషయమును తిరిగి ఆలోచించి ఆ విధంగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత, ఖాదీ బోర్డు గురించి ఒక విషయం చెప్పవలసివుంది ఖాదీ బోర్డులో వున్న కొంతమంది ఉద్యోగులకు గవర్నమెంటు స్కేలు యిచ్చారు. కాని, తరువాత వారి కావిధముగా యివ్వడానికి పీలులేదు తగ్గించవలయు నన్నారు ఆ విధముగా వారి జీతాలు తగ్గించడమే గాకుండా ఆ ఉద్యోగా లన్నింటికీ తిరిగి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలయునని చెబుతున్నారు. అంటే వారు యిప్పుడుచేస్తున్న ఉద్యోగాలకు యితరులు కూడ దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చు నన్నమాట. అందువలన తిరిగి ఆ ఉద్యోగాలు వీరికే వస్తాయనే నమ్మకం లేకుండా వుంది. వారావిధంగా కట్టవడుతున్నారు. ఈ పద్ధతికనుక కొనసాగినట్లయితే యింక ప్రభుత్వములో సెక్యూరిటీ ఆఫ్ ఎంప్లాయ్ మెంటు పవిధంగా వుంటుం దని అడుగుతున్నాను. వారికి యిదివరకు యిస్తున్న జీతాలు వుంచి, వారిని ఆయా ఉద్యోగాలనుండి తీసివేయకుండా చూడాలి. ఇంకా ఎవరికైనా కొత్తగా ఉద్యోగాలు యివ్వవలయుననుకుంటే వారినుండి కొత్తగా దర ఖాస్తులు తీసుకునే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఈమధ్య కోస్తాజిల్లాలోనే గాక యితర జిల్లాలలోగూడ వర్షం వలన వేరుశనగ పంట చాలా దెబ్బతిన్నది మరల వచ్చిన జడివానవలన వస్తున్న మొలకలు కూడ పాడైపోయినవి. కనుక వేరుశనగకు సంబంధించి యీ సంవత్సరం రెమిషన్ యివ్వవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను

పట్టాలు యివ్వడం ఈ సంవత్సరంలో పూర్తిచేస్తామని చెప్పారు. కాని అక్కడ దరఖాస్తు ఫారమ్స్ సప్లయ్ చేయడం లేదు. ఎవరైనా రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్ దయాదాక్షిణ్యాలకు కలిగి ప్రింట్ చేసి యిస్తే యివ్వడం లేకపోతే ఎక్కడా దొరకకపోవడం జరుగుతున్నది దరఖాస్తు ఫారములు లేక ఎవరైనా హరిజనులు గాని, మిగతా వారు గాని కాగితాలపై వ్రాసి యిస్తే అవి చెల్లివు అంటున్నారు. అందుచేత ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా యీ విషయమై శ్రద్ధవహించి వెంటనే వాటిని అచ్చువేయించి ఆ యాప్రాంతాలకు సరఫరా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రెండవది—ఆ ఫారమ్స్ లో సర్వే నెంబర్లు కూడా వ్రాయాలంటున్నారు. ఆ విధంగా వ్రాయకపోతే రిజిస్టరు చేయం అని కూడా అంటున్నారు. వివరాల కొరకు కరణాల వద్దకు వెడితే వారు యివ్వడం లేదు. వారు తప్పక యిచ్చితీరాలని ఆర్డరుస్ లేవు అందుచేత వారు కరణాలయొక్క దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడవలసివస్తున్నది. కనుక సర్వే నెంబర్లు వేయకపోయినా సరిహద్దులు ఏమిటో తెలియకేస్తే చాలుననే విధంగా రూల్సు సవరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఈనాడు ఋణాలు యివ్వడంలో ఒక చిక్కు వస్తున్నది. 'నేను వ్యవసాయం చేస్తున్నాను, నేను కూడ ఉత్పత్తి చేస్తున్నాను' అంటే అతనికి ఋణములు లభించడం లేదు. అటువంటివారికి తప్పక అప్పులు దొరికేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది. అతను తిరిగి పే చేయగలడా, లేదా అనే దొక్కటే చూస్తున్నారు. తప్పితే అతను ఉత్పత్తికి ఎంత దోహదకారి అన్న విషయాన్ని చూడడం లేదు. అటువంటివారికి ఋణములు మొదలగు సౌకర్యములు కల్పించడం ద్వారా ప్రభుత్వం తప్పక ప్రోత్సాహాన్నివ్వాలి.

అధ్యక్షా, యీ సస్టిమెంటరీ గ్రాంటులో ఎక్స్‌యిజ్‌కు సంబంధించి మొదటి పేజీలో ఒక విషయాన్ని తెలియజేశారు. అది ఒకరికి ప్రభుత్వం నష్టపరిహారంగా లక్షా యాభై వేల రూపాయలవరకు యివ్వవలయుననేది. ఇది మైకోర్బులో వున్నందువలన నేను వివరములలోనికి పోవడం లేదు, సబ్‌జుడిన్ అవుతుందేమోనని. ఎందువలన అతనికి యింత నష్టపరిహారం కట్టవలసివస్తున్నది? ఆ విషయాలు శాసనసభకు తెలియజేయడం మంచిది. తరువాత ఆ జడ్జిమెంటు యొక్క కాపీని కూడ సభకు అందజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఈ మధ్యనే పంచాయితీ సమితులను ఏర్పాటుచేశారు. మంచిదే; అయితే ప్రతి పని పంచాయితీ అధ్యక్షులే చేయవలయునని వారిని కంట్రాక్టర్లుగా తయారుజేస్తున్నారు. అందువలన వారిపై అజమాయిషీ లేకుండా వుంది. అందువలన ప్రతి విషయాన్ని రాజకీయంగా చూస్తూ, తమకు యిష్టమైన పనులు చేయడం తమ పార్టీకి చెందనివారి వ్యవహారాలు చేయకపోవడం జరుగుతున్నది. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో యిటువంటి వ్యవహారాలనేకం జరుగుతున్నవి. అందువలన రోడ్డు వేయడం మొదలగు పనులన్నింటికీ సంబంధించి పంచాయితీ అధ్యక్షుణ్ణి అజమాయిషీ చేయడానికి వుంచాలి. ఉద్యోగులు ఆ పనులు చేసేట్లు వారిపై పంచాయితీ అధ్యక్షుడు అజమాయిషీ చేసేట్లు చూడాలి. ఎరువుల పంపకం, యితర గ్రామ పునరుద్ధరణకు సంబంధించి పనులు మొదలగు జీవనాడు లన్ని వారిచేతిలోనే బంధించి వారిపై అజమాయిషీ లేకుండా చేయడం సరికాదు. కనుక నానఫిషియల్స్‌ను ఇందుకు నియమించి, వారిపై అజమాయిషీ వీరికి యిస్తే బాగుంటుందని నేను అనుకొంటున్నాను. ఆ విధంగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్స్‌కు సంబంధించిన సస్టిమెంటరీగ్రాంటు విషయమై గౌరవసభ్యులందరూ సమర్థించినందుకు—

ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షసభ్యులు కూడ సమర్థించినందుకు— చాలా సంతోషం. ఈ సందర్భంలో గౌరవసభ్యులు కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చారు

శ్రీ గున్నయ్యగారు చాలా విషయాలచెప్పారు వారు ఎట్లాచెప్పినప్పటికి వింటానికి మాత్రం యింపుగానే వున్నాయి వంశధారను తీసుకున్నామనే విషయం వారికి తెలుసు. వంశధారను మూడవ ప్రణాళికలో పొందుపరచామనే విషయం కూడ వారికి తెలుసు. అందులో మనకు కావలసినంత డబ్బు కేటాయించలేదనేదే పొయింటుగాని, ఆ స్కీము రాదనే అనుమానం ప్రస్తుతానికి లేదని అనుకొంటున్నాను కనుక సభ్యులు భయపడవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు.

*శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) : బహుశా శ్రీ గున్నయ్యగారికి కలిగిన భయమే మంత్రిగారికి కూడ కలిగిందనుకుంటాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఎవరిపైన ప్రేమ ఉన్నదో మనము చూస్తూనే ఉన్నాము. ఇకముందు కూడ చూస్తాము. ఇప్పుడా విషయంకాదు.

శ్రీ వెంకటరామరాజుగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. శ్రీ జాలయ్యగారు, ఇంకా యితరులు కూడ పరిశ్రమల నిమిత్తం ఎక్కువడబ్బు కేటాయించలేదన్నారు. అనేక కారణాలవల్ల పరిశ్రమల విషయంలో మన కార్యక్రమం కుంటుపడుతూ వస్తున్నదని అనుకొంటున్నాము. పరిశ్రమల నభివృద్ధి చేసుకోవాలి. ఈ రాష్ట్రంలో Private effort కు ఎక్కువ అవకాశం ఉండాలని, central sector యొక్క activity కూడ ఎక్కువగా ఉండాలని సమయము వచ్చినప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తూనే ఉన్నాము. మనకున్నటువంటి డబ్బునుబట్టి 3rd Five Year Plan లో ఏ sector కు ఎంత include చేయాలనే విషయమే రెండు మూడు రోజులనుంచీ శాసనసభ చర్చ చేసింది. Industries కు మనం అనుకున్నంత కాకపోయినప్పటికీ సుమారుగా కేటాయించుకొన్నాము central sector లో ఉన్నటువంటివి, private effort లోనివి ఎక్కువ పరిశ్రమలు ఉండాలనుకుంటున్నాము. Heavy Electrical plant మన రాష్ట్రంలో ఏర్పడితీరాలని అంటున్నాము. దీనికి మన రాష్ట్రంలో మంచి వసతులున్నాయి. మనరాష్ట్రంలో హైదరాబాదులో దీనికి కావలసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇట్టి పరిస్థితులు మరే రాష్ట్రంలోనూ లేవని చెప్పవచ్చు. ఈ విషయము చేసు ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడననిగాని, లేకపోతే, ఇక్కడ మంత్రివర్గములో మంత్రిగా ఉన్నాననిగాని చెప్పడం లేదు. అన్ని రాష్ట్రాలకంటె యీ రాష్ట్రంలోనే దానిని locate చేయడానికి ఎక్కువ అవకాశం (case) ఉన్నది. న్యాయ

ముగా పరిశీలిస్తే యిది మనకు రావాలని వాదన చేస్తున్నాము. మన న్యాయ మైన వాదనకు న్యాయం జరుగుతుందని నాకు ఆశవున్నది. ఇట్లాగే అనేక యితరప్రాజెక్టుల గురించి కూడ అప్పుడప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వానికి అభ్యర్థన చేస్తూనే ఉన్నాము అంతేకాక, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ప్రధానమంత్రి గారికి, ఇతరులకూ ప్రత్యేకమైన ఉత్తరాలు వ్రాస్తూనే ఉన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Officials, Non-Officials కలిసి ఒక deputation వెడితే బాగుంటుందేమో !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అది అంత మంచిదికాదు రాష్ట్ర శాసనసభ చేసే తీర్మానాలు, సూచనలు, ఉపన్యాసాలు కంటే ఒక sub committee వంటి దానికి వ్యవహారం వదిలితే వచ్చే ఆధిక్యత ఏమీ ఉండదు. ప్రజల బలం తోనే, శాసనసభలోని వారి బలంతోనే మంత్రిగారు మాట్లాడుతారు. కాని వ్యక్తిగతంగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి బలం ఉండదు. వీరి బలం చూచుకునే కేంద్రంతో వ్యవహరించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పున్నయ్యగారు పరిశ్రమల విషయం చెప్పారు Supplementary Demands విషయం కూడ చెప్పారు Education కు సంబంధించి కూడ చెప్పారు. 1955-56 నుంచి, 1958-59 వరకు యిచ్చిన grants చూస్తే వివరంగా తెలుస్తుంది. Public health కు సంబంధించి Rural Water Supply Scheme కు ప్రభుత్వం యిదివరకే కొంతడబ్బు యిచ్చింది ఇప్పుడు కూడ ఆ స్కీము ఉన్నది. అందులో local development works కోసం కేటాయించిన డబ్బులో supply of drinking water to the rural areas అనేదానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇవ్వబడుతున్నదనే విషయం ప్లానింగ్ మంత్రిగారు చెప్పి ఉంటారనుకుంటున్నాను. శ్రీ సూర్యనారాయణగారు, పేట బావయ్యగారు Small irrigation schemes కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వాలన్నారు. తప్పకుండా యిస్తూనే ఉన్నాము, మన Plan లో మేజరు, మీడియం, మైనరు ఇరిగేషనులకు సంబంధించి allot చేసిన మొత్తం సుమారు 95-100 కోట్లు ఉన్నది. 70-75 కోట్లవరకు major, medium irrigation projects కే ఉన్నది. 18 బిలియన్ల మైనరు ఇరిగేషన్స్ కు ఉన్నది. మొత్తం డబ్బులో కే కంటే ఎక్కువలేక కే కేవలం ఇరిగేషనుకే పోతోంది. తతిమూసెట్టరులు కొంచెం suffer అవుతున్నాయని అర్థం చేసుకుంటూనే ఉన్నాము. Social Service, Education, Health మున్నగునవి కొంచెం suffer అవుతున్నాయి. ఇంకా అనేక అవసరాలున్నాయి. లేవని నేను చెప్పడంలేదు.

18 26 కోట్ల మొత్తములో ఎన్ని జిల్లాలలో ఎన్ని small schemes తీసుకొనడానికి విలుంటుందో అన్ని తీసుకోవాలి జిల్లా పరిషత్తులు కూడ ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నాయి అందువల్ల, యీ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేసుకోగల మనుకుంటున్నాను.

శ్రీ పేట జావయ్యగారు, ఇతరులకూడా roads విషయం చెప్పారు Local cess రూపాయికి 50 న. పైసలు చేసుకుంటే జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు ఆ కార్యక్రమం చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది అందరూ ఆలోచించి యీ విధంగా చేసినట్లయితే చాల ఉపయోగకారిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను ప్రభుత్వం దగ్గరవున్న డబ్బుతోనుంచి సాధ్యమైనంతవరకు local levels లో పునయోగిస్తున్నాము. నేను ఇదివరకే లెక్కలు చెప్పాననుకుంటాను. Elementary education గాని, higher education గాని per head కు యిన్ని నయాపైసలని గాని రోడ్లలకుగాని—ఏ విధంగా యిచ్చినా local levels లో ఖర్చు చేయడానికి మొత్తమీద సుమారు 20 కోట్లు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇదేమీ తక్కువకాదు ఇంకా ఎక్కువ ఇవ్వాలని ప్రభుత్వానికి కోరిక వున్నప్పటికీ—మొత్తం పరిస్థితిని ఆలోచించుకొని ఇవ్వవలసి వుంటుంది. Local cess ఆంధ్రప్రాంతంలో అయిదు అణాలు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో రెండు అణాలు ఉన్నది దీనిని 50 నయాపైసలు చేసినట్లయితే గ్రామాలలో ఎక్కువ కార్యక్రమాలు చేసుకోవచ్చు దానిని అందుకు earmark చేసుకోవచ్చు అది ప్రభుత్వ బొక్కసములోనికి రానక్కరలేదు. పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తుల లెవెలులో అనేక కార్యక్రమాలు చేసుకోవచ్చు. దీనిని గౌరవ సభ్యులు తప్పుకుండా సానుభూతితో ఆలోచించగలరని కూడ నాకు ఆశ ఉన్నది. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు భూముల పంపకం గురించి చెప్పారు. శ్రీమతి సీతాకుమారిగారు వారి జిల్లాలో tour చేయమన్నారు. అవకాశం దొరికితే తప్పకుండా tour చేస్తాను. అయితే, tour చేసినంతమాత్రాన ప్రయోజనం లేదు. పరిస్థితులు తెలుసుకోడానికి కొంత ఉపయోగ పడుతుందనుకోండి. తొందరగా పనులు చేయించడానికో, శాంక్షను చేయడానికో అవకాశం దొరుకుతుందనుకుంటాను. శ్రీ పేట జావయ్యగారు కొన్ని యిబ్బందులగురించి చెప్పారు ఆ యిబ్బందులను తొలగించడానికి Amending Bill వస్తున్నది. శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు decree ని గురించి చెప్పారు. ఒక కోర్టు ప్రభుత్వం పైన decree (for damages) యిచ్చింది. High Court కు appeal చేశాము. వారు decree ని stay చేస్తూ decretal amount ను deposit చేయాలన్నారు. Disposal అయ్యే

టంతవరకు respondent కు కూడ డబ్బు తీసుకోడానికి వీలులేదన్నారు. ఆ డబ్బు కోర్టులో కట్టవలసినదైంది అందుచేత contingencies fund నుంచి కట్టినాము ఇప్పుడు యిది *sub judice* It is pending in Hight Court. శ్రీ ఎల్లమందారెడ్డిగారు దీనికి సంబంధించని విషయా లేవో చెప్పారు.

శ్రీ కె ఎల్. నరసింహారావు : వారు ఇరిగేషను గురించి చెప్పారు. సంబంధించినదే.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఇది Supplementary Demands కు సంబంధించినది Irrigation విషయమై 4 రోజులకు పైగా time యిచ్చారు అన్ని పజాలవారు సుదీర్ఘంగా చర్చ చేశారు P W. D మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు ప్రభుత్వం move చేసిన ఒక రిజల్యూషనును అందరూ support చేశారు దీనిని బట్టి ప్రభుత్వం యొక్క stand point ఏమిటో, ఇంతవరకు ఏమి చర్చలు తీసుకుందో, ఇప్పు డేమి తీసుకుంటున్నదో— అంతా ఖచ్చితంగా తేలిపోయింది తరువాత శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు statement యిచ్చారని దానిని గురించి చెప్పారు Deccan Chronicle లో వచ్చినది చదువుతాను.

“Mr. Sanjeeva Reddy who was talking to pressmen said that if it was found that the agreement was valid, it was not proper to change. Agreements reached once should not be changed every day. He said that whether the agreement was valid or not could be settled in a friendly manner through several ways. The matter could be referred to a third party, the Legal Department of the Government of India or a Judge of the Supreme Court. All what was required, he said, was that the matter should be settled in a friendly way. All the States were the integral part of one country and the waters of the two rivers should be put to beneficial use of all.”

దీనిని బట్టి మన stand ఏమిటో clear గానే ఉన్నది 1951 లో అగ్రి మెంటు జరిగింది, అది న్యాయంగా జరిగింది. అందరూ ఒప్పుకున్నారు. దాని ననుసరించి యీ 9 ఏండ్లు కార్యకలాపాలు జరిగాయి. Allotment of waters కూడా న్యాయంగా జరిగింది. సాంకేతిక నిపుణుల సలహా ప్రకారం జరిగింది Planning Commission వారు కేంద్రప్రభుత్వంవారు చూచినారు, ఒప్పుకొన్నారు. దానిని మార్చవలసిన అవసరంలేదనేది మన stand. అందులో ఏమీ భేదాభిప్రాయం లేదు. ఇప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు కూడా అది incorrect అని చెప్పలేదు.

తమకు తెలుసు. ఒక Contention raise చేస్తున్నారు. మైసూరు రాష్ట్రం దస్కతు పెట్టలేదు, ఒరిస్సా రాష్ట్రం దస్కతు పెట్టలేదని, అందుచేత invalid అని వారెవరో raise చేస్తున్నారు. మన పాయంటు ఏమిటంటే — మైసూరు రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు మైసూరు రాష్ట్రం ఆ చర్చలలో పాల్గొన్నది, దానిపై వారి అప్రవల్ ఉంది, వారు అనుసరించిన కార్యక్రమం కాని అవుడు పాల్గొన్న ముఖ్యమంత్రి చెప్పిన మాటలను బట్టి - రికార్డు అయిన మాటలను బట్టి - దస్కతు ఉందో, లేదో తమరికి తెలిసినదే

దస్కతు ఉందా లేదా అంటే - ఎక్కడో కాగితంలో ఉందని కూడా అనుకుంటున్నారు, నిజం ఎంతో మనకు తెలియదు; దస్కతు ఉందని వేరే ఆధారాలున్నాయని అనుకుంటున్నాము దస్కతు ఉన్నా లేకపోయినా, ఆ ముఖ్యమంత్రిగారు పాల్గొన్నారు, వారుచెప్పిన మాటలు minutes లో రికార్డు అయినాయి; వారు కోరినకోర్కె ఉంది, దాని తరువాత తొమ్మిది సంవత్సరాలు దానిపై చర్యతీసుకోబడ్డది, ఎప్పుడూ ఒక్క ఆక్షేపణ రాలేదు - ఇది అంతా వారి అంగీకారంక్రింద రావలసిందే అని మనం వాదనచేస్తున్నాము. ఈ వేళ ఆ వాదనను మనం తీసివేసేది ఏమీలేదు, అది ఖచ్చితమైన వాదం మన ఉద్దేశంలో, న్యాయమైన వాదం చట్టరీత్యా న్యాయమైనదని మనం అనుకుంటున్నాము. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే—

ఇటువంటి పెద్ద issues మనం చూసేటప్పుడు ఎప్పుడూ మనం—unless it is a given statement. ఒక పేపరులో ఒక విధంగా వుండవచ్చును, మరొక correspondent మరొకవిధంగా వ్రాయవచ్చును Correspondents దురుద్దేశంతో వ్రాసారని నేను అనను ఆయన మరొక విధంగా చెప్పాడని నేను అనడంలేదు. Recorded statement ఏమైనా ఉంటే మాటలకు అర్థాలు తీయడానికి ఏమైనా అవకాశం ఉంటుంది తప్ప ఎదో చెబుతుంటారు, ఎదో వ్రాస్తుంటారు. దానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వకూడదు.

Valid కాదా, అవునా అనేవాదం అనేక విధాల friendly గా పరిష్కరించుకునే సమస్యలు అన్నారు తప్ప—

దీనివల్ల మనకు వచ్చే—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఆ స్టేటుమెంటు పూర్తిగా చదవమనండి.

Mr. Speaker : Will you please sit down? It is not necessary. మీ side చదివారు, వారి side చదివారు. I am satisfied.

That is the way of interpreting it ఒక స్టేటుమెంటును తీసుకున్నప్పుడు total మీద తీసుకుంటారు Whole import ఏమిటి. మొత్తం మీద ఏమిటి అని చూస్తారు కాని గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు కాదు Peaceful co-existence, amicable గా సెటిల్ చేసుకోవాలని చెప్పారు. As are spon-sible leader of the whole country he has said it. Nothing wrong అది రైలే. వారు కాదంటున్నారు, ఏమి చేస్తాము. amicable గా సెటిల్ చేసుకుందాము అంటున్నారు There is nothing wrong in it. Do not try to excite anybody.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు : సుప్రీంకోర్టుకు పంపాలని చెప్పలేదంటారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేనూ చూచాను రెండు పత్రికలలో రెండు విధాలుగా వ్రాసారు ఒక పత్రికలో ఒక విషయంపై emphasis, రెండవ పత్రికలో మరొకదానిపై emphasis That portion of the Controversy is closed now. ఇదేమీ వ్రాతమూలకింగా స్టేటుమెంటు కాదు

(Pause)

I prohibit you from raising. do not do it I consider it indiscipline if anybody raises అది ప్రెస్ వారి రిపోర్టు. ఒకడు ఒకదానికి importance ఇచ్చాడు, మరొకడు మరొకదానికి importance ఇచ్చాడు. ఒక responsible leader మనం ఒకదేశం వాళ్ళం friendly గా సెటిల్ చేసుకుందాం అంటే ఎందుకు excitement వాడావుడి, protest—we have a right, అది వేరేసంగతి He has a right to reply on behalf of the Congress party who are the majority in this House. You must also remember that.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : తమరు చెప్పింది కరెక్టు. మన stand clear, ప్రభుత్వం stand clear, మన అభిప్రాయాలు clear, మన తీర్మానం clear; మన view point clear. Difference of opinion ఉండవలసిన పనేలేదు. లేనిపోనిది.....

Mr. Speaker : Please do not refer to that.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Thank you, Sir. సప్లి మెంటరీ డిమాండ్ల మీద చాలా జాగా మాట్లాడారు. కోత తీర్మానాలను ఉపసంహరించుకోని డిమాండ్లను పాసు చేయాలని కోరుతున్నాను.

**DEMAND No. VII—Other Taxes and Duties
Administration - Rs 100**

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 100 under
Demand No. VII for Other Taxes and Duties
Administration by Rs. 100

(For considering to enhance education, road and
other cesses.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Other Taxes and duties Administration by Rs. 100

(For not stopping the collection of additional
taxation on sugar-cane though production was decreased)

The motions were negatived.

**DEMAND No. XII—District Administration and
Miscellaneous - Rs. 4,10,000**

Mr Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
District administration and miscellaneous by Rs. 100

(For not curbing corruption in the administration)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
District administration and miscellaneous by Rs. 100

(For delaying the papers for a long time.)

Mr Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(సబ్సిడీ జావులకు డబ్బు ఇస్తున్న విధానాన్ని గురించి చర్చించుటకై)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(జిల్లా పరిషత్తులకు ఇస్తున్న జీవులు ఉపయోగించే వద్దతి గురించి
చర్చించుటకై)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(తూర్పుగోదావరి సామర్లకోట మునిసిపాలిటీని రద్దుచేయుటలో రాజకీయ పక్షపాతమును అవలంబించి ప్రజా హక్కులను హరించుటలో జరిగిన అధికార దుర్వినియోగమును చర్చించుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(జిల్లాలో ఏర్పాటుచేసిన జాయింటు కలెక్టరు శాధ్యతలు నిర్దిష్టపరచుక వారి కార్యకలాపాలను సమన్వయం చేయుటకు రాష్ట్రం కేంద్రంలో ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించకపోవుటను గూర్చి చర్చించుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs 100

(జిల్లా పరిషత్తు జీపులు స్వంత ఉపయోగములకు పార్టీల ఉపయోగములకు రోజు రోజుకు అధికమై విచ్చలవిడిగా తయారవుతున్న వద్దతిని అదుపు చేయుటను గూర్చి చర్చించుటకు.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగారు ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులను ఇదివరకున్న సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగా విద్యా సంవత్సర మధ్యకాలములో ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడము, ఉపాధ్యాయులుగానున్న భార్యా భర్తలను వేరు వేరు ప్రాంతాలకు ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడము, విద్యాభివృద్ధి నష్టపడేటంత పెద్దయెత్తున పక్షపాతబుద్ధితో ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడాన్ని అరికట్టడాన్ని గురించి.)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగారు తన అధికారాలను వైస్ చైర్మనుగారికి బదిలీచేసిన మైములో తాత్కాలిక చైర్మన్‌గావైన జిల్లా పరిషత్తు వైస్ చైర్మను తన అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరచి ఉద్యోగులను

నియమించుటకు ఉన్న నియమ నిబంధనలకు భిన్నంగా ఉద్యోగులను నియమించినా ఇట్టి అక్రమ నియామకములను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs 100

(నాన్ బ్లాక్ పరియాలలో వివిధ పద్దుల క్రింద కేటాయించిన ధనాన్ని ఆ ప్రాంతాలలో న్యాయమైన అవసరాలను గమనించిగాని లేక ఆ ప్రాంతాల పంచాయతీలతో సంప్రదించిగాని ఖర్చుపెట్టు విధానము రూపొందించక ఆ ప్రాంతమునుండి యెన్నికైన జిల్లా పరిషత్తు ప్రతినిధి ఇష్టాన్ని అనుసరించి ఖర్చు చేసే పద్ధతిని అనుసరిస్తున్న నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను చర్యలను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నాన్ బ్లాక్ పరియాలలో రసాయనిక యెరువుల పంపక చిల్లర డిపోలు గ్రామ సహకార సంఘాల కిచ్చే అధికారము జిల్లా పరిషత్తు కిచ్చి నప్పటికి నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా తలమంచి గ్రామ సహకార సంఘానికి చిల్లర అమ్మకం డిపో ఇవ్వడానికి రాజకీయ పక్షపాతముతో నిరాకరించిన చర్యను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు.)

To reduce the allotment of Rs 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు నాన్ బ్లాక్ పరియాలలోని కోవూరు తాలూకా వేగుంటపాడు సహకార పరిషత్తి సంఘానికి రసాయనిక యెరువుల చిల్లర అమ్మకం డిపో కోరినప్పటికి పక్షపాతముతో నిరాకరించిన చర్యను ప్రభుత్వం అరికట్టనందులకు.)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(రసాయనిక యెరువుల చిల్లర అమ్మక డిపోలను ప్రతి రెవిన్యూ గ్రామములోని కోరిన సహకార సంఘాలకు ఇచ్చునట్లు ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు—పరిషత్తు రెండవ కమిటీ చైర్మన్ గారైన కలక్టర్లకు ఉత్తర్వులు పంపమని కోరుటకు—)

To reduce the allotment of Rs. 4,10,000 for
Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా కంఠటికి ఒకే రసాయనిక యెరువుల పంపకం సక్రమంగా జరగడము లేదు గనుక తాలూకాకు హోల్ సేల్ డిపో యిచ్చునట్లు ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు తెలుపమని కోరుటకు—)

The motions were negatived.

DEMAND No. XVII—Education - Rs. 100

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not upgrading the High School at Aragonda,
Chittoor District into a Multipurpose High School.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not conducting S.S.L.C examinations of
Aragonda High School, Chittoor District in the school
building itself.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For the failure of the Government to open a
College at Chittoor.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not including lessons of agriculture in
Primary Education syllabus)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not opening a Polytechnic at Chittoor.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not introducing Agricultural marketing as a
subject (separate) in the course of B.Sc. (Agri.)

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For not allowing private people to appear for
M.A. or any post graduate degree examinations in any
of our Universities in the State.)

1

1

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(For the failure of the Govt to formulate a pattern of education which will employ a majority of the people in self employed sector)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 100 for
Education by Rs. 100

(నల్గొండ జిల్లాలో ఉపాధ్యాయ సెలక్షన్ కమిటీ నియామకం గురించి చర్చించుటకై.)

The motion was negatived.

DEMAND No. XX—Agriculture - Rs. 300

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not providing the necessary improved seed to the peasants.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not able to suggest appropriate means to eradicate weeds from the lands in Chittoor District.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For not supplying required number of sprayers and other agricultural machinery to the peasants.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100

(For the failure of the Government in controlling the pests.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100
(For not supplying enough of manures to the
peasants.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100
(For not formulating a pattern of loans giving
system to give loans to the poor people i.e. tenants etc.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100
(For wasting funds on cooperative farming
which is highly unremunerative.)

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100
(For not keeping all Govt. tractors and other
machines in good repair so as to lend them to the
people at any time.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 300 for
Agriculture by Rs. 100
(ఎరువులు ప్రతిగ్రామ సొసైటీకి అందజేయనందుకు)

The motion was negatived.

DEMAND No XXIV—Industries - Rs. 4,50,200

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,50,200 for
Industries by Rs. 100
(నెల్లూరు జిల్లా పొదిలితాలూకాలో గల పరికల గనులను కార్మికులు
యేర్పాటు చేసుకున్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి యివ్వకుండా, పై) వేటు
వ్యక్తులకు విజ్ఞాపించుకు.)

The motion was negatived.

3

2

1

4

2

4

1

1

1

1

1

1

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,50,200 for Industries by Rs. 100

(to criticise the Government in delaying and discriminating in giving the mine licences which is impeding to industrial growth in Andhra Pradesh)

The motion was negatived.

DEMAND No. XXVI—Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., Rs 6,05,100

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Rs. 100

(To criticise the policy of the Government in giving Rs 500 in Telengana and Rs. 100 in Andhra area for Boya and Dommara for house construction and to press to give the same Rs. 500 in Andhra area also.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Rs. 100

(జిల్లాలో ఇండస్ట్రి స్థలాలు మొదలగు వాటిని తాలూకాల వారీగా న్యాయంగా పంచకుండా వున్నందుకు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వనందుకు.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of R 6,05,100 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc., by Re. 1

(షెడ్యూల్డ్ క్యాష్ విద్యార్థి వసతిగృహాల్లో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులకు టెక్స్టు బుక్కుక్రింద రావాల్సిన డబ్బు ప్రతిసంవత్సరం స్కూళ్లు తెరచిన 6 నెలల తర్వాతగూడ చెల్లించకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను).

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(మెడ్యూల్టర్ల క్యాష్టు, వెనకబడిన జాతుల విద్యార్థులకు విద్యార్థి వసతి గృహాల్లోని విద్యార్థి 1కి 20 రు ప్రతినెల ఇప్పించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోక పోవటం గురించి చర్చించుటగాను)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(నల్లగొండ, సూర్యాపేటలోని మెడ్యూల్టర్ల క్యాష్టు హాష్టల్సులోని బోర్డర్లకు లెక్చర్లు బుక్సుకై యివాళినిన డబ్బు ఈ సంవత్సరానికి యిప్పటికి చెల్లించకపోవడం గురించి చర్చించుటగాను).

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(నకిరెకల్లు క్లాకులోని చదువల్ల, వల్లాల నకిరెకల్లు, లోకల్ స్కూల్స్ లో చదువుతున్న మెడ్యూల్టర్లు, వెనుకబడిన జాతుల విద్యార్థులకు ఉచిత భోజన వసతులతో హాష్టల్లు తెరవకపోవటం గురించి చర్చించుటగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,05,100 for
Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc. by Re. 1

(ప్రైదరాబాదు నగరంలోని ఒకే ఒక కాస్టాపాలిటన్ హాష్టల్సులోని విద్యార్థులసంఖ్య పెంచకపోవటం, సురొక హాష్టల్సును సీకింద్రాబాదులో తెరవక పోవటం గురించి చర్చించుటగాను.)

The motions were negatived.

DEMAND No. XXVII—Civil Works - Rs. 10,40,800

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Rs. 100

(ఓంగోలు-నంద్యాల రోడ్డుపై ఉప్పలపాడు దగ్గర మూసీపై ప్రైలెవెల్ కాక్ వే నిర్మాణం రెండవప్రణాళికలో చేర్చియున్నప్పటికి, ఇంతవరకు నిర్మించబడనందుకు.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(1959లో ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చిన గ్రామాలలో బావులకు యంత్రవరకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకపోవుట గురించి, మంజూరు అయిన గ్రామాలకుకూడా ప్లేఫ్ కోరతవలన ఎలక్ట్రిసిటీ ఇంతవరకు సప్లయ చేయకపోవుట గురించి చర్చించుటకై)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో పనిచేస్తున్న సూపర్ వైజర్స్ కు ఇంత వరకు కొత్త స్కెల్లు అమలుపెట్టక పోవుటగురించి చర్చించుటకై)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటువారికి తగినన్ని వ్యాన్సు, లారీసు ఇవ్వక పోవుట గురించి చర్చించుటకై)

To reduce the allotment of Rs. 10,40,800 for
Civil Works by Re. 1

(నల్గొండ జిల్లాలో భువనగిరి తాలూకాను ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించినంత వరకు రెండు డివిజన్స్ చేసినవిధానాన్ని గురించి చర్చించుటకై)

The motions were negatived.

DEMAND No. XXVIII—Electricity - Rs. 1,700

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,700 for
Electricity by Re. 1

(నల్గొండ జిల్లాలో ఎలక్ట్రిసిటీ వ్యవసాయానికి గ్రామాలకు విస్తరింప చేయుట గురించి చర్చించుటకు గాను.)

To reduce the allotment of Rs. 1,700 for
Electricity by Re 1

(నకిరెకల్లు బ్లాకు కేంద్రమైన నకిరెకల్లును ఎలక్ట్రిసిటీకి సబ్ సెంటరు చేయాలన్న బ్లాకు సమితి కోరికను మన్నించకపోవుటం గురించి చర్చించుటకు గాను)

The motions were negatived.

DEMAND No. XXXIX—Capital Outlay on Irrigation
Rs. 400

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 400 for
Capital Outlay on Irrigation by Re. 1

(భువనగిరి తాలూకాలోని గండమల్లి చెరువు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో మంజూరు చేసినను ఇంతవరకు పూర్తి చేయకపోవుటను గురించి)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 400 for
Capital Outlay on Irrigation by Re. 1

(జిల్లా పరిషత్తు, చట్టములో మైనరు యిరిగేషన్ పనుల మరమ్మత్తులు మొదలగు వాటిని నిర్వహించడానికి చట్టం చేసిన ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు అధికారం అప్పగించనందులకు)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 400 for Capital
Outlay on Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పొదిలి తాలూకాలో వద్దిమడుగుదగ్గర మూసీ ప్రాజెక్టుకు 26-9-1958 లో మంజూరైనా యంతవరకు దాని నిర్మాణం ప్రారంభించనందుకు.)

The motion was negatived.

DEMAND No. VII—Other Taxes and Duties
Administration.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs 100 under Demand No. VII—Other Taxes and Duties Administration”.

The motion was adopted.

**DEMAND No. XII—District Administration and
Miscellaneous.**

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4 10,000 under Demand No XII—District Administration and Miscellaneous”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XVII—Education.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 100 under Demand No. XVII—Education.

The motion was adopted.

DEMAND No. XIX—Public Health - Rs. 3,00,000

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,00,000 under Demand No. XIX—Public Health”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XX—Agriculture.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XX—Agriculture”

The motion was adopted.

DEMAND No. XXII—Animal Husbandry - Rs. 500

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 500 under Demand No. XXII—Animal Husbandry”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XXIV—Industries:

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,50,200 under Demand No. XXIV—Industries

The motion was adopted.

**DEMAND No. XXVI—Welfare of Scheduled Tribes,
Castes etc.,**

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,05,100 under Demand No. XXVI—Welfare of Scheduled Tribes, Castes etc.,”

The motion was adopted.

DEMAND No. XXVII—Civil Works

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 10,40,800 under Demand No. XXVII—Civil Works”.

The motion was adopted.

DEMAND NO. XXVIII—Electricity

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,700 under Demand No. XXVIII—Electricity”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XXXVI—Local Administration

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 7,89,000 under Demand No. XXXVI—Local Administration”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XXXIX—Capital Outlay on Irrigation.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 400 under Demand No. XXXIX—Capital outlay on Irrigation”.

The motion was adopted.

DEMAND No. XLIV—Capital Outlay on Civil Works.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,01,600 under Demand No. XLIV—Capital Outlay on Civil Works.

The motion was adopted.

DEMAND No. XLV—Capital Outlay on Electricity Schemes.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2 99,400 under Demand No. XLV—Capital Outlay on Electricity Schemes”.

The motion was adopted.

*(The House then adjourned till Nine of the Clock
on Friday, the 9th December, 1960.)*